

**TC
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EL SANATLARI EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

**ÇANAKKALE İLİ BAYRAMIÇ İLÇESİ
GELENEKSEL TÜRKMEN KIYAFETLERİNİN
RENK, DESEN, KOMPOZİSYON VE TEKNİK
ÖZELİKLERİ YÖNÜNDEN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Mürüvvet (GÜNGÖR) ERCAN**

**Tez Danışmanı
Yrd.Doç. Gönül YILMAZKURT**

ANKARA-2007

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

.....ait.....
.....
.....
.....başlıklı tezi
.....tarihinde, jürimiz tarafından.....
.....Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak
kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı):.....
Üye (Tez Danışmanı):.....
Üye:.....
Üye:.....
Üye:.....
Üye:.....

ÖNSÖZ

Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, El Sanatları Eğitimi Ana Bilim Dalı, Nakış Eğitimi Yüksek Lisans tez çalışması olarak hazırladığım bu araştırmada, Çanakkale İli Bayramiç İlçesi Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin, renk, desen, kompozisyon ve teknik özellikleri yönünden incelenmesi amaçlanmıştır.

Yapılan bu araştırma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; problem, araştırmanın amacı, önemi, sayıtlılar, sınırlılıklar, tanımlar açıklanmış, ikinci bölümde; kuramsal bilgiler ve ilgili araştırmaların özetlerine yer verilmiş, üçüncü bölümde; araştırmanın yöntemi, evren ve örneklem, veri toplama tekniği, veri toplama aracının geliştirilmesi, verilerin toplanması ve verilerin analizi hakkındaki bilgiler açıklanmış, dördüncü bölümde; bulgular ve yorumlar başlığı altında elde edilen veriler analiz edilip yorumlanmıştır. Beşinci bölümde ise; sonuç ve öneriler yer almaktadır.

Bu araştırmanın yürütülmesinde bilgi ve desteğini esirgemeyen hocam, Sayın Yrd. Doç. Dr. Melek ÖZTÜRK hocama, Sayın Yrd. Doç. Gönül YILMAZKURT hocama sonsuz teşekkür ederim.

Çalışmalarım sırasında benden desteğini esirgemeyen, anneme ve babama, eşim Evren ERCAN 'a, Bayramiç Halk Eğitim Merkezine ve yöre halkına, kıyafetleri bulmamda çok yardımcı olan Gül CANDAN'a teşekkür ederim.

Ankara 2007

Mürüvvet (GÜNGÖR) ERCAN

ÖZET

ÇANAKKALE İLİ BAYRAMIÇ İLÇESİ GELENEKSEL TÜRKMEN KIYAFETLERİNİN RENK, DESEN KOMPOZİSYON VE TEKNİK ÖZELLİKLERİ YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

Mürüvvet (GÜNGÖR)ERCAN

El Sanatları Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Gönül YILMAZKURT

Eylül-2007

“Çanakkale İli Bayramiç İlçesi Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinin Renk, Desen, Kompozisyon ve Teknik Özellikleri Yönünden İncelenmesi” için yapılan araştırmanın amacı; ilçede bulunan ve Geleneksel El Sanatlarımız içerisinde yer alan kıyafetleri kayıt altına alıp, kaybolmalarını engellemektir.

Bu araştırmanın, yöntemi, anket uygulaması nedeniyle alan (survey) araştırması, örneklerin incelenmesi nedeniyle de belgesel bir araştırmadır.

Bu araştırmanın evrenini, ilçede bulunan kıyafetler ile ilçede yaşayan ve kıyafetleri kullanan bireyler, örneklemini ise; tesadüfi örnekleme ile seçilen, ilçede yaşayan ve kıyafetleri kullanan 120 kişi oluşturmaktadır. İncelenen kıyafet sayısı ilçede ulaşılabilen 11 takım kıyafettir.

İncelenen kıyafetleri, işleme tekniği, yapımlarında kullanılan, araç-gereçler, renkler bezeme konuları, kompozisyon özellikleri bakımından değerlendirmek amacıyla bilgi formları kullanılmıştır.

Belirlenen alt problemler doğrultusunda 27 anket sorusu hazırlanmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; kıyafetleri kullanan bireylerin genelde,26-30 yaş arasında, evli, ev hanımı, ve ilkokul mezunu olduğu tespit edilmiştir.

İlçede Türkmen kıyafeti ana parçalarının; dire, göynek, şalvar ve önlük giysi parçaları olduğu, aksesuarlarının ise; kefiye, terlik, kuşak giysi parçaları olduğu, kıyafetlerin süslemelerinde çoğunlukla nakış tekniklerinin, kenar temizlemelerinde ise hazır malzemelerle uygulanan tekniklerin kullanıldığı anlaşılmıştır.

İlçede, kıyafetler için genelde suni dokuma cinsi kumaşlar ile kırmızı ve tonlarının kullanıldığı, süslemelerde kumaşın rengine göre tercih yapıldığı, madensel ve sentetik ipliklerin kullanıldığı, iplik seçiminin ipliğın kumaşa uygun olmasına sağlamlığına ve bireyin zevkine göre yapıldığı, desen kitaplarından hazırlanan bitkisel ve geometrik desenlerin bağlantılı-sıralı kompozisyon olarak düzenlendiği, eski kıyafetlerin kalıp olarak kullanıldığı, kumaşın hem eninden hem de boyundan kesim yapıldığı, bireylerin kıyafetlerini kendilerinin diktiği, son ütüsünün kuru ütü ile tersinden yumuşak bir zemin üzerinde yapıldığı belirtilmiştir.

İlçede kıyafetlerin kat yerlerine kağıt konulup tülbente sarıldıktan sonra bohça içerisinde muhafaza edildiği, bireylerin kıyafetlerini korumak ve yaşatmak için, yapılan düğün ve eğlencelerde kıyafetlerini kullanmaya devam ettikleri tespit edilmiştir.

ABSTRACT

The reason of the searching 'Çanakkale province Bayramiç suburb searching of traditional Turkmen clothes' color,design,composition characteristic and technique special features' is found out, the including of traditional handcrafts exists in Bayramiç.And the ather reason is record the Turkmen clothes which have suburbial characteristic,to be obstade to vanish against to the improving of the technology.

Method of the searching is survey searching because of the quastionnaire application,a documantery searching because of the examining of the the samples.

The survey class includes;the people who live in the suburb and their clothes.

At the pattern, there are 120 people who live in the suburb , and they were chosen randomly.Number of the examined clothes is 11 which were in the suburb.

There were used info forms to appraise the clothes.Handwork technique,used items,colors,the embellish subject and the compositions features are the objects of the appraise.There were prepared 27 piece question at the end of the study.

According to the findings from the survey;the users of the clothes are in average 26-30 years old,married,housewife and gratuated from primary school.

At the suburb it's seen that ;dire,göynek,şalvar and önlük had been used as main parts. Although kefiye,terlik,kuşak as clothes' parts,embroidery techniques as ornament of clothes.Also ready made materials had been used as side clean technique.

At the suburb, for the clothes generally artificial weaving type tissues with red and its tones had been used. At the ornaments there had been chosen according to the tissue's color, mineral and synthetic threads had been used. At the choice of thread; it had been paid attention to appropriateness between tissue and thread, strength, and the individual's pleasure. Also it's seen that vegetable and geometrical designs, connected series compositions had been used from design books. Old clothes had been used as form, the cutting had been done from both width and height, clothes had been erected by the individuals. Final irons had been done with a dry iron from their back on a soft ground by themselves.

It's seen that at the suburb, all the individuals had put sheets to the set of the clothes and wrapped around with a gauze and then put them in a bogca to save and revive them and it's seen; they resume to use them at weddings and at the entertainments.

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Bu araştırmanın amaçları doğrultusunda elde edilen bulgu ve yorumlara dayanılarak, aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

1. Ankete katılan bireylerin büyük çoğunluğunun 26-30 yaş arasında ve evli bireyler olduğu ayrıca bireylerin genelde ilkokul mezunu ve ev hanımı olduğu tespit edilmiştir.

2. Bayramiç ilçesinde Geleneksel Türkmen kıyafeti ana parçalarının; dire göynek, şalvar ve önlük adı verilen giysi parçaları olduğu, kıyafetin aksesuarları olarak ise; kefiye, terlik, kuşak parçalarının kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

3. Geleneksel Türkmen kıyafetleri süslemelerinde çoğunlukla nakış teknikleri kullanılmakla beraber bu tekniklerin yanında dikiş tekniklerinin ve hazır malzemelerle uygulanan tekniklerin de tercih edildiği ayrıca kenar temizleme tekniği olarak yoğun bir şekilde hazır malzemelerle uygulanan tekniklerin kullanıldığı az da olsa dikiş tekniklerinin de kenar temizleme tekniği olarak kullanıldığı tespit edilmiştir.

4. Bayramiç ilçesinde bireylerin, kıyafetleri için genelde kırmızı ve tonlarını tercih ettiği ve bireylerin büyük çoğunluğunun kıyafetlerinin süslemelerini yaparken kumaşın rengini göz önünde bulundurarak tercih yaptığı tespit edilmiştir

5.Önceleri sadece el tezgahlarında pamuk ve ipek ipliklerle dokunan kumaşlar tercih edilirken günümüzde gelişen teknolojiyle birlikte, Geleneksel Türkmen kıyafeti ana parçalarının (dire, göynek, şalvar ve önlük) yapımında genel olarak suni dokuma cinsi kumaşların kullanıldığı, aksesuar parçalarının (terlik ve kefiye) yapımında da suni dokuma cinsi kumaşların kullanıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca kıyafet takımı kutnu (hayvansal dokuma) cinsi kumaştan yapılıyorsa şalvarının daha sağlam olması için başka cins (suni dokuma vb.)kumaşlardan çalışıldığı tespit edilmiştir.

6.Kıyafetlerde genel olarak madensel ve sentetik ipliklerin kullanıldığı, bireylerin tamamının iplik seçiminde ipliğin kumaşa uygun olmasına, kendi zevkine ve ipliğin sağlamlığına dikkat ederek seçim yaptığı sonucuna ulaşılmıştır.

7.Geleneksel Türkmen kıyafetlerinde genel olarak bitkisel ve geometrik desenlerin kullanıldığı, bireylerin büyük çoğunluğunun desen kaynağı olarak, desen kitaplarından faydalandığı ve bağlantılı sıralı kompozisyonları tercih ettiği tespit edilmiştir.

8.Bireylerin genel olarak eski kıyafetlerini kalıp olarak kullandığı, bireylerin tamamının kumaşın cinsine ve desen özelliğine göre kalıbı kumaşın hem enine hem boyuna koyup kesim yaptığı, çoğunun kıyafetlerini kendilerinin diktiği ayrıca bireylerin tamamının kıyafetlerinin son ütüsünü, kıyafetlerin üzeri metal ve sentetik pul-boncuklarla işli olduğu için kuru ütü ile tersinden yumuşak bir zemin üzerinde yaptığı anlaşılmaktadır.

9.Bireylerin çoğunun, kıyafetin üzerindeki süslemelerden zarar görmesini engellemek amacıyla kat yerlerine kağıt koyup, tülbente sardıktan sonra bohça içerisinde muhafaza ettiği tespit edilmiştir.

10.Geleneksel Türkmen kıyafetlerini korumak ve yaşatmak adına çoğunun yapılan düğün ve eğlencelerde kıyafetleri kullanmaya devam ettikleri, bir kısmının ise eskiyen kıyafetlerini yenilediği, gençleri kıyafetleri kullanmaları konusunda

teşvik ettiği, bazı bireylerin ise aile büyüklerinden kalan kıyafetleri özenle sakladıkları tespit edilmiştir.

5.2. Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlara ilişkin öneriler aşağıda sunulmuştur.

1.Hızla ilerleyen ve çok çeşitli zevklere hitap edebilen, giyim ve tekstil sektörünün geleneksel kıyafetlerimiz üzerindeki etkisini azaltmanın tek yolu onları güncel bir hale getirebilmektir. Bu da kıyafetlerin renk, desen, süsleme ve tasarım orijinalliklerine sadık kalarak modernize çalışmalarının yapılmasıyla mümkün olabilir.

2.Yapılan araştırmada çoğunluğunu ev hanımlarının oluşturduğu bireylerin kıyafetlerini aralarında yardımlaşarak yaptıkları tespit edilmiştir. Bu durumun bilinçli bir şekilde organize edilmesi ve bireylerin satış yapabilecekleri piyasaların oluşturulması ile bireylere yeni gelir imkanları sağlanabilir.

3.Yapılan araştırmada imkanlar dahilinde günümüzde kullanılan 11 takım Geleneksel Türkmen kıyafeti incelenip kayıt altına alınmıştır. Bu araştırma daha da genişletilerek günümüzde kullanılan kıyafetlerin yanı sıra sandıklarda saklanan kıyafetlerde belgelenerek, bu kıyafetlerin renk, desen, kompozisyon ve teknik özellikleri tespit edilip, fotoğraflarla desteklenen bir katalog hazırlanması ile tarihi çok eskilere dayanan bu zengin kültürümüzün bozulmadan gelecek nesillere, olması gerektiği gibi aktarılması sağlanabilir.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI.....	i
ÖNSÖZ.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	xi
FOTOĞRAFLAR LİSTESİ.....	xii
ÖRNEKLER LİSTESİ.....	xvii

BÖLÜM 1

GİRİŞ

1.1. Problem.....	1
1.2. Amaç.....	3
1.3. Araştırmanın Önemi.....	4
1.4. Sayıtlılar.....	5
1.5. Sınırlılıklar.....	5
1.6. Tanımlar.....	5

BÖLÜM 2

KURAMSAL BOYUT VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Boyut.....	14
2.1.1. Giyim-Kuşam Tarihi.....	14
2.1.2. Araştırma Kapsamında İncelenen Kıyafetler.....	17
2.1.3. Çanakkale İli ve Bayramiç İlçesi Özellikleri.....	24
A-Çanakkale'nin Tarihi, Konumu, İklim ve Ekonomisi.....	24
B-Bayramiç İlçesi Tarihçesi, İklimi, Eğitim ve Kültür Durumu	
Turizm ve Türkmen Düğünü Adetleri.....	25

2.2. İlgili Araştırmalar.....31

BÖLÜM 3

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi.....33
3.2. Evren ve Örneklem.....33
3.3. Veri Toplama Tekniği.....34
3.4. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi.....34
3.5. Verilerin Toplanması.....35
3.6. Verilerin Analizi.....35

BÖLÜM 4

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Anket Formlarından Elde Edilen Bilgilerin Değerlendirilmesi.....36
4.1.1. Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Geleneksel Türkmen
Kıyafetlerini Kullanan Bireylerin Demografik Özellikleri İle
İlgili Bulgular.....36
4.1.2. Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Bulunan Geleneksel
Türkmen Kıyafetlerinin Parçaları İle İlgili Bulgular38
4.1.3. Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Bulunan Geleneksel
Türkmen Kıyafetlerinde Kullanılan Süsleme ve Kenar
Temizleme Teknikleri İle İlgili Bulgular.....39
4.1.4. Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Bulunan Geleneksel
Türkmen Kıyafetlerinde Tercih Edilen Renkler ve
Kıyafetlerin Süslemelerinde Kullanılan Renklerin
Seçiminde Dikkat Edilen Özellikler İle İlgili Bulgular.....40
4.1.5. Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Bulunan Geleneksel
Türkmen Kıyafetlerinde Kullanılan Kumaş Cinsleri İle İlgili
Bulgular41

4.1.6. Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Bulunan Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinin Süslemelerinde Kullanılan İplik Cinsleri ve İplik Seçiminde Dikkat Edilen Özellikler İle İlgili Bulgular	42
4.1.7. Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Bulunan Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinin Süslemelerinde Kullanılan Desen Türleri, Desen Kaynakları ve Kompozisyon Çeşidi İle İlgili Bulgular.....	44
4.1.8. Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Bulunan Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinin Kalıplarının Hazırlanışı, Kesimlerinde Dikkat Edilen Özellikler, Kıyafetlerin Dikimi, Son Ütüsünün Yapılışı İle İlgili Bulgular	45
4.1.9. Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Bulunan Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinin Muhafaza Edilmesi İle İlgili Bulgular .	47
4.1.10. Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Bulunan Geleneksel Türkmen Kıyafetlerini Korumak ve Yaşatmak İçin Yapılan Çalışmalar İle İlgili Bulgular	48
4.2. Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Günümüzde Kullanılan Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinin Parçaları, Kumaşları ve Süslemelerinin Bilgi Formları İle İnceleme Sonuçları.....	50
4.3. Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Günümüzde Kullanılan Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinin Teknik ve Kalıp Çizimleri.....	155

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç.....	163
5.2. Öneriler.....	165

KAYNAKÇA.....	166
EKLER.....	170
EK-1. Kaynak Kişi Künyeleri.....	171
EK-2. Anket Formu.....	173
EK-3. Bilgi Formu Örneği.....	180

TABLolar LİSTESİ

Sayfa No

Tablo.1. Geleneksel Türkmen Kıyafetlerini Kullanan Bireylerin Demografik Özellikleri.....	37
Tablo.2. Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinin Parçaları.....	38
Tablo.3. Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinde Kullanılan Süsleme ve Kenar Temizleme Teknikleri.....	39
Tablo.4. Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinde Tercih Edilen Renkler ve Kıyafetlerin Süslemelerinde Kullanılan Renklerin Seçiminde Dikkat Edilen Özellikler.....	40
Tablo.5. Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinde Kullanılan Kumaş Cinsleri.....	42
Tablo.6. Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinde Kullanılan İplik Cinsleri ve İplik Seçiminde Dikkat Edilen Özellikler.....	43
Tablo.7. Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinin Süslemelerinde Kullanılan Desen Türleri, Desen Kaynakları ve Kompozisyon Çeşidi.....	45
Tablo.8. Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinin Kalıplarının Hazırlanışı, Kesimlerinde Dikkat Edilen Özellikler, Kıyafetlerin Dikimi, Son Ütüsünün Yapılışı	46
Tablo.9. Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinin Muhafaza Edilmesi.....	48
Tablo.10. Geleneksel Türkmen Kıyafetlerini Korumak ve Yaşatmak İçin Yapılan Çalışmalar.....	49

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

Sayfa No

Fotoğraf No :1 Makinede Şekline Göre Sarma Tekniğiyle Çalışılmış Kiyafetten Detay.....	9
Fotoğraf No :2 Makinede Kum İğnesi Tekniğiyle Çalışılmış Kiyafetten Detay.....	10
Fotoğraf No :3 Makinede Aplike Tekniğiyle Çalışılmış Kiyafetten Detay	10
Fotoğraf No :4 Fisto Tutturma Tekniğiyle Çalışılmış Kiyafetten Detay.....	10
Fotoğraf No :5 Harç Dikimi Tekniğiyle Çalışılmış Kiyafetten Detay.....	11
Fotoğraf No :6 Şerit Dikimi Tekniğiyle Çalışılmış Kiyafetten Detay	11
Fotoğraf No :7 Biye Dikimi Tekniğiyle Çalışılmış Kiyafetten Detay	12
Fotoğraf No :8 Kurdele Nakışı Tekniğiyle Çalışılmış Kiyafetten Detay	12
Fotoğraf No :9 Pul-Boncuk Dikimi Tekniği Uygulanan Kiyafetten Detay.....	12
Fotoğraf No :10 Pul-Boncuk Oyası Tekniği Uygulanan Kiyafetten Detay.....	13
Fotoğraf No :11 Tığ Oyası Tekniğiyle Çalışılmış Kiyafetten Detay.....	13
Fotoğraf No :12 Sutaşı Dikimi Tekniğiyle Çalışılmış Kiyafetten Detay	14
Fotoğraf No :13 Çıt Çıt Tekniğiyle Çalışılmış Kiyafetten Detay	14
Fotoğraf No :14 Fermuar Dikimi Tekniğiyle Çalışılmış Kiyafetten Detay.....	14
Fotoğraf No :15 Türkmen Kiyafeti Önden Görünüş.....	19
Fotoğraf No :16 Türkmen Kiyafeti Arkadan Görünüş.....	19
Fotoğraf No :17 Türkmen Kiyafeti Yandan Görünüş.....	19
Fotoğraf No :18 Göynek.....	20
Fotoğraf No :19 Şalvar.....	21
Fotoğraf No :20 Önlük.....	22
Fotoğraf No :21 Kuşak.....	23
Fotoğraf No :22 Kefiye (Üçgen şeklinde katlanmış).....	23
Fotoğraf No :23 Kefiyenin Kullanımı.....	23
Fotoğraf No :24 Terlik.....	24
Fotoğraf No :25 Terliğin Kefiye İle Beraber Kullanımı.....	24
Fotoğraf No :26 Türkmen Gelinin Kız Evinden Kepezle Çıkışı.....	30
Fotoğraf No :27 Türkmen Kızları Düğün Alayında.....	30

Fotoğraf No :28 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Önden).....	50
Fotoğraf No :29 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Arkadan).....	50
Fotoğraf No :30 Dire.....	51
Fotoğraf No :31 İşleme Ayrıntısı (Dire).....	51
Fotoğraf No :32 Göynek.....	53
Fotoğraf No :33 İşleme Ayrıntısı (Göynek).....	53
Fotoğraf No :34 Şalvar.....	55
Fotoğraf No :35 İşleme Ayrıntısı (Şalvar).....	55
Fotoğraf No :36 Önlük.....	57
Fotoğraf No :37 İşleme Ayrıntısı (Önlük).....	57
Fotoğraf No :38 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Önden).....	59
Fotoğraf No :39 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Arkadan).....	59
Fotoğraf No: 40 Dire	60
Fotoğraf No :41 İşleme Ayrıntısı (Dire).....	60
Fotoğraf No :42 Göynek	62
Fotoğraf No :43 İşleme Ayrıntısı (Göynek).....	62
Fotoğraf No :44 Şalvar	64
Fotoğraf No :45 Önlük	66
Fotoğraf No :46 İşleme Ayrıntısı (Önlük).....	66
Fotoğraf No :47 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Önden).....	68
Fotoğraf No :48 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Arkadan).....	68
Fotoğraf No :49 Dire	69
Fotoğraf No :50 İşleme Ayrıntısı (Dire).....	69
Fotoğraf No :51 Göynek	71
Fotoğraf No :52 İşleme Ayrıntısı (Göynek).....	71
Fotoğraf No :53 Şalvar	73
Fotoğraf No:54 İşleme Ayrıntısı (Şalvar).....	73
Fotoğraf No :55 Önlük	75
Fotoğraf No :56 İşleme Ayrıntısı (Önlük).....	75
Fotoğraf No :57 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Önden).....	77

Fotoğraf No :58 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Arkadan).....	77
Fotoğraf No :59 Dire	78
Fotoğraf No :60 İşleme Ayrıntısı (Dire).....	78
Fotoğraf No :61 Göynek	80
Fotoğraf No:62 İşleme Ayrıntısı (Göynek).....	80
Fotoğraf No: 63 Şalvar.....	82
Fotoğraf No:64 Önlük	84
Fotoğraf No:65 İşleme Ayrıntısı (Önlük).....	84
Fotoğraf No:66 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Önden),,,,,.....	86
Fotoğraf No:67 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Arkadan).....	86
Fotoğraf No:68 Dire	87
Fotoğraf No:69 İşleme Ayrıntısı (Dire).....	87
Fotoğraf No:70 Göynek	89
Fotoğraf No:71 İşleme Ayrıntısı (Göynek).....	89
Fotoğraf No:72 Şalvar.....	91
Fotoğraf No:73 Önlük	93
Fotoğraf No:74 İşleme Ayrıntısı (Önlük).....	93
Fotoğraf No:75 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Önden).....	95
Fotoğraf No:76 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Arkadan).....	95
Fotoğraf No:77 Dire	96
Fotoğraf No:78 İşleme Ayrıntısı (Dire).....	96
Fotoğraf No:79 Göynek	98
Fotoğraf No:80 İşleme Ayrıntısı (Göynek).....	98
Fotoğraf No:81 Şalvar.	100
Fotoğraf No:82 İşleme Ayrıntısı (Şalvar)	100
Fotoğraf No:83 Önlük	102
Fotoğraf No:84 İşleme Ayrıntısı (Önlük).....	102
Fotoğraf No:85 Kuşak.....	104
Fotoğraf No:86 Kefiye(Üçgen şeklinde katlanmış).....	105

Fotoğraf No:87 Terlik.....	106
Fotoğraf No:88 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Önden).....	107
Fotoğraf No:89 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Arkadan).....	107
Fotoğraf No:90 Dire	108
Fotoğraf No:91 İşleme Ayrıntısı (Dire).....	108
Fotoğraf No:92 Göynek	110
Fotoğraf No:93 İşleme Ayrıntısı (Göynek).....	110
Fotoğraf No:94 Şalvar.....	112
Fotoğraf No:95 Önlük	114
Fotoğraf No:96 İşleme Ayrıntısı (Önlük).....	114
Fotoğraf No:97 Kuşak	116
Fotoğraf No:98 Kefiye (Üçgen şeklinde katlanmış).....	117
Fotoğraf No:99 Terlik	118
Fotoğraf No:100 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Önden).....	119
Fotoğraf No:101 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Arkadan).....	119
Fotoğraf No:102 Dire	120
Fotoğraf No:103 İşleme Ayrıntısı (Dire).....	120
Fotoğraf No:104 Göynek	122
Fotoğraf No:105 İşleme Ayrıntısı (Göynek).....	122
Fotoğraf No:106 Şalvar.....	124
Fotoğraf No:107 Önlük	126
Fotoğraf No:108 İşleme Ayrıntısı (Önlük).....	126
Fotoğraf No:109 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Önden).....	128
Fotoğraf No:110 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Arkadan).....	128
Fotoğraf No:111 Dire	129
Fotoğraf No:112 İşleme Ayrıntısı (Dire).....	129
Fotoğraf No:113 Göynek	131
Fotoğraf No:114 İşleme Ayrıntısı (Göynek).....	131
Fotoğraf No:115 Şalvar.	133
Fotoğraf No:116 Önlük	135

Sayfa No

Fotoğraf No:117 İşleme Ayrıntısı (Önlük).....	135
Fotoğraf No:118 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Önden).....	137
Fotoğraf No:119 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Arkadan).....	137
Fotoğraf No:120 Dire	138
Fotoğraf No:121 İşleme Ayrıntısı (Dire).....	138
Fotoğraf No:122 Göynek	140
Fotoğraf No:123 İşleme Ayrıntısı (Göynek).....	140
Fotoğraf No:124 Şalvar.	142
Fotoğraf No:125 Önlük	144
Fotoğraf No:126 İşleme Ayrıntısı (Önlük).....	144
Fotoğraf No:127 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Önden).....	146
Fotoğraf No:128 Türkmen Kıyafeti Genel Görünüş (Arkadan).....	146
Fotoğraf No:129 Dire	147
Fotoğraf No:130 İşleme Ayrıntısı (Dire).....	147
Fotoğraf No:131 Göynek	149
Fotoğraf No:132 İşleme Ayrıntısı (Göynek).....	149
Fotoğraf No:133 Şalvar.....	151
Fotoğraf No:134 Önlük	153
Fotoğraf No:135 İşleme Ayrıntısı (Önlük).....	153

ÖRNEKLER LİSTESİ

Sayfa No

Örnek No: 1 Dire.....	51
Örnek No: 2 Göynek.....	53
Örnek No: 3 Şalvar.....	55
Örnek No: 4 Önlük.....	57
Örnek No: 5 Dire	60
Örnek No: 6 Göynek	62
Örnek No: 7 Şalvar	64
Örnek No: 8 Önlük	66
Örnek No: 9 Dire	69
Örnek No: 10 Göynek	71
Örnek No: 11 Şalvar	73
Örnek No: 12 Önlük	75
Örnek No: 13 Dire	78
Örnek No: 14 Göynek	80
Örnek No: 15 Şalvar	82
Örnek No: 16 Önlük	84
Örnek No: 17 Dire	87
Örnek No: 18 Göynek	89
Örnek No: 19 Şalvar	91
Örnek No: 20 Önlük	93
Örnek No: 21 Dire	96
Örnek No: 22 Göynek	98
Örnek No: 23 Şalvar	100
Örnek No: 24 Önlük	102
Örnek No: 25 Kuşak	104
Örnek No: 26 Kefiye.....	105
Örnek No: 27 Terlik	106
Örnek No: 28 Dire	108
Örnek No: 29 Göynek	110

Sayfa No

Örnek No:30 Şalvar	112
Örnek No: 31 Önlük	114
Örnek No: 32 Kuşak	116
Örnek No: 33 Kefiye	117
Örnek No: 34 Terlik	118
Örnek No: 35 Dire	120
Örnek No: 36 Göynek	122
Örnek No: 37 Şalvar	124
Örnek No: 38 Önlük	126
Örnek No: 39 Dire	129
Örnek No: 40 Göynek	131
Örnek No: 41 Şalvar	133
Örnek No: 42 Önlük	135
Örnek No: 43 Dire	138
Örnek No: 44 Göynek	140
Örnek No: 45 Şalvar	142
Örnek No: 46 Önlük	144
Örnek No: 47 Dire	147
Örnek No: 48 Göynek	149
Örnek No: 49 Şalvar	151
Örnek No: 50 Önlük	153

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmanın problemi, amacı, önemi, sayıtlıları, sınırlılıkları açıklanarak araştırma ile ilgili tanımlara yer verilmiştir.

1.1.Problem

İnsanların yaşam biçimleri, buldukları yerler var oldukları zaman dilimi, çeşitli sanat ve sanat ürünleri ile kültür değerlerinin oluşmasını sağlamıştır.

“Sanat, insanların hayatına faaliyetine hakim olan kuvvet ve icraat faaliyetidir.”
(Mustafa Kemal Atatürk)

“Sanat hiçbir fayda gözetmeksizin, güzellik ihtiyaçlarının tatminine yarayan konuları meydana getirmek ve bu güzellik karşısında duyulan heyecan ve hayranlığı uyarmak maksadıyla insanın sevgi yolu ile kullandığı yaratıcılıktır.”
(Emiroğlu,1961,s:13)

“El sanatları insanların günlük ihtiyaçlarından doğmuştur. El sanatlarından işleme insanoğlunun, iki parçayı birbirine ekleme, düz bir dikişi bile dekoratif anlamda yapma fikri ile gelişmiş bir sanat dalıdır.”(Akbil,1970,s:24)

“İpek, yün, keten, pamuk, metal vb. iplikler kullanılarak çeşitli iğneler ve uygulama biçimleri aracılığıyla, keçe, deri, dokuma vb. üzerine yapılan bezemelere işleme denir.”(Barışta,1995,s:1)

İşleme sanatı toplumların kültürlerini, yaşam biçimlerini yansıttığı gibi, giysiler ve giyinme şekilleri de geçmişte yaşamış olan toplumlar ile ilgili bilgileri bize sunabilmektedir. Önceleri doğa koşullarından korunmak amacı ile ortaya çıkan giyinme ihtiyacı, yapraklar ve hayvan postlarıyla giderilmekteydi. Zaman geçtikçe yaprak ve hayvan postlarının yerini hayvansal ve bitkisel kaynaklı liflerden elde edilen kumaşlar almıştır.

İnsanların gün geçtikçe gelişen beceri ve yaratıcılığı giyim anlayışına ve giyinme şekline de yansımıştır. Giyinmenin sadece doğa koşullarından korunma amaçlı olarak değil süslenme ve statü belirleme, savunma vb. amaçlarla da kullanıldığı bilinmektedir.

Günümüzde folklorik kıyafetler olarak adlandırdığımız kıyafetler Türk kültürünün en zengin ve gösterişli dallarından birini oluşturmaktadır. Bunda en önemli unsuru, tarihinde göçebe bir yaşantıya sahip olan Türk milletinin Orta Asya'dan, Anadolu'ya gelene kadar farklı toplumların yaşam biçimlerinin, farklı coğrafyaların ve değişik iklim şartlarının giyinme şeklini, giysi süslemelerinin etkilemesi oluşturmaktadır.

Bugün bir giysi üzerindeki nakışlardan, süslemelerden, renk ve malzeme seçiminden onun hangi bölgeye ya da hangi topluluğu ait olduğunu söyleyebilmemiz, o topluluğun geçmişteki yaşam biçimini ve yaşadığı yer ile ilgili önemli bilgilere sahip olabilmemiz bu konuyla ilgili ne kadar köklü bir tarihe ve kültüre sahip olduğumuzun göstergesidir.

Bu araştırmada, yöresel özellik taşıyan Çanakkale ili Bayramiç İlçesi Geleneksel Türkmen kıyafetleri hakkında bilgi toplanmış, desen, renk, kompozisyon özellikleri, işleme özellikleri ve günümüzde de geçerliliğini koruma nedenleri ortaya çıkarılıp belgelendirilmiş, elde edilen veriler gelecek nesillere aktarılabilecek şekilde planlanıp, yürütülmüştür.

1.2.Amaç

Araştırmanın temel amacı, Çanakkale ili Bayramiç ilçesinde bulunan Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin, renk, desen, teknik ve kompozisyon özellikleri ile günümüzde de geçerliliğini koruma nedenlerini araştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- 1-Geleneksel Türkmen kıyafetlerini kullanan bireylerin demografik özellikleri nelerdir?
- 2-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin parçaları nelerdir?
- 3-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinde kullanılan süsleme teknikleri nelerdir?
- 4-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinde tercih edilen renkler nelerdir?
- 5-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinde kullanılan kumaş cinsleri nelerdir?
- 6-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin süslemelerinde kullanılan iplik özellikleri ve cinsleri nelerdir?
- 7-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin süslemelerinde kullanılan desen ve kompozisyon özellikleri nelerdir?
- 8-Geleneksel Türkmen kıyafetleri nasıl hazırlanıyor?
- 9-Geleneksel Türkmen kıyafetleri nasıl muhafaza ediliyor?
- 10-Halkın geleneksel Türkmen kıyafetlerini korumak ve yaşatmak için yaptıkları çalışmalar nelerdir?
- 11-Günümüzde kullanılan Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin parçaları, kalıpları, kumaşları ve süslemelerinin bilgi formları ile ilgili inceleme sonuçları nelerdir?

1.3.Araştırmanın Önemi

“Son yıllarda hızlı bir kültürel değişim sürecine giren insan için sanat, zaman ve mekan bakımından tanımlanabilen belli eğitim aşamaları sonucu elde edilen bilgi birikiminin ürünü olarak ele alınabilir. El sanatı ürünler açısından bu bilgi birikimine tarihsellik ve süreklilikte katılınca, söz konusu birikim, aynı zamanda o sanatı üreten toplumu tanıma ve yorumlama olanağı da verir.”(Öztürk,1998,s:87)

Geleneksel giysilerimiz ve aksesuarlarımız, Türk halkını, diğer topluluklardan ayıran niteliklerini, süsleme ve süsleme kültürünü, örf ve adetlerini, yaşam biçimlerini, ekonomik durumlarını, el sanatlarının kısaca milletimizin kendine özgü değerlerini geçmişten geleceğe en doğru biçimde aktarılmasını sağlayacak olan önemli ve kalıcı belgelerdir.

Geçmişte günlük yaşamın her alanında ve saatinde kullanılan geleneksel kıyafetlerimiz, günümüzde yetişen yeni nesil, ekonomik etkiler ile yaşam biçimlerinin değişmesi sonucu düğün, eğlence ve toplantılar da kullanılarak bu kültürümüzü yaşatılmasına çalışılmaktadır.

Yapılan bu araştırma, Çanakkale ili Bayramiç ilçesinde bulunan Geleneksel Türkmen Kıyafetlerini tespit edip, bu kıyafetlerin renk,desen, teknik ve kompozisyon özelliklerini belirlemek,kıyafetlerin bugünde kullanılma nedenleri ile ilgili bilgileri kayıt altına alması açısından önemlidir.

1.4.Sayıtlılar

Bu araştırmanın temelinde aşağıdaki sayıtlılar yer almaktadır:

1-Anketin uygulandığı örneklem grubu evreni temsil etmektedir.

2-Anketi cevaplayanlar doğru cevap vermişlerdir.

3-Hazırlanan anket uzman görüşüne göre geçerlidir.

1.5.Sınırlılıklar

Bu araştırma;

-Çanakkale ili Bayramiç ilçesi ile,

-Günümüzde kullanılan Geleneksel Türkmen Kıyafetleri ile ,

-Anket soruları ve bilgi formları ile elde edilecek verilerle sınırlıdır.

1.6.Tanımlar

Bu bölümde, araştırmanın konusu ile ilgili literatür taramasına dayalı, sanat, el sanatları, işleme, kumaş cinsleri, iplik cinsleri, kenar temizlemede ve süslemede kullanılan teknikler, şekline göre sarma, kum iğnesi, makine dikişi, aplike tekniği, fisto tutturma, harç dikimi, şerit dikimi, kurdele nakışı, pul-boncuk tutturma, pul-boncuk oyası, sutaşı dikimi, tığ oyası, fermuar dikimi, çıt çıt dikimi tekniklerinin tanımlarına yer verilmiştir.

Sanat: “Sanat ürünlerinin doğal nesnelere farkı, sanatın niteliğini de ortaya koymasındır. Doğal süreçler sonunda ortaya çıkan nesnelere bir anlamda güzel sayılsa da sanat yapıtı kabul edilemez. Çünkü sanatın asıl özelliği belirli bir nesne üretmeyi amaçlayan bir teknik olmasıdır.”(Şahin,1998,s:1)

“Sanat, halkın geniş kesimlerince özetle “güzel olan, hoş giden şey “olarak tanımlanır. Bütün bunlar gösteriyor ki; insan yarattığı işi, eseri, yüceltmek, onu güzel, gelişmiş ve etkileyici kılmak için sanat kelimesini kullanıyor. Bir başka deyişle sanatın ayırıcı özelliklerinden biri onun günlük, basit ve sıradan şeylerin üstünde olmasıdır.”(Öztürk,1998,s:83)

El Sanatları:“Ferdin bilgi ve becerilerine dayanan makine gücüne az ihtiyaç gösteren geleneksel sanat özellikleri taşıyan ve ya ihtiyaçlardan doğan üretime dönük faaliyetlerdir.”(Muallaoğlu,1984,s:170)

İşleme:“İpek, yün, keten, pamuk, metal vb, iplikler kullanılarak, çeşitli iğneler ve uygulama biçimleri aracılığıyla; keçe, deri, dokuma vb. üzerine yapılan bezemelere işleme denir.”(Barışta,1995,s:1)

Kumaş Cinsleri: Kumaşları dokudukları lif cinsine göre üç grupta toplayabiliriz. Bunlar:

1-Bitkisel dokuma maddelerinden yapılan kumaşlar (Çeşitli ketenler ve keten tüller, opal,patiska, mermerşahi, tülbent, poplin,pazen,yerli dokumalar)

2-Hayvansal dokuma maddelerinden yapılan kumaşlar (Yünlü kumaşlar, İpekli kumaşlar-Kutnu,Meydaniye,organtin,şifon,saten düşes,atlas,krep,krep döşin,krep saten,jorjet-)

3-Suni dokuma maddelerinden yapılan kumaşlar (Yünlü kumaşlar, İpekli kumaşlar- Beatris,tafta, organze,şifon, sire saten,şanel-)

İplik Cinsleri: İplikleri yapıldıkları lif cinsine göre dört grupta toplayabiliriz.

Bunlar:

- 1-Hayvansal(Çamaşır ipeği, ibrişim, kordone, filoş vb.)
- 2-Bitkisel(Muline, merserize, koton kukalar, renkli makine nakış makaraları)
- 3-Sentetik(rafya, bobin[naylon masura])
- 4-)Madensel iplikler(makine simleri)

Kenar Temizleme Teknikleri: Kenar temizleme tekniklerini üç grup altında toplayabiliriz. Bunlar:

- 1-Dikiş teknikleri(Makine dikişi, pili,nervür, vb.)
- 2-Nakış teknikleri (Çin iğnesi, kum iğnesi, aplike tekniği, türk işi tekniği)
- 3-Hazır malzemelerle uygulanan teknikler (fisto, dantel, harç dikimi, pul-boncuk teknikleri, kurdele nakışı teknikleri)

Süsleme Teknikleri: Süsleme tekniklerini üç grup altında toplayabiliriz.

Bunlar:

- 1-Dikiş teknikleri(Makine dikişi, pili,nervür, vb.)
- 2-Nakış teknikleri (Çin iğnesi, kum iğnesi, aplike tekniği, türk işi tekniği)
- 3-Hazır malzemelerle uygulanan teknikler (fisto, dantel, harç dikimi, pul-boncuk teknikleri, kurdele nakışı teknikleri)

Çanakkale ili Bayramiç ilçesinde Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinde kullanılan süsleme teknikleri şunlardır:

Makinede Şekline Göre Sarma Tekniği: Kıyafetin işlenecek olan kısmı kasnağa gerildikten sonra, kasnak sallanarak ya da disk yardımıyla işlenecek olan desen şekline göre sarılır.

Fotoğraf No:1 Makinede Şekline Göre Sarma Tekniği ile Çalışılmış Kıyafetten Detay

Kum İğnesi Tekniği:Makinede kasnak sallayarak minik minik makine dikişi ile küçük daireler oluşturularak çalışılır.

Fotoğraf No:2 Makinede Kum İğnesi Tekniği ile Çalışılmış Kıyafetten Detay

Aplike Tekniği :Kumaşa çizilmiş desen üzerine kendi cinsinden ve ya çeşitli gereçlerin yerleştirilip, kenarlarının makinede çeşitli iğne teknikleri ile tutturularak yapılan bezemeye applique denir.(Yılmazkurt, 2002, s:124)

Fotoğraf No:3 Makinede Aplike Tekniği İle alışılmış Kıyafetten Detay

Fisto Tutuma Tekniği:Fistonun, kumaş üzerine ince sarma, zig zag ve ya çeşitli pul-boncuk tutturma teknikleri ile kumaşa tutturulması ile süsleme ve kenar temizleme amacı ile kullanılır.

Fotoğraf No:4 Fisto Tuturma Tekniği İle alışılmış Kıyafetten Detay

Harç Dikimi Tekniği:Hazır harçların kumaş üzerine makin dikişi, sarma ya da çeşitli pul-boncuk tutturma teknikleri ile süsleme ve kenar temizleme amacı ile kullanılır.

Fotoğraf No:5 Harç Dikimi Tekniği İle alışılmış Kıyafetten Detay

Şerit Dikimi Tekniği:Çeşitli kumaşlardan hazırlanan şerit parçalarının kumaş üzerine makine dikiş ya da çeşitli pul-boncuk tutturma teknikleri ile süsleme ve kenar temizleme amacı ile kullanılır.

Fotoğraf No:6 Şerit Dikimi Tekniği İle Çalışılmış Kıyafetten Detay

Biye Tekniği: Verev kesilen kumaşlardan hazırlanan biye, makine dikiş ve ya çeşitli pul-boncuk dikimi teknikleri ile kenar temizleme ve süsleme amacı ile kullanılır.

Fotoğraf No:7 Biye Dikimi Tekniği İle Çalışılmış Kıyafetten Detay

Kurdele Nakışı Tekniği: Sentetik ve ya ipek kurdelelere değişik şekiller verilerek süsleme amacı ile kullanılır.

Fotoğraf No:8 Kurdele Nakışı Tekniği İle alışılmış Kıyafetten Detay

Pul-Boncuk Dikimi Tekniği:Sentetik ve ya metal pul-boncuklar kıyafet üzerine süsleme amacıyla çeşitli dikim teknikleri kullanılır.

Fotoğraf No: 9 Pul-Boncuk Dikimi Tekniği Uygulanan Kıyafetten Detay

Pul-Boncuk Oyası Tekniği: Sentetik ve metal pul-boncuklar tığ ve ya iğne yardımıyla kenar temizleme ve süsleme amacıyla çalışılır.

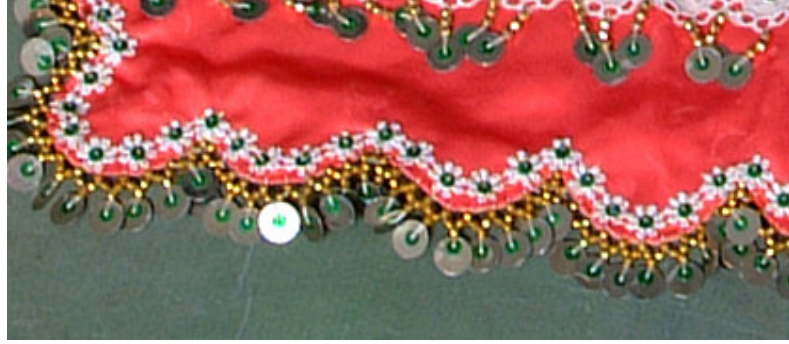
Fotoğraf No:10 Pul-Boncuk Oyası Tekniği İle alışılmış Kıyafetten Detay

Tığ Oyası Tekniği:Sentetik iplikler ile tığ yardımıyla kenar temizleme ve süsleme amacıyla kullanılır.

Fotoğraf No:11 Tığ Oyası Tekniği İle alışılmış Kıyafetten Detay

Sutaşı Dikimi Tekniği:Sutaşının kıyafet üzerine makine dikişi ve ya çeşitli pul-boncuk dikimi teknikleri ile süsleme amaçlı uygulanır.

Fotoğraf No:12 Sutaşı Dikimi Tekniği İle alışılmış Kıyafetten Detay

Çıt ıt Dikimi Tekniği :Göyneğ yakalarında, göyneğin daha rahat giyilip çıkarılmasını sağlamak amacıyla çalışılır.

Fotoğraf No:13 Çıt Çıt Dikimi Tekniği Çalışılmış Kıyafetten Detay

Fermuar Dikimi Tekniği:Göynek yakalarında, göyneğin daha rahat giyilip çıkarılmasını sağlamak amacıyla çalışılır.

Fotoğraf No:14 Fermuar Dikimi Tekniği Çalışılmış Kıyafetten Detay

BÖLÜM 2

KURAMSAL BOYUT VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, araştırmanın konusu ile ilgili kuramsal bilgilere ve ilgili araştırmaların özetlerine yer verilmiştir.

2.1.Kuramsal Boyut

2.1.1.Giyim-Kuşam Tarihi

“ Çok eski çağlardan beri gıda ve konut gibi giyiminde insan soyunun devamında pek önemli bir yeri olduğu bilinir. Giyimi meydana getiren dokuma ve dokumacılığın ise ilk defa nerede, nasıl ve ne zaman başladığı konusunda kesin bir hükme varılamamıştır.” (Yağan, 1978, s. 9)

Günümüzde giyim ile ilgili söyleyebileceğimiz tek şey giyimin en ilkel insanlardan beri öncelikle doğa şartları vb. etkenlerden korunma amaçlı, ilerleyen zamanla birlikte ise giyimi bu etkenlerin yanı sıra bir süslenme ve savunma aracı olarak kullanmalarındır.

“Barınacak bir yuva, besin ve giyim insanların en gerekli ihtiyaçlarını teşkil eder. Bunlar asında giyim, vücudu dış etkilere koruyan bir vasıta olduğu kadar, süslenme arzusunu da yerine getirdiği için ayrıca güzel bir sanat sayılır. Bu arzu, giyim şekillerinin gelişmesini temin etmiş ve milletlerin içinde yaşadıkları iklim ve hayat şartlarına göre şekil almıştır.

Etnografya, coğrafya, ve folklor ile ilgili olan bu konu, bir milletin kültürünü temsil eder. Aynı zamanda sana zevkini de belirtir.(Özbel, Anadolu Kadın Kılık-ları, s:3)

“Geçmişte sadece bir konu olan giyim, tarihin akışı içinde sosyal durumun gelişmesine paralel olarak değişikliğe uğramıştır. Giyimin tarihi incelenecek olursa, giyimin eski devirlerden günümüze kadar pek çok evreler geçirdiği görülmüştür. İnsanlar buldukları uygarlık seviyesine göre giyimler oluşturmuşlardır. Her ulus kendi örf, adet ve inanışlarına yaşam şartlarına göre giyimlerini şekillendirmişlerdir.” (Koç, 1990, s: 6)

“Böylece ulusal giysiler, yerel giysiler, aşiret (boy), giysileri oluşmuştur.” (Sürür, 1983, s: 227)

“Giyim ana unsurunu oluşturan dokuma sanatını Türklerin ilk çağda bildikleri, Orta Asya’da yapılan arkeolojik araştırmalardan anlaşılmıştır. Baykal Gölü kıyısında Urgan’da ve Noin-Ula’da açılan kurganlardan Asya Hunlarına ait (M.Ö-100, M.S.-100) üzerinde hayvan mücadele sahneleri yer alan ipekli kumaş parçaları bulunmuştur. Türk kültürünün en eski kaynaklarından sayılan Divan-ı Lügat’it Türk’te Kaşgarlı Mahmut, eski Türklerin el tezgahlarında halı, yünlü ve pamuklu kumaşlar dokuduklarını, ipekli kumaşları ise daha çok Çin’den getirttiklerini belirtmektedir”(Özel, 1992, s:5)

Türklerin Anadolu’ya gelmeden önceki giyim şeklini o dönemin gezginlerinin yazılarından, duvar resimlerinden ve yapılan kazılar sonucu elde edilen eserlerden öğrenebilmekteyiz.

Orta Asya’dan çeşitli nedenlerle göç eden toplulukların; Anadolu’ya geldiklerinde, Orta Asya’dan diğer birçok alışkanlıkları gibi giyinme şekillerini de beraberlerinde getirmişlerdir.

Selçuklular dönemine ait buluntular ile Orta Asya’da bulunan eserler arasındaki benzerlikler Selçuklu kültürünün, Orta Asya kültürünün devamı niteliğinde olduğunu kanıtlamaktadır.

“İslamiyet’ten önceki dönemde, Hunlara ait kurganlardan çıkan elbise, saç örgüleri, çizme, keçe ve çoraplar bu geleneğin köklerinin ne kadar eski tarihlere indiğini göstermektedir.” (Günay, 1986, s: 12)

Osmanlı İmparatorluğu döneminde de Orta Asya ve Selçuklu dönemi giyim kuşam geleneği sürdürülmüş, ancak devletin zenginleşmesi, sınırların büyümesi ile meydana gelen kültürel etkilenmeler ile çok zengin ve gösterişli bir giyim şekli ortaya çıkmıştır. Bu dönem de diğer dönemlerde farklı olarak kadın ve erkek giyimi arasındaki benzerlikler kalkmaya başlamıştır.

“Bir vakitler Türk kadın giyimi Avrupa saraylarına kadar ulaşmış, birçok ressamın sanat konusu olmuştur. Bunun en güzel misallerinden biri Madam Montegü’nün zarif Türk kıyafetindeki resmidir.

Türk kadınlarının giyim, kuşamını yabancılar türlü yasaklara rağmen, taklit etmeden kendilerini alamadıklarına bir örnek de Hollandalı ressam Van Moor’un yapmış olduğu Rum düğününe dair bir tablodur. Burada Rum gelini ve Rum kızları yaşmaklar, feraceler içinde, Türk hanımlarından farksız görünüyorlardı. Yine Hamdi Bey ve Halit Paşanın tablolarına bakılırsa giyim ve kuşamı olan yaşmak ve feracenin ihtişamının gözden kaçırılmayız. Bu kıyafetler sonraları kibar konak kıyafeti olmuş, yeldirmeden çarşafa geçilmiştir. (Aksel, 1971, s: 155)

Kadınların giyim, kuşamı diğer birçok toplumda olduğu gibi kadının yaşına, ekonomik durumuna, kocasının statüsüne, mevsimlere, doğum, ölüm, düğün gibi sosyal olaylara, ev içi ve ev dışına, yapılan işlerin durumuna göre değişiklik gösteriyordu. Bunların içerisinde en gösterişli olanlar düğünlerde ve bayramlarda giyilmekteydi. Özellikle gelin kıyafeti günümüzde de en özel kıyafet olma özelliğini koruyabilmektedir.

Anadolu ve özellikle saray giyimi hakkında en sağlıklı, bilgiler 15.yy dayanmaktadır. Fatih Sultan Mehmet'in ölümünden sonra sultanların kıyafetlerinin bohçalanıp saklanması, atalarımızdan kalan eşyaların sandıklarda korunması o dönemden günümüze kadar gelen giyim, kuşam hakkında kesin bilgiler edinmemizi sağlamaktadır.

Cumhuriyet dönemine gelindiğinde ise ulu önder Atatürk, 25 Aralık 1925'te çıkan bir kanun ile , "Kıyafet İnkılap'ını" gerçekleştirmiş, peçe, çarşaf, kalpak ve fes giyilmesini yasaklayarak batılı ve çağdaş ülkelerin giyim biçimini benimsemiştir.

Günümüzde Türk, kadın ve erkek kıyafetleri tüm gelişmiş ülkelerle eşittir ve dünya modasına bağlı olarak değişmektedir.

2.1.2.Araştırma Kapsamında İncelenen Kıyafetler

Dire: Anadolu'nun birçok köşesinde üç etek denilen modele göre dikilen dire, Çanakkale ili Bayramiç yöresinde bireylerin direyi giyme şekilleri ile diğer yörelerde giyilen üç eteklerden ayrılır.

Üç etek, Türk Giyim Kuşam sözlüğünde;

"Eteği üç parçadan meydana gelen bir çeşit kadın elbisesi" diye tanımlanan elbiseye "Üç etek tabiri, entarinin belden aşağı kısmının üç ayrı yaprak dilimi halinde yapılmasından gelir, şalvarın üzerine giyilirdi ."şeklinde açıklanmaktadır. (Koçu,1967,s:220)

Bu tanımlı göz önünde bulundurarak direyi; eteği üç parçadan meydana gelen, öndeki iki parçanın alt köşelerine dikilen kuşaklar yardımıyla, eteğin arkada bulunan parçasının üzerinde, birbirlerinin üzerindeki işlemeleri kapatmayacak şekilde sabitlenen giysi parçasıdır.

Direnin, sağ ve sol etekleri arkaya çevrildiği zaman altına giyilen şalvar ve kyneğin güzel görünmesi için, bu giysi parçalarından, şalvarın paçaları, göyneğin etek ucu ile yanları işleme ve süsleme teknikleri ile bezenmektedir.

Fotoğraf No:15 Türkmen Kıyafeti
nden Görünüş

Fotoğraf No:16 Türkmen Kıyafeti
Arkadan Görünüş

Fotoğraf No:17 Türkmen Kıyafeti Yandan Görünüş

Göynek: Bayramiç ilçesinde köynek olarak tabir edilen giysi parçası diğer yörelerimizde göynek olarak ta ifade edilmektedir.

Koçu (1967,s:52)”Türk giyim kuşam sözlüğü”adlı eserinde göyneği şöyle açıklar:

“Göynek; doğrusu gönlekdir.Gön,deri, ten demektir.Gönlek, çıplak tene giyilen şey demektir.İnce yumuşak bezlerden kesilirdi.Gönleklik bezler ya düz beyaz yahut beyaz üzerine kırmızı, sarı, mavi, renklerin uçuk tonları ile dokunurdu.”

“Tokat yöresinde ise her gün giyilen atkısı ve çözüğü keten iplik olan bu tür giysilere “göynek” ve ya “ışlık”adı verilmektedir.”(Beyzat,1990,s:35)

Araştırma yöresinde “köynek”olarak adlandırılan bu kıyafeti, boyu ayak bileğine kadar olan, kol boyu dirsekte biten, sıfır yakalı, simetrik bir model olarak tanımlayabiliriz.

Geçmiş yıllarda göynekler el eğirmesi ipliklerden dokunup, süslemeleri ve dikişi elde yapılırken günümüzde gelişen teknoloji ile birlikte sanayi ürünü kumaşlar tercih edilip işlemleri ve dikişleri makineler yardımıyla yapılmaktadır.

Fotoğraf No:18 Göynek

Şalvar: Koçu (1967,s:83) göre;

“Şalvar; hem erkeklerin, hem de kadınların giydiği bol kesimli bir iç giyim olup, kadın Őalvarları, giyilecek yere ve giyecek kiŐinin bütçesine göre en ağır ipekli, işlemeli kumaşlardan, basmalardan yapılmaktadır.”

Araştırma yöresinde bulunan ve yörede atal Şalvar da denilen Őalvarları ise, boy uzunluğu ayak bileğine kadar olan, bel ve paçaları lastikle büzülen, bol kesimli, ağ parçası yanları dikildikten sonra eklenen giysiler olarak tanımlayabiliriz.

Yörede günlük giyimde kullanılan Őalvarların kumaşları mevsime göre değişmektedir. Yaz aylarında küçük desenli basma ve ya düz poplin kiŐ aylarında ise pazen vb. pamuklu kumaşlar tercih edilmektedir. Özel günlerde kullanılan Őalvarlarda ise ipekli, tafta, saten ve ya lüks saten gibi parlak kumaşlar kullanılmaktadır.

Fotoğraf No:19 Şalvar

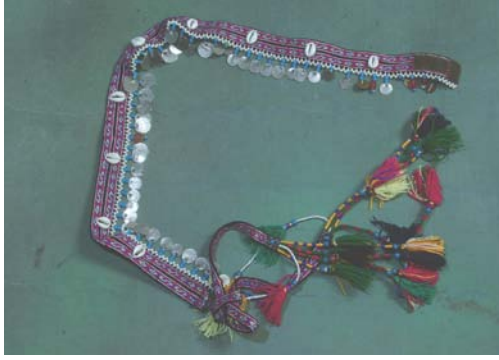
Önlük: Araştırma yöresinde yapılan çalışma sonucu elde edilen önlükleri; genellikle dire kumaşlarından kesilen dikdörtgen kumaş parçalarının, direnin süslemelerine uygun olarak bezendikten sonra, direyi korumak ve örtünmek amacıyla bele bağlanarak kullanılan giysi parçası olarak tanımlayabiliriz.

Fotoğraf No:20 Önlük

Kuşak: “Kadın ve erkekler tarafından bele bağlanan, ensiz dokuma ve ya örgülere umumiyetle kuşak; kıymetli madenlerle deriden yapılmış olanlara ise kemer adı verilmektedir. (Özbel, Kuşaklar ve Kolonlar, s:3)

Yörede yapılan araştırma sonucunda elde edilen kuşakları, giyilen kıyafetin kumaşından ya da bir dokumadan yapılan, kıyafetin işlemeleri ve süslemeleriyle uyumlu olacak şekilde hazırlanan kıyafeti tamamlayıcı aksesuarlar olarak tanımlayabiliriz.

Fotoğraf No:21 Kuşak

Kefiye: Araştırma yöresinde başa takılan terliğin ,başta sabit durması için,kare olarak kesilip, uçları süslenen kumaşın, üçgen şeklinde katlandıktan sonra başa, saç altı modeliyle örtülen, kıyafeti tamamlayıcı aksesuarlara, kefiye denir.

Fotoğraf No:22 Kefiye (Üçgen Şeklinde Katlanmış)

Fotoğraf No:23 Kefiyenin Kullanımı

Terlik: Yörede telli kumaş denilen kumaştan yapılan, takke gibi başa takılan alın kısmına gelecek yerine üç sıra küçük altın şeklindeki pullardan dikilen, kıyafeti tamamlayıcı aksesuarlardır.

Geçmiş yıllarda terliklere takılan pullar gerçek küçük altın ve ya reşat altınıyken, değişen ekonomik koşullarla birlikte bunların yerini para pullar almıştır.

Fotoğraf No:24 Terlik

Fotoğraf No:25 Terliğin Kefiye ile Beraber Kullanımı

2.1.3.Çanakkale İli ve Bayramiç İlçesi Özellikleri

A-Çanakkale Tarihi, Konumu, İklim ve Ekonomisi

“İnsanlık tarihinde büyük önem taşıyan Türkiye’nin kuzeybatısında; Avrupa ve Asya kıtalarını birbirinden ayıran ve kendi adını taşıyan Boğaz’ın iki yanına kurulmuş benzersiz coğrafyası, binlerce yıllık tarihi zenginliği, kültürlerinde barındırarak efsanelere ve mitolojiye ev sahipliği yapmış Türkiye’nin ve Dünya’nın nadide illerinden biridir Çanakkale.

Çanakkale’nin doğusunda ve güneydoğusunda Balıkesir, batısında Ege Denizi kuzeybatısında Edirne, Kuzeyinde Tekirdağ ve Marmara denizi bulunmaktadır. Eski Çağlarda HELLESPONTOS ve DARDANEL olarak anılan Çanakkale M.Ö 3200 lerden beri yerleşim alanı niteliğini korumuştur. Boğazın en dar yerinde Fatih Sultan Mehmet döneminde Rumeli yakasında Sestos dolaylarında Kilitbahir, Anadolu yakasında Abydos dolaylarında Sultaniye (Kale-i Sultaniye) ya da Çanak Kalesi adı ile anılan kaleler yaptırılmıştır. Bugünkü Çanakkale ili adını Anadolu yakasındaki Çanak Kalesinden almıştır. Bugün bu kale Çimenlik adı ile anılmaktadır.

Çanakkale ilinde Akdeniz ve Karadeniz iklimlerinin geçiş iklimi hüküm sürmektedir. Turizm sezonunda iklim muhtedil olup deniz suyu sıcaklığı temmuz ve ağustos ayların da maksimum seviyeye çıkmaktadır. Yağışlar genelde sonbaharda biraz fazla, ilkbaharda ise daha azdır. Kışın en belirgin özelliği kuzeyden gelen sert rüzgarlardır. Yaz ve sonbaharda bölgeye Akdeniz iklimi hakim olur.

İl ekonomisinde tarım en önemli faaliyet olmakla beraber son yıllarda tarıma dayalı sanayi kolları gelişme göstermekte ve buna bağlı olarak ekonomide sanayinin payı artmaktadır. 2000 yılı Genel Nüfus Sayımı sonuçlarına göre istihdam edilen nüfusun (237.699), 133,14’ı (%56) tarım, 21.839’u (%9’u) sanayi, 8.470’i (%4’ü) inşaat ve 73.563’ü (%31) hizmetler sektöründe çalışmaktadır. İlimizde işsizlik oranı %3,6 olarak hesaplanmıştır.(www.çanakkale.belediye.com.tr)

B-Bayramiç İlçesi Tarihçesi, İklimi, Eğitim ve Kültür Durumu, Turizm ve Türkmen Düğünü Adetleri

Tarihçesi

“ Bayramiç ve yöresi İlkçağlarda Truva Karalığının sınırları içindedir. Ortaçağ boyunca büyükçe bir Rum köyü olarak kalmıştır. Bizanslılara bağlı olduğu dönemde bugünkü Tepe Camii'nin bulunduğu yerde bir kır kilisesi bulunmaktadır. Genellikle hayvancılık yapan göçebe halk, bayramlarda ve dini günlerde burada toplanmaktadır.

Bayramiç 1357 yılında Türklerin Rumeli'ye geçişleri sırasında Süleyman Paşa tarafından görevlendirilen Ahi Hızır Bey tarafından fethedilmiş ve emir Bey Bayramiç'e yerleşmiştir. O sıralarda esas şehir Menderes Çayı kenarında ve Dut alan denilen yerdedir.

Ahi Hızır Bey, Tepe Camii'ni yaptırmıştır. Bundan sonra, Türk boyları bu camii etrafına ve bugünkü şehir merkezine yerleşmeye başlamışlardır. Önceleri göçebe halk, bayramlarda ve dini törenler için buraya toplanıp dağıldığından, bayram yeri anlamında “Bayram İçi” veya “Bayram İçin” adı verilmiştir. Bu söyleyiş zamanla “Bayramiç” şeklini alarak kasabanın adı olmuştur.

Bayramiç'ten sonra, çevredeki ilk yerleşme merkezleri Türklerin Rumeli'ye geçişlerinde öncülük yapan Ahi Hızır Beyin ordusundaki Türkmen, Yahşi ve saçaklı köyleridir. Bayramiç çevresinde Homeros'un İliada'sında bahsedilen Hacıköy'deki Hisarlık, Kurşunlu ve Çaldağı Köyleri yakınındaki bazı şehir kalıntılarına rastlanıldığı gibi Yunanca adı İdallar (Yiğitler) olan ve Muratlar gibi Asya ve İran'da yaşayan eski kabile adları taşıyan köylerde vardır.

1691 yılında Konya'nın Hadim kasabasından Mustafa ve Ahmet isimli iki kardeş Bayramiç'e gelerek yerleşmişler, dericilik ve tabaklık yaparak kısa zamanda zengin olmuşlardır. O zaman Biga sancağına bağlı olan Bayramiç'in Müteselliğini

(vergilerini toplamayı) daha sonra da Kal'a-i Sultaniye (Çanakkale iline bağılı olarak Bayramiç sancaktarlığını almışlardır.

Bayramiç, Sancaktar kardeşler zamanında gelişmeye başlamıştır. 1805 yılında Bucak, 1902 yılında ilçe merkezi olmuştur. Ayrıca 1882 yılında Belediye Teşkilatı kurulduğu söylenmektedir.

Bayramiç içesi İstiklal Savaşı sırasında önce Anzavur, daha sonra Yunanlılar tarafından işgal edilmiştir. İzmir'in yunanlılar tarafından işgaline ilk tepki Seydişehir ile birlikte Bayramiç halkı tarafından gösterilmiştir.

12 Eylül 1922 tarihide Milli Kuvvetler tarafından Yunan işgalinden kurtulmuştur.

İklim

Coğrafi bölge olarak Çanakkale'nin iç bölgesini oluşturan Bayramiç, Marmara bölgesi sınırları içerisinde kalır. Çanakkale'nin güneyinde ve Ege kıyı bölgesinde Kaz dağı ile ayrılan ilçe iklimi genelde güney Marmara bölgesinin iklim özelliklerini yansıtmamasına karşın Ege ikliminden de bazı etkiler almaktadır. Bu özellikler altında Bayramiç ve çevresinde yazlar sıcak ve kurak, kışlar ise yağışlıdır. Genellikle yağışlar yağmur şeklinde- Aralık-Ocak ayları arası, bazen de kar şeklinde Ocak-Şubat aylarında olmaktadır. Ancak kar uzun süre yerde kalmamaktadır bu açıdan kışlar Akdeniz ve Ege kıyı iklimine göre daha soğuk geçmektedir.

Eğitim ve Kültür Durumu

Eğitim ve Kültür tarihi gelişimi ile ilgili bir bilgi bulunmamakla birlikte yapılan araştırmalarda 1923 yılında Milli Hakimiyet İlköğretim okulunun, 1927 yılında Milli Zafer İlköğretim okulunun açıldığı ve 1929 yılında Milli zafer İlköğretim okulunun Rüştüye olarak eğitime devam ettiği tespit edilmiştir.

İlçe merkezinde 1944de ilk ortaokul, 1962'de Halk Eğitim Merkezi, 1972'de Lise, 1976'da Pratik kız sanat okulu (1993-1994 öğretim yılında kız meslek lisesine

dönüştürülmüştür.),1977'de İmam Hatip Lisesi, 1978'de Erkek Pratik Sanat okulu (Bu okul 1980'de Endüstri Meslek lisesine dönüştürülmüştür. Ayrıca 1993 yılında Mesleki Eğitim Merkezi açılmış olup, 2002- 2003 eğitim ve öğretim yılında İlçemizde Birleştirilmiş Sınıf uygulaması kaldırılmış olup, köylerde bulunan 1461 öğrenci taşınmalı sistem ile merkez ilköğretim okullarına taşınmaktadır.

Kapanan köy ilkokulları Halk Eğitim Merkezi bünyesinde açılan kurs hizmetlerinde kullanılmakta ve isteyen şahıslara kira karşılığında verilmektedir.

Turizm

İlçe ilk çağlardan bugüne tarih sahnesinde yer alması ve tabii güzellikleri bakımından zengin olmasına rağmen turizm açısından gereken yere gelememiştir.

İlçe sınırları içinde bulunan Kebrene (Çaldağ boşluk Tepesi) ve Skepsis (Kurşunlu tepesi) kalıntıları M.Ö 3000 yıllarına dayanan yerleşim yerleridir. Osmanlılar döneminde ise ilçe merkezinde Hadımoğlu Konağı, Taşköprü, Ahıhızır Türbesi, Hacıbalı ve Karşiyaka camileri ile Dede Çeşmesi yapıları kalmıştır.

18.yy Osmanlı dönemi tarihi eseri olan Hadımoğlu Konağı yapılan yazışmalar sonucu Kültür Bakanlığı tahsisi kaldırılarak İlçe Kaymakamlığı'na tahsis edilmiştir. Kaymakamlık tarafından konak örnek bir Türk Evi Etnografya Müzesi olarak 20.11.1996 tarihinde özel Müze olarak hizmete sunulmuştur.

Külcüler ılıcası çeşitli hastalıklara şifası ile bilinmektedir. Külcüler ılıcasının ilçeye uzaklığı 25 km olup orman içinde bulunmaktadır. M.Ö. 2000 yılından beri yararlanıldığı söylenilmektedir.

Tabii güzellikler ve mesire yerleri olarak yazın dahi buz gibi akarsuları v haşmetli bir sessizliğin hakim olduğu, insanı büyüleyen güzelliği ile Kazdağı ve bunun muhtelif yerlerindeki ayazma, Üççat, Dalaksu, Beypınarı, Uzunoluk ve Sarıkız tepesi ile çandır sayılabilir.

Dalaksuyu bugüne kadar turizme açılmayan gizli potansiyele sahip, turizme açılacak yerlerdendir.

Ayazma, mesire yeri olarak gerekli düzenlemesi yapılmış olup, her yıl Ağustos ayında Truva festivali içinde bir gün (Ağustos ayının ikinci haftası Pazar günü) burada şenlikler düzenlenip, güzellik yarışması yapılır. Ünlü tarihçi Homeros'un "İliada" isimli kitabında Ayazmadan ilk güzellik yarışmasının ve ilk rüşvetin verildiği yer olarak bahsedilmektedir." (Bayramiç, 2005, s:1-15)

Türkmen Düğün Adetleri

Bayramiç ilçesinde Türkmen düğünleri Cuma gününden başlar. Oğlan evine ve sadıç evine (sadıç bayrağı) dikilir. Günün erken saatlerinde davullar gelir. Sadıç babası herkesi düğüne davetler. Düğün için gelen herkese yemek verilir. Bu arada sadıç anası evinde kepez (Türkmen gelinlerinin başlarına takılan bir tür başlık) düzer. Geçler davul eşliğinde eğlenirler. Bekarlar düğün yerinde eğlenirken evli olanlar da düğünde pişecek olan keşkeği döver.

Cumartesi günü kepez kız evine götürülür. (kepez yapılırken sadece yakın akrabalar girip görebilir) Kız evinde, kepez geldikten sonra yemek yenir. Kız evine misafirler gelmeye başlar. Kuaföre saç yaptırmaya gidecek olanlar gider. Kız evinde akşam caz (saz ekibi- orkestra) kurulur. Caz dağıldıktan sonra gelin, kız evi kız evine, oğlan tarafı da oğlan evine gider. Oğlan evi kız evine davulla kına getirir. Sadıç anası kınayı kız evinde karar (karıştırır), kızın iki arkadaşıyla beraber kınayı yakar. Gelin gecelik giyer, yüzü kırmızı bir tül ile örtülür. Kızın annesi ve yakınları kına yakılırken ağıt yakar. Kına yakıldıktan sonra Damat gelini kucağına alıp yatağına yatırır, davetliler evine dağılır.

Pazar günü sabahı kız evinin önünde caz kurulur. Davetliler toplanır. Herkes toplanıp eğlence başladıktan sonra, takı merasimi yapılır. Takı bittikten sonra eğlence devam eder.Kız tarafı ve yakınları kız evine dönerler. Oğlan evi, kız tarafına

eğlenmeleri için arabalarla, davul, aşçı, yemek ve içki gönderir. Bu duruma ilçede“kız evinin davula oturması” denir.

Kız evi eğlenirken oğlan evi de kızı almak için hazırlanır ve davullarla beraber konvoyla kız evine gelin almaya giderler. Kız evi oğlan evini davullarla karşılar. Hep beraber kız evine gelinir, gelin arabası kız evini önünde durur. Gelin ise takı merasiminden sonra gelinliğini çıkarır ve Geleneksel Türkmen kıyafetlerini giyer. Kepez takar, yalnız kepez giyilirken önlük bağlanmaz, silahlar çevrilmez (yan etekler). Gelin arabasından sadıç annesi, babası ve damat inerek gelini almak için kız evine girerler. Kızın babası varsa oğlan kardeşiyle beraber gelini damada teslim ederler. Gelin arabaya biner ve orada bulunanlar tarafından alkışlanır.

Fotoğraf No: 26 Türkmen Gelinin Kız Evinden Kepezle Çıkışı

Gelin evine tekrar alkışlarla girer. Sadıç annesi gelinle birlikte eve girer ve gelinin kepezini çıkarır. Bir tür ketenden yapılan krem rengi pullu işlemeli duvak ile gelin başı yapar. Silahlar (yan etekler) çevrilir, önlük bağlanır. Sadıç annesi ile gelinin dışarı çıkmasıyla birlikte davullar çalmaya başlar. Gelin, Damat ve yakınları oynarlar. Oyun bittikten sonra Gelin, önce kaynatasından ve kaynanasından başlayarak oturanlara su dağıtır. Bu işlem bittikten sonra sadıç annesi evinde yemek verir, düğüne gelen tüm misafirler orada ağırlanır. Yemek yendikten sonra yine sadıç annesi, babası ve gelin ile damadın akrabaları haricinde görüm olanlar (gelin ile damadın emsalleri, akranları) gelinin evine gider. Burada dede (ilçede sözü geçen yaşlı kimse) nikahlarını kıyar. El öpüldükten sonra herkes evine dağılır.

Fotoğraf No:27 Türkmen Kızları Düğün Alayında

Pazartesi günü, gün içerisinde uygun bir saatte oğlan evi yemek hazırlar. Sadıç anası ve gelin mahalleyi gezerek herkesi davetler. Davetliler gelince, kepez gelinin başına üç kez takılır ve çıkarılır; gelen herkesin yardımıyla kepez bozulur. (herkesin eli değer) Tekrar ketenden baş yapılır. Geline cübbe (dallı) giydirilir ve gelin yemeğini yiyen misafirleri uğurladıktan sonra evine gider ve düğün biter.

2.2.İlgili Araştırmalar

Araştırma konusuyla ilgili ulaşabilinen araştırmaların özetleri tarih sırasına göre sunulmuştur.

ÖZBEL (1947) “Anadolu Kadın Kılıkı” adlı araştırmasında yöreden yöreye, bölgeden bölgeye, bireylerin giyim tarzlarının farklılık gösterdiğini, Anadolu’nun değişik yörelerinde yaşayan ve eski Türkmen giyim geleneğini koruyan bir kadının fesindeki altınların yerini, gönezler ve delikli kuruşların; incilerin yerini boncukların, ipekli kumaşların yerini de geniş dallı basmaların aldığını belirtmiştir. Bu yöresel geleneklerin değişmesinde zevklerin, ekonomik durumların, iklim şartlarının ve tarihi sebeplerin olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca günümüzde gençlerin çağdaş giyimi daha çok tercih ettiklerini, bazı ailelerde, atalarının hatırası olan eski kıymetli giysilerin sandıklarda muhafaza edildiğine değinmiştir.

KOÇU (1967) “Türk Giyim Kuşam ve Süslenme Sözlüğü” adlı araştırmasında bu dalda kullanılan terimlerin alfabetik sıraya göre tanımlarını yapmış, özelliklerini açıklamış; terimlerle ilgili olaylara, şiirlere, şarkılara ve çizimlere yer vermiştir.

YAĞAN (1978) “Türk El Dokumacılığı” adlı araştırmasında, Türk el dokumacılığını tarihi gelişimi içinde incelemiş, dokumaların özelliklerini açıklamış ve örnekler vermiştir.

AYTAÇ (1982) “El Dokumacılığı” adlı araştırmasında; dokuma çeşitlerinin özelliklerini belirtmiş, örneklerle konuyu açıklamıştır.

ERONÇ (1984) “Giyim Süsleme Teknikleri” adlı araştırmasında, Türk süsleme sanatı, dokuma, işleme sanatı ve Türk giyim kuşamı hakkında bilgi vermiştir

BEYZAT (1990) “Tokat Bölgesi Geleneksel Kıyafetler” adlı araştırmasında; Tokat ilinde geleneksel kıyafet kullanan bireylerin sosyo-ekonomik durumlarını, geleneksel kıyafetlerin özelliklerini, geleneksel kıyafetlerin temini ve giyiliş sebeplerini, kıyafet parçalarının ve yapımında kullanılan malzemenin adlarını, kıyafetlerin giyiniş sırasını, kıyafet kullanımını, etkileyen faktörleri, kıyafetlerin kalıplarını, çizimlerini ve modelini belirtmiştir.

BARIŞTA (1995)”Türk İşleme Sanatı Tarihi” adlı araştırmasında; işlemenin tanımı, kümelenmesi ve belli başlı teknikler, “Anadolu ve Çevresi Türk İşlemeciliğinin Anadolu ile Anadolu Dışındaki Kaynakları”, “Anadolu Selçukluları Dönemi, Anadolu Beylikleri Dönemi, Osmanlı İmparatorluğu Dönemi” işlemeciliği hakkında bilgi vermiştir.

ÖZTÜRK (1998) “Geleneksel Türk El Sanatlarına Giriş” adlı araştırmasında el sanatlarının tanımını, günümüzdeki sorunlarını ve çözüm önerilerini açıklamıştır

BAŞARAN (2002) “Geçmişten Günümüze Bayramiç- Tarihi, Coğrafyası ve Arkeolojisi” adlı araştırmasında Bayramiç’in tarihi, sosyal, coğrafik, nüfus ve kültürel yapısı ile ilgili bilgiler vermiştir.

BÖLÜM 3

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, evren ve örneklem, veri toplama tekniği, veri toplama aracının geliştirilmesi, verilerin toplanması ve verilerin analizi yer almaktadır.

3.1.Araştırmanın Yöntemi

Yapılan bu araştırma, anket uygulaması nedeniyle alan (survey) araştırması, örneklerin incelenmesi nedeniyle belgesel bir araştırmadır.

3.2.Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, Çanakkale ili Bayramiç ilçesinde bulunan Geleneksel Türkmen kıyafetleri ile ilçede yaşayan ve Türkmen kıyafetlerini kullanan bireyler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, tesadüfi örnekleme ile seçilen, Bayramiç ilçesinde yaşayan ve Türkmen kıyafeti kullanan 120 kişi oluşturmaktadır. İncelenen kıyafet sayısı ise ilçede ulaşılabilen 11 takım geleneksel özellik taşıyan Türkmen kıyafetidir.

3.3. Veri Toplama Tekniği

Çanakkale ili, Bayramiç ilçesinde bulunan Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin renk, desen ve kompozisyon özelliklerinin belirlenmesi için araştırmanın amaçları dahilinde, ilçedeki kıyafetler için bilgi formları ile ilçede araştırmanın örneklem grubunu oluşturacak bireyler için anket soruları hazırlanmış ve hazırlanan çalışmalar uygulanarak veriler toplanmıştır.

3.4. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Araştırmada yararlanılmak üzere ilgili literatür incelenerek konu ile ilgili tez, kitap, makale ve diğer yayınlar taranmıştır.

Araştırma konusu kapsamına giren geleneksel kıyafetlerin; işleme tekniği, yapımlarında kullanılan araç- gereçler, renkler, bezeme konuları, kompozisyon özellikleri bakımından değerlendirmek amacıyla bilgi formları kullanılmıştır.

- Anket soruları araştırmacı tarafından hazırlanmış,
- Sorular üç uzmanın görüşüne göre yeniden düzenlenmiş,
- İlçede 10 kişilik bir gruba pilot uygulaması yapılmış,
- Pilot uygulama sonuçlarına göre sorular açık ve anlaşılır olma yönünden yeniden düzenlenerek son şekli verilmiştir.

Anketler hazırlanırken ihtiyaç duyulan veriler, ilçe ve konu ile ilgili literatür taranarak elde edilmiştir. Yapılan bu çalışmalar sonunda alt problemler doğrultusunda 27 anket sorusu hazırlanmıştır.

Anket iki bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde kişisel (demografik) bilgileri içeren, bireylerin yaşları, mesleki ve eğitim durumları, medeni halleri ile ilgili, sorular yer almaktadır.

İkinci bölümde ise; ilçede bulunan kıyafetlerin, renk, desen, kompozisyon, işleme, süsleme, dikim, saklama, yapımlarında kullanılan araç- gereç, kıyafetlerin güncelliğini koruma nedenleri ile ilgili sorular yer almaktadır.

3.5. Verilerin Toplanması

Veri toplama araçlarından hazırlanan bilgi formları ilçede bulunan 11 takım geleneksel kıyafetin ana parçalarına ve aksesuarlarının renk, desen, kullanılan araç ve gereç, kompozisyon ve teknik özelliklerine göre ayrı ayrı doldurulmuş, kıyafetlerin fotoğrafları çekilmiş, teknik ve kalıp çizimleri yapılmıştır.

Anket formları Çanakkale İli Bayramiç ilçesinde tesadüfi yolla ulaşılabilen 120 kişiye uygulanmış ve cevaplanan anketler araştırmacı tarafından geri alınmıştır.

3.6. Verilerin Analizi

Araştırmanın amacı doğrultusunda hazırlanan bilgi formları ve anket sorularından elde edilen veriler istatistiksel yöntemle değerlendirilmiştir. Bilgi formları ve anket sorularından elde edilen cevapların yüzdeleri hesaplanmıştır.

BÖLÜM 4

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde Bayramiç ilçesinde uygulanan araştırmanın bulguları tablolar halinde verilmiş ve yorumları yapılmıştır. Önce anketlerden elde edilen bulgulara, daha sonra da incelenen kıyafetlerden elde edilen bilgilere yer verilmiştir.

4.1. Anket Formlarından Elde Edilen Bilgilerin Değerlendirilmesi

4.1.1. Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Geleneksel Türkmen Kıyafetlerini Kullanan Bireylerin Demografik Özellikleri İle İlgili Bulgular

Çanakkale İli Bayramiç ilçesinde Geleneksel Türkmen kıyafeti kullanan bireylerin demografik özelliklerini belirlemek amacı ile sorulan sorulara verilen cevaplar değerlendirilmiş, sonuçları Tablo.1’de sunulmuştur.

Tablo.1 incelendiğinde; Bayramiç ilçesinde Geleneksel Türkmen kıyafeti kullanan bireylerin % 43’ünün 26–30 yaş arasında, %19’unun 15–25 yaş arasında, %15’inin 41 yaş ve yukarısında, %12’sinin 31–35 yaş arasında, %11’inin 36–40 yaş arasındaki bireyler olduğu anlaşılmaktadır.

Bireylerin %71’i evli, %29’u bekadır.

Bireylerin, %54’ü ilkokul mezunu, %29’u ortaokul mezunu, %17’si lise mezunu bireylerdir.

Bireylerin, %71'i ev hanımı,%17'si ticaretle uğraşan bireyler ,%12'sinin ise öğrenci olduğu görülmektedir.

Tablo.1
Geleneksel Türkmen Kıyafetlerini Kullanan Bireylerin Demografik Özellikleri

Seçenekler	Yaş Durumu		Medeni Durumu		Öğrenim Durumu		Meslek durumu	
	f	%	f	%	f	%	f	%
15-25 yaş	22	19						
26-30 yaş	52	43						
31-35 yaş	15	12						
36-40 yaş	13	11						
41 yaş yukarısı	18	17						
Evli			85	71				
Bekar			35	29				
Okur-Yazar değil					–	–		
İlkokul mezunu					65	54		
Ortaokul mezunu					35	29		
Lise mezunu					20	17		
Yüksekokul mezunu					–	–		
Ev hanımı							85	71
Öğrenci							15	12
Memur							–	–
Ticaretle uğraşıyor							20	17
TOPLAM	120	100	120	100	120	100	120	100

İlçede, Geleneksel Türkmen Kıyafeti sahibi bireylerin, genelde ilkokul mezunu 26-30 yaş arasında, evli ve ev hanımı olduğu tespit edilmiş, bireylerin eğitim düzeyleri ve meslek grupları değiştikçe kıyafetlere olan ilgilerinin de değiştiği görülmüştür.

4.1.2.Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Bulunan Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinin Parçaları İle İlgili Bulgular

Çanakkale ili Bayramiç ilçesinde bulunan Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin ana parçaları ile aksesuarlarını belirlemek amacı ile sorulan sorulara verilen cevaplar değerlendirilmiş sonuçları Tablo.2’de sunularak değerlendirilmiştir.

Tablo.2
Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinin Parçaları

Seçenekler	Ana Parçaları		Aksesuarları	
	f	%	f	%
Dire	–	–		
Göynek		–		
Şalvar	–	–		
Önlük	–	–		
Hepsi	120	100		
Terlik			–	–
Kefiye			–	–
Kuşak			–	–
Hepsi			120	100
TOPLAM	120	100	120	100

Tablo–2 incelendiğinde, Bayramiç ilçesinde, Geleneksel Türkmen kıyafeti ana parçalarının; dire, göynek, şalvar ve önlük giysi parçalarından oluştuğu, kıyafetin aksesuarları olarak ise, kefiye, terlik, kuşak giysi parçalarının kullanıldığı görülmektedir.

İlçede, bireylerin kıyafetin ana parçalarını bir bütün olarak ayırmadan kullandığı, aksesuarlarını ise daha özel günlerde (kendilerine ait düğün vb.) kullanmayı tercih ettikleri tespit edilmiştir.

4.1.3.Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Bulunan Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinde Kullanılan Süsleme ve Kenar Temizleme Teknikleri İle İlgili Bulgular

Çanakkale ili Bayramiç ilçesinde bulunan Geleneksel Türkmen kıyafetlerinde kullanılan süsleme ve kenar temizleme tekniklerini belirlemek amacı ile sorulan sorulara verilen cevaplar değerlendirilmiş sonuçları Tablo.3'te sunulmaktadır yorumlanmıştır.

Tablo.3
Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinde Kullanılan Süsleme ve Kenar Temizleme Teknikleri

Seçenekler	Süsleme Teknikleri		Kenar Temizleme Teknikleri	
	f	%	f	%
Dikiş Teknikleri (Makine dikişi,pili,nervür,vb.)	40	33		
Nakış Teknikleri(çin iğnesi,kum iğnesi,aplike tek.,türk işi,vb.)	50	42		
Hazır Malz.Uygulanan Tek.(fisto,dantel,harç dikimi, pul-boncuk tek.kurdele dikimi tek.)	30	25		
Dikiş Teknikleri (Makine dikişi,pili,nervür,vb.)			30	25
Nakış Teknikleri(çin iğnesi,kum iğnesi,aplike tek.,türk işi,vb.)			–	–
Hazır Malz.Uygulanan Tek.(fisto,dantel,harç dikimi, pul-boncuk tek.kurdele dikimi tek.)			90	75
TOPLAM	120	100	120	100

Tablo.3 incelendiğinde; Bayramiç ilçesinde, Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin süslenmesinde,%42 nakış teknikleri,%33 dikiş teknikleri,%25 ise hazır malzemelerle uygulanan tekniklerin kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Kenar temizleme teknikleri olarak ise; %75 hazır malzemelerle uygulanan teknikler ,% 25 ise dikiş teknikleri kullanılmaktadır.

İlçede yapılan araştırma sonucunda; geçmiş yıllarda kıyafet süslemelerinde ve kenar temizleme tekniği olarak çeşitli pul-boncuk dikimi teknikleri kullanılırken, nakış makinalarının ve sanayi ürünü malzemelerin günlük yaşamın içine girmesiyle kıyafet süslemelerinde yoğun olarak nakış tekniklerinin, kenar temizleme tekniği olarak ise daha gösterişli olduğu için hazır malzemelerle uygulanan tekniklerin tercih edildiği görülmektedir.

4.1.4.Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Bulunan Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinde Tercih Edilen Renkler ve Kıyafetlerin Süslemelerinde Kullanılan Renklerin Seçiminde Dikkat Edilen Özellikler İle İlgili Bulgular

Çanakkale ili Bayramiç ilçesinde bulunan Geleneksel Türkmen kıyafetlerinde tercih edilen renkler ve kıyafetlerin süslemelerinde kullanılan renklerin seçiminde dikkat edilen özellikleri belirlemek amacı ile sorulan sorulara verilen cevaplar değerlendirilmiş sonuçları Tablo.4'te sunularak yorumlanmıştır.

Tablo.4

Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinde Tercih Edilen Renkler ve Kıyafetlerin Süslemelerinde Kullanılan Renklerin Seçiminde Dikkat Edilen Özellikler

Seçenekler	Kumaşlarda Tercih Edilen Renkler		Renk Seçiminde Dikkat Edilen Öz.	
	f	%	f	%
Kırmızı ve Tonları	46	38		
Sarı ve Tonları	15	13		
Mavi ve Tonları	34	28		
Yeşil ve Tonları	25	21		
Kullanılacak Yer			10	8
Desen Özelliği			—	—
Kumaşın Rengi			80	67
Kendi Zevki			30	25
TOPLAM	120	100	120	100

Tablo.4 incelendiğinde; Bayramiç ilçesinde bireylerin, Türkmen kıyafetlerinin kumaşlarında,%38 kırmızı ve tonlarını,%28 mavi ve tonlarını, %21 yeşil ve tonlarını, %13 sarı ve tonlarını tercih ettiği görülmektedir.

Bireylerin, renk seçimini,%67'sinin kumaşın rengine ,%25'inin kendi zevkine,%8'inin ise kullanacağı yere göre yaptığı görülmektedir.

Bayramiç ilçesinde yapılan araştırma sonucunda; bireylerin kıyafetlerinde geçmiş yaşantılarının ve alışkanlıklarının etkisiyle genellikle kırmızı ve tonlarını tercih ettikleri ve kıyafet süslemeleri için renk seçimini yaparken kumaşın rengine göre tercih yaptıkları tespit edilmiştir

4.1.5.Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Bulunan Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinde Kullanılan Kumaş Cinsleri İle İlgili Bulgular

Çanakkale ili Bayramiç ilçesinde bulunan Geleneksel Türkmen kıyafetlerinde kullanılan kumaş cinslerini belirlemek amacı ile sorulan sorulara verilen cevaplar değerlendirilmiş sonuçları Tablo.5'te sunularak değerlendirilmiştir.

Geleneksel Türkmen kıyafeti parçalarından, direnin yapımında, %63 suni dokumalar, %37 hayvansal dokuma kumaşlar kullanılmaktadır.

Göyneğin yapımında, %67 suni dokumalar, %33 hayvansal dokuma kumaşlar kullanılmaktadır.

Şalvarın yapımında, %87 suni dokuma,%13 hayvansal dokuma kumaşlar kullanılmaktadır.

Önlük yapımında, %63 suni dokuma, %37 hayvansal dokuma kumaşlar kullanılmaktadır.

Terliğin yapımında, %65 suni dokuma, %35 bitkisel dokuma kumaşlar kullanılmaktadır.

Kefiyenin yapımında, %57 suni dokuma, %43 hayvansal dokuma kumaşlar kullanılmaktadır.

Tablo.5
Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinde Kullanılan Kumaş Cinsleri

Seçenekler	Direnin yapımında kullanılan kumaş cinsi		Göynek yapımında kullanılan kumaş cinsi		Şalvar yapımında kullanılan kumaş cinsi		Önlük yapımında kullanılan kumaş cinsi		Terlik yapımında kullanılan kumaş cinsi		Kefiye yapımında kullanılan kumaş cinsi	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Hayvansal dokuma (Yünlü kumaşlar, İpekli kumaşlar Kutnu,Meydaniye,organtin,şifon,saten düşes,atlas,krep,krep döşin,krep saten,lorjet-)	45	37	40	33	15	13	45	37	—	—	52	43
Bitkisel dokuma (Çeşitli ketenler ve keten tüller, opal,patiska, mermerşahi,tülbent,poplin,pazen,yerli dokumalar)	—	—	—	—	—	—	—	—	42	35	—	—
Suni dokuma (Yünlü kumaşlar,İpekli kumaşlar- Beatris,tafta, organze,şifon, sire saten,şanel-)	75	63	80	67	105	87	75	63	78	65	68	57
TOPLAM	120	100	120	100	120	100	120	100	120	100	120	100

Bayramiç ilçesinde yapılan araştırma sonucunda; Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin parçalarının kumaşlarında, geçmiş yıllarda el dokuma tezgahları ürünleri ile hayvansal dokuma ve bitkisel dokuma kumaşlar tercih edilirken, gelişen teknoloji ile bu ürünlerin kullanımının azalması ve üretiminin artık yapılmaması gibi nedenlerle günümüzde daha çok diğer kumaş cinsleri kadar sağlıklı olmasa da suni dokumaların tercih edildiği görülmektedir.

4.1.6.Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Bulunan Geleneksel Türkmen

Kıyafetlerinin Süslemelerinde Kullanılan İplik Cinsleri ve İplik Seçiminde Dikkat Edilen Özellikler İle İlgili Bulgular

Çanakkale ili Bayramiç ilçesinde bulunan Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin

süslemelerinde kullanılan iplik cinslerini ve iplik seçiminde dikkat edilen özellikleri belirlemek amacı ile sorulan sorulara verilen cevaplar değerlendirilmiş sonuçları Tablo.6’da sunularak değerlendirilmiştir.

Tablo.6 incelendiğinde, Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin süslemelerinde, %75 madensel ve sentetik ipliklerin,%17 sentetik ipliklerin,%8 bitkisel ipliklerin kullanıldığı görülmektedir.

İplik seçiminde ise, bireylerin tamamının, ipliğin kumaşa uygun olmasına, kendi zevkine ve ipliğin sağlamlığına dikkat ederek seçim yaptığı anlaşılmaktadır.

Tablo.6
Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinde Kullanılan İplik Cinsleri ve İplik Seçiminde Dikkat Edilen Özellikler

Seçenekler	Kıyafetlerde Kullanılan ipliklerin Cinsleri		İplik Seçiminde Dikkat Edilen Özellikler	
	f	%	f	%
Hayvansal İplikler(Çamaşır ipeği, ibrişim, kordone, filoş vb.)	—	—		
Bitkisel İplikler(Muline, merserize, koton kukalar, renkli makine nakış makaraları)	10	8		
Sentetik İplikler(rafiya, bobin[naylon masura])	20	17		
Madensel İplikler(makine simleri)	—	—		
Madensel ve Sentetik İplikler	90	75		
Kumaşa Uygun Olması			—	—
Kendi Zevki			—	—
Sağlamlık			—	—
Hepsi			120	100
TOPLAM	120	100	120	100

İlçede bireylerin, iplik seçiminde, kıyafetin bütünlüğünün bozulmaması ve göze daha hoş görünmesi için süslemede kullanacağı iplikleri kumaşa uygun olarak seçtiği, daha gösterişli ve parlak olduğu içinde genelde madensel ve sentetik iplikleri tercih ettiği görülmüştür.

4.1.7.Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Bulunan Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinin Süslemelerinde Kullanılan Desen Türleri, Desen Kaynakları ve Kompozisyon Çeşidi İle İlgili Bulgular

Çanakkale ili Bayramiç ilçesinde bulunan Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin süslemelerinde kullanılan desen türleri, desen kaynakları ve kompozisyon çeşidini belirlemek amacı ile sorulan sorulara verilen cevaplar değerlendirilmiş sonuçları Tablo.7’de sunularak değerlendirilmiştir.

Tablo.7 incelendiğinde, Geleneksel Türkmen kıyafetlerinde %46 bitkisel ve geometrik desenler, %33 geometrik desenler, %21 bitkisel desenler kullanıldığı görülmektedir.

Desen kaynağı olarak bireylerin, %75’i desen kitaplarından, %17’si eski işlemlerden faydalanmakta, %8’i ise desenlerini kendileri çizmektedir.

Desenlerde %71 bağlantılı sıralı kompozisyonlar, %29 düzgün sıralı kompozisyonları tercih edilmektedir.

Bayramiç ilçesinde yapılan araştırma sonucunda bireylerin, çoğunun kıyafetlerinde bitkisel ve geometrik desenleri kullandığı, daha önceleri bireylerin kendilerinin hazırladığı desenleri kullanırken, piyasada desen kitaplarının kolay bulunur hale gelmesi ile birlikte bu kitaplardan faydalanmayı tercih ettikleri görülmüştür. Ayrıca ilçede bireylerin desenlerini, göze daha hoş geldiği için bağlantılı-sıralı kompozisyon şeklinde düzenlediği tespit edilmiştir.

Tablo.7
Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinin Süslemelerinde Kullanılan Desen Türleri,
Desen Kaynakları ve Kompozisyon Çeşidi

Seçenekler	Kullanılan Desen Türleri		Kullanılan Desen Kaynakları		Kullanılan Kompozisyon Çeşidi	
	f	%	f	%	f	%
Bitkisel Desenler	25	21				
Geometrik Desenler	40	33				
İnsan ve Hayvan Figürlü Desenler	–	–				
Bitkisel ve Geometrik Desenler	55	46				
Eski İşlemelerden			20	17		
Desen Kitaplarından			90	75		
Kendim Çiziyorum			10	8		
Atlamalı Sıralamalı					–	–
Düzgün Sıralamalı					85	71
Simetrik					35	29
Bir Merkeze Yönlendirilmiş					–	–
TOPLAM	120	100	120	100	120	100

4.1.8.Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Bulunan Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinin Kalıplarının Hazırlanışı, Kesimlerinde Dikkat Edilen Özellikler, Kıyafetlerin Dikimi, Son Ütüsünün Yapılışı İle İlgili Bulgular

Çanakkale ili Bayramiç ilçesinde bulunan Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin kalıplarının nasıl hazırlandığını, kesimlerinde dikkat edilen özellikler, kıyafetlerin dikimi ve son ütüsünün nasıl yapıldığını belirlemek amacı ile sorulan sorulara verilen cevaplar değerlendirilmiş sonuçları Tablo.8’de sunularak değerlendirilmiştir.

Tablo.8
Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinin Kalıplarının Hazırlanışı, Kesimlerinde Dikkat Edilen Özellikler, Kıyafetlerin Dikimi, Son Ütüsünün Yapılışı

Seçenekler	Kıyafet Kalıplarının Hazırlanışı		Kesimlerinde Dikkat Edilen Özellikler		Kıyafetlerin Dikimi		Son Ütüsünün Yapılışı	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Eski Kıyafetlerimi Kullanıyorum	85	71						
Gazete,parşömen vb.kağıtları	10	8						
Pratik Kesim Yapıyorum	25	21						
Kalıbı kumaşın boyuna koyarım			-					
Kalıbı kumaşı enine koyarım			-	-				
Her iki yöntemide kullanırım			120	100				
Terziye Diktiriyorum					-	-		
Kendim Dikiyorum					75	63		
Yardımlaşarak Dikim Yapıyorum					45	37		
Kuru ütü ile tersinden yumuşak zeminde							120	100
Yüzünden Ütülüyorum							-	-
Nemli Sabunlu Bezle Tersinden							-	-
Buharlı Ütü İle							-	-
TOPLAM	120	100	120	100	120	100	120	100

Tablo.8 incelendiğinde, bireylerin %71'inin eski kıyafetlerini kalıp olarak kullandığı, %21'inin pratik kesim yaptığı, %8'inin gazete, parşömen vb.kağıtlardan hazırladığı kalıpları kullandığı anlaşılmaktadır.

Bireylerin tamamının kıyafetlerinin kesimlerinde kalıbı, kumaşın hem enine hem boyuna koyarak kesim yaptığı anlaşılmaktadır.

Bireylerin, %63'ünün kıyafetlerini kendilerinin diktiği,%37'sinin ise çevresindeki bireylerle yardımlaşarak kıyafetini diktirdiği görülmektedir.

Ayrıca bireylerin tamamının kıyafetlerinin son ütüsünü, kuru ütü ile kıyafetin tersinden yumuşak bir zemin üzerinde yaptıkları görülmektedir.

Bayramiç ilçesinde yapılan araştırma sonucunda, bireylerin çoğunun eski kıyafetlerini kalıp olarak kullandığı ve kıyafetlerini kendilerinin diktiği, bireylerin tamamının, kıyafetlerini keserken, kalıplarını kumaşın desen özelliğine göre hem enine hem boyuna koyarak kesim yaptığı, kıyafetlerin üzerindeki metal ve sentetik malzemelerle yapılan süslemelerin zarar görmemesi için kuru ütü ile tersinden yumuşak bir zemin üzerinde kıyafetlerinin son ütülerini yaptıkları tespit edilmiştir.

4.1.9.Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Bulunan Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinin Muhafaza Edilmesi İle İlgili Bulgular

Çanakkale ili Bayramiç ilçesinde bulunan Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin nasıl muhafaza edildiğini belirlemek amacı ile sorulan soruya verilen cevaplar değerlendirilmiş sonuçları Tablo.9'da sunularak değerlendirilmiştir.

Tablo.9 incelendiğinde, Geleneksel Türkmen kıyafetlerini bireylerin %63'ünün giysisinin kat yerlerine kağıt koyup, tülbente sarıp, bohça içerisinde, %21'inin bohça içinde,%16'sının tülbente sararak naylon torbalarda muhafaza ettiği görülmektedir.

Tablo.9
Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinin Muhafaza Edilmesi

Seçenekler	Kıyafetlerin Muhafaza Edilmesi	
	f	%
Kat Yerlerine Kağıt Koyup,Tülbente Sarıp Bohça İçerisinde	75	63
Bohça İçinde	25	21
Tülbente Sararak Naylon Torbalarda	20	16
TOPLAM	120	100

Bayramiç ilçesinde yapılan araştırma sonucunda; bireylerin kıyafetlerini üzerlerindeki metal süslemelerin kumaşa zarar vermemesi için giysinin kat yerlerine kağıt koyduktan sonra her bir kıyafeti ayrı ayrı tülbente sarıp,eğer kıyafet birden çoksa en son olarak hepsini bir bohça yapıp muhafaza ettikleri tespit edilmiştir.

4.1.10.Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Bulunan Geleneksel Türkmen Kıyafetlerini Korumak ve Yaşatmak İçin Yapılan Çalışmalar İle İlgili Bulgular

Çanakkale ili Bayramiç ilçesinde bulunan Geleneksel Türkmen kıyafetlerini korumak ve yaşatmak için yapılan çalışmaları belirlemek amacı ile sorulan soruya verilen cevaplar değerlendirilmiş sonuçları Tablo.10'da sunularak değerlendirilmiştir.

Tablo.10 incelendiğinde, geleneksel Türkmen kıyafetlerini korumak ve yaşatmak için bireylerin, %54'ünün kıyafetleri düğün, hayır ve eğlencelerde kullanmaya devam ettikleri, %27'sinin eskiyen kıyafetlerini yenilediği,%11'inin gençleri kıyafetleri kullanmaları için teşvik ettiği,%8'inin ise aile büyüklerinden kalan kıyafetlerini özenle sakladığı anlaşılmaktadır.

Tablo.10
Geleneksel Türkmen Kıyafetlerini Korumak İçin Yapılan Çalışmalar

Seçenekler	Kıyafetleri Korumak ve Yaşatmak İçin Yapılan Çalışmalar	
	f	%
Düğün,Hayır ve Eğlencelerde Kullanmaya Devam Ediyorum	65	54
Aile büyüklerimden Kalan Kıyafetleri Özenle Saklıyorum	10	8
Eskiye Kıyafetlerimi Yeniliyorum	32	27
Gençleri Kıyafetleri Kulanmaları İçin Teşvik Ediyorum	13	11
TOPLAM	120	100

Bayramiç ilçesinde yapılan araştırma sonucunda; bireylerin Türkmen Kıyafetlerini korumak ve yaşatmak için, yapılan düğün, hayır ve eğlencelerde kıyafetlerinin kullanılmasını gelenekselleştirerek ilerleyen yıllarda da bu kültürlerinin devam etmesini sağlamaya çalıştıkları tespit edilmiştir.

4.2.Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Günümüzde Kullanılan Geleneksel Türkmen Kıyafetlerinin Parçaları, Kumaşları ve Süslemelerinin Bilgi Formları İle İnceleme Sonuçları

Bayramiç ilçesinde yapılan araştırma sonucunda günümüzde hala kullanılmakta olan 11 takım Geleneksel Türkmen kıyafeti elde edilmiş, her kıyafet parçasını tanıttıcı bilgi formları hazırlanmış, uygulanan bilgi formları kıyafetlerin fotoğrafları, teknik ve kalıp çizimler ile desteklenmiştir. Elde edilen veriler değerlendirilerek aşağıda sunulmuştur.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU -1

GENEL GÖRÜNÜŞ

(Önden)

Fotoğraf No: 28

(Arkadan)

Fotoğraf No: 29

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 1

Fotoğraf No: 30

(Dire)

Fotoğraf No: 31

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 1**Giysinin Model Özelliği** : Sıfır yakalı, takma kollu, kol boyu el üzerinde, kollarında yırtmaçlar olan, üç etek tarzında, bir elbisedir. Simetrik bir modeldir.**Giysinin kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler** :**Kumaşın Adı**

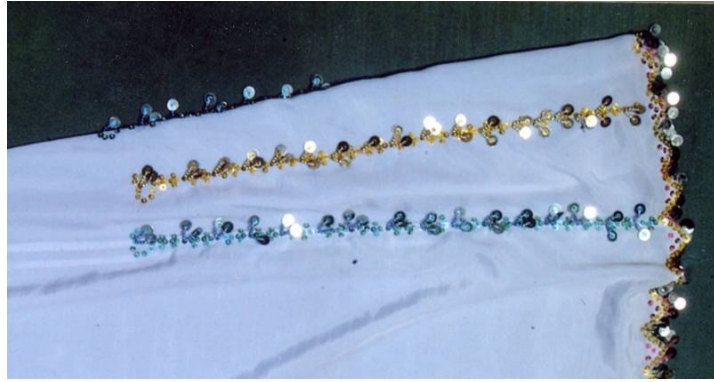
:Kutnu

Kumaşın Yöresel Adı	:Kutnu
Cinsi	:Hayvansal dokuma
Rengi	:Mor-yeşil-turuncu-sarı
Desen Özelliği	:Kumaş kendinden boyuna çizgilidir.
Dikim Tekniği	:Yan dikişler, omuzlar ve kollar makine dikişi ile birleştirilmiştir. Ön etek belden kesilerek, kumaşın tersi yüz kısmına, yüz iç tarafa makine dikişi ile birleştirilmiştir.
Astarlama Tekniği	:Astar kullanılmamıştır.İç temizliğinde baskı makine dikişi uygulanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	:Etek uçları,yırtmaçlar şerit ile,ön açıklığı biye ile, kol uçları ise makine dikiş tekniği ile temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler	:
Süslemede Kullanılan Malzeme	:Metal ve sentetik pul-boncuk, biye yapımı için kumaş, şerit yapımı için kumaş, dikiş ipliği,iğne,balmumu
Uygulanan Teknik	:Pul-boncuk dikimi,pul-boncuk oyası, biye tekniği,şerit dikimi tekniği,makine dikişi
Renk	:Lacivert, gümüş, beyaz
Konu	:Geometrik bezeme
Kompozisyon Özelliği	:Ön açıklığı birbirine paralel iki sıra, İğne yardımıyla dikilen pul bocukla süslenmiş, etek ucu ve yan yırtmaçlar üzerine 5 cm eninde düz kumaştan hazırlanan, yerel adı şerit olan bant dikilmiştir.Dikilen şeridin ortasına,bir sıra geometrik bezeme şeklinde pul- boncuk iğne yardımıyla dikilmiş, etek ucuna ise; İğne yardımıyla yapılan pul- boncuk oyası ile süslenmiştir. Kumaş ile şerit parçasının kesiştiği yerlerdeyse düz bir sıra halinde pul- boncuk dikimi uygulanmıştır. Ayrıca ön açıklığına dikilen biye üzerine de bir sıra pul-boncuk dikilerek kompozisyon tamamlanmıştır.
Giysinin Giyilme Şekli	:Dire, sırasıyla şalvarın üzerine giyilen göynekten sonra, halk arasında silah denilen yan eteklerin köşelerindeki kuşaklar yardımıyla arkaya çevrilip birbirlerinin üzerindeki işlemeleri kapatmayacak şekilde üst üste getirilip (bkn. Fotoğraf no:29) kuşakların ön tarafta sağ veya sol yanda bağlanmasıyla giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 1

Fotoğraf No: 32

(Göynek)

Fotoğraf No: 33

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 2**Giysinin Model Özelliği** : Yuvarlak yakalı,giyilmesini kolaylaştırmak amacı ile önden fermuarlı,takma kolu,kol boyu dirsekten biten boyu ise bileğine kadar uzanan, koltuk

altından etek ucuna kadar üç adet üçgen kumaşın ön ve arka bedene eklendiği, etek uçları üçgen şeklinde kesilmiş olan bir giysidir. Simetrik bir modeldir.

Giysinin kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Çin ipeği
Kumaşın Yöresel Adı	:Göyneklik
Cinsi	:Suni dokuma
Rengi	:Beyaz
Desen Özelliği	: _

Dikim Tekniği :Yan dikişler, omuzlar ve kollar makine dikişi ile birleştirilmiştir.

Astarlama Tekniği :Astar kullanılmamıştır.İç temizliğinde baskı makine dikişi tekniği uygulanmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği :Kol uçları makine dikişi tekniği ile etek uçları iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ile yaka ise fermuar çalışılarak temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemede Kullanılan Malzeme	:Metal ve sentetik pul-boncuk dikiş ipliği,iğne,balmumu
Uygulanan Teknik	:Pul-boncuk dikimi,pul-boncuk oyası
Renk	:Sarı.turkuaz,gümüş
Konu	:Geometrik bezeme

Kompozisyon Özelliği :Etek uçları üçgen şeklinde kesilmiş kesilen üçgenler iğne ile yapılan pul-boncuk oyası ile süslenmiştir.Üçgenlerin içerisine de şekline göre bir sıra pul-boncuk dikilmiş ayrıca her bir üçgenin içerisine birbirinden bağımsız üç adet pul tutturulmuştur. Yan dikişlerden ise sağ ve sol kola doğru üç sıra pul-boncuk iğne yardımıyla dikilerek kompozisyon tamamlanmıştır

Giysinin Giyilme Şekli :Ten üzerine şalvarın üstünde kalacak şekilde giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 1

Fotoğraf No: 34

(Şalvar)

Fotoğraf No:35

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No :3**Giysinin Model Özelliği** : Bol kesimli,ağ parçası yan dikişleri dikildikten sonra eklenen, paçalarına ve bele lastik geçirilerek giyilebilen bir giysidir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Şanel
Kumaşın Yöresel Adı	:Şanel
Cinsi	:Suni dokuma
Rengi	:Bordo
Desen Özelliği	: -
Dikim Tekniği	:Yan dikişleri, beli,ağ parçası ve paçaları makine dikişi ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	:Astar kullanılmamıştır.İç temizliği baskı makine dikişi tekniği uygulanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Şalvarın bel ve paçaları makine dikiş ile kıvrılarak kenar temizliği yapılmıştır.
Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler	:
Süslemede Kullanılan Malzeme	:Metal ve sentetik pul-boncuk, 02 makine simi,ebruli makine simi,iğne,dikiş ipliği,balmumu
Uygulanan Teknik	:Pul-boncuk dikimi,makine dikişi,kum iğnesi tekniği
Renk	:Sarı,ebruli
Konu	:Bitkisel bezeme
Kompozisyon Özelliği	:Çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan desen bağlantılı-sıralı kompozisyon şeklinde bir sıra halinde sağ ve sol paçada işlenerek kompozisyon tamamlanmıştır.
Giysinin Giyilme Şekli	:Ten üzerine göyneğin altında kalacak şekilde giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 1

Fotoğraf No:36
(Önlük)

Fotoğraf No:37
(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 4

Giysinin Model Özelliği : Dikdörtgen şeklinde kesilen kumaş, üst köşelerine dikilen kuşaklar yardımıyla bele bağlanır.

Giysinin kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	: Meydaniye
Kumaşın Yöresel Adı	: Yeşilli kumaş
Cinsi	: Hayvansal dokuma
Rengi	: Kırmızı, beyaz, sarı, yeşil
Desen Özelliği	: Kumaş kendinden enine çizgilidir.
Dikim Tekniği	: Makine dikişi tekniği ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	: Astar kullanılmamıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Önlüğün bel kısmı ve yanları makine

dikişi ile bastırılarak, alt ucu ise önce sutaşı dikilip daha sonra tığ yardımıyla yapılan pul oyası ile kuşak uçları da yine tığ yardımıyla yapılan pul oyası ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemede Kullanılan Malzeme	: Metal ve sentetik pul-boncuk hazır harç, aplikelik kumaş, tığ, naylon masura, iğne, dikiş ipliği, balmumu
Uygulanan Teknik	: Pul-boncuk dikimi, pul oyası applike tekniği, hazır harç dikimi
Renk	: Yeşil, gümüş, beyaz
Konu	: Geometrik bezeme
Kompozisyon Özelliği	: Yeşil renkli kumaştan kesilen üçgen parçalar kumaşın alt ucundan başlanarak birbirine paralel dört sıra halinde aralarında belli bir mesafe bırakılarak önce elde dikilerek kumaşa çalışılmıştır. Üçgen applike parçalarının alt kısmına hazır harç, diğer dikey kenarlarına pul-boncuk tutturularak bezenmiştir. Harcın kenarları ise tığ yardımıyla yapılan pul oyası ile süslenerek kompozisyon tamamlanmıştır. Kuşak uçları da tığ yardımıyla yapılan pul oyası ile çalışılmıştır.
Giysinin Giyilme Şekli	: Önlük önde göyneğin üzerine gelecek şekilde, bel hizasında kuşaklar arkadan dolaştırılıp önde sağ veya sol yanda bağlanır.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU -2**GENEL GÖRÜNÜŞ**

(Önden)

Fotoğraf No: 38

(Arkadan)

Fotoğraf No: 39

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 2

Fotoğraf No: 40
(Dire)

Fotoğraf No: 41
(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 5

Giysinin Model Özelliği : Sıfır yakalı,takma kollu,kol boyu el üzerinde,kollarında yırtmaçlar olan, ön açıklığı, kol ucu, kol yırtmacı, etek ucu ve yırtmaçları yarım daire şeklinde kesilen üç etek tarzında, boydan bir giysidir. Simetrik bir modeldir.

Giysinin kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Şanel
Kumaşın Yöresel Adı	:Şanel
Cinsi	:Suni dokuma
Rengi	:Mavi
Desen Özelliği	:-

Dikim Tekniği :Yan dikişler, omuzlar, kollar ve silahlar makine dikiş ile birleştirilmiştir.

Astarlama Tekniği :Astar ön açıklığı.kol ucu,etek ucu ve yırtmaçlarda işleme yapılacak kısımların altlarında kullanılmıştır.Geriye kalan iç temizinde baskı makine dikişi kullanılmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği :Etek ucu ,yırtmaçlar,kol ucu ve kol yırtmaçları ve ön açıklığı tığ yardımıyla yapılan pul oyası ile yaka makine dikişi ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemeye Kullanılan Malzeme	: Metal ve sentetik pul-boncuk,biye yapımı için kumaş,şerit yapımı için kumaş,dikiş ipliği,iğne,balmumu
Uygulanan Teknik	:Pul-boncuk dikimi,pul-boncuk oyası,biye yapımı tekniği,şerit yapımı tekniği,makine dikişi
Renk	:Lacivert,gümüş,beyaz
Konu	:Geometrik bezeme

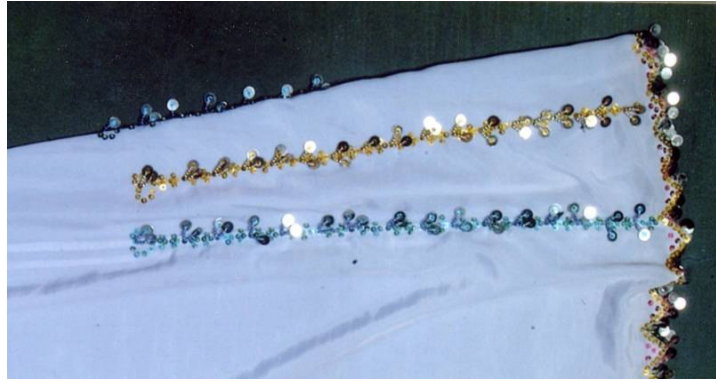
Kompozisyon Özelliği :Ön açıklığı, kol ucu, kol yırtmaçları yarım daire şeklinde kesilmiş, daireler tığ yardımıyla yapılan pul- boncuk oyası ile süslenmiştir. Dairelerin iç tarafına önce bir sıra pul- boncuk dikilmiş, her yarım dairenin içine çiçek şeklindeki pullardan bir tane yerleştirilmiştir. Yarım dairelerin üzerinden düz bir sıra halinde pul- boncuk iğne yardımıyla tutturularak kompozisyon tamamlanmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli :Dire,sırasıyla şalvarın üzerine giyilen göynekten sonra ,halk arasında silah denilen yan eteklerin köşelerindeki kuşaklar yardımıyla arkaya çevrilip birbirlerinin üzerindeki işlemeleri kapatmayacak şekilde üst üste getirilip (bkn.fotoğraf no:39) kuşakların ön tarafta sağ veya sol yanda bağlanmasıyla giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU-2

Fotoğraf No: 42

(Göynek)

Fotoğraf No: 43

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 6**Giysinin Model Özelliği** : Yuvarlak yakalı,giyilmesini kolaylaştırmak amacı ile önden fermuarlı,takma kolu,kol boyu dirsekten biten boyu ise ayak bileğine kadar uzanan,

koltuk altından etek ucuna kadar üç adet üçgen kumaşın ön ve arka bedene eklendiği, etek uçları üçgen şeklinde kesilmiş olan bir giysidir. Simetrik bir modeldir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Çin ipeği
Kumaşın Yöresel Adı	:Göyneklik
Cinsi	:Suni dokuma
Rengi	:Beyaz
Desen Özelliği	: -

Dikim Tekniği :Yan dikişler,omuzlar,ve kollar makine dikişi ile birleştirilmiştir.

Astarlama Tekniği :Astar kullanılmamıştır.İç temizliğinde baskı makine dikişi tekniği uygulanmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği :Kol uçları makine dikişi tekniği ile etek uçları iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ile yaka ise fermuar çalışılarak temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemede Kullanılan Malzeme	:Metal ve sentetik pul-boncuk dikiş ipliği,iğne,balmumu
Uygulanan Teknik	:Pul-boncuk dikimi,pul-boncuk oyası
Renk	:Sarı.turkuaz,gümüş
Konu	:Geometrik bezeme

Kompozisyon Özelliği :Etek uçları üçgen şeklinde kesilmiş kesilen üçgenler iğne ile yapılan pul-boncuk oyası ile süslenmiştir.Üçgenlerin içerisine de şekline göre bir sıra pul-boncuk dikilmiş ayrıca her bir üçgenin içerisine birbirinden bağımsız üç adet pul tutturulmuştur. Yan dikişlerden ise sağ ve sol kola doğru üç sıra pul-boncuk iğne yardımıyla dikilerek kompozisyon tamamlanmıştır

Giysinin Giyilme Şekli :Ten üzerine şalvarın üstünde kalacak şekilde giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 2

Fotoğraf No: 44

(Şalvar)

Örnek No :7**Giysinin Model Özelliği** :Bol kesimli,ağ parçası yan dikişleri dikildikten sonra eklenen,paçalarına ve bele lastik geçirilerek giyilebilen bir giysidir.**Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :**

Kumaşın Adı	:Şanel
Kumaşın Yöresel Adı	:Şanel
Cinsi	:Suni dokuma
Rengi	:Mavi
Desen Özelliği	: -

Dikim Tekniği makine dikişi ile dikilmiştir.	: Yan dikişleri, beli, ağ parçası ve paçaları
Astarlama Tekniği makine dikişi tekniği uygulanmıştır.	: Astar kullanılmamıştır. İ temizliğinde baskı
Kenar Temizleme Tekniği kıvrılarak kenar temizliği yapılmıştır.	: şalvarın bel ve paçaları makine dikişi ile
Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler	:
Süslemede Kullanılan Malzeme	: -
Uygulanan Teknik	: -
Renk	: -
Konu	: -
Kompozisyon Özelliği	: -
Giysinin Giyilme şekli şekilde giyilir.	: Ten üzerine göyneğin altında kalacak

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 2

Fotoğraf No: 45

(Önlük)

Fotoğraf No: 46

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 8**Giysinin Model Özelliği** : Dikdörtgen şeklinde kesilen kumaş, üst köşelerine dikilen kuşaklar yardımıyla bele bağlanır.

Giysinin kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Şanel
Kumaşın Yöresel Adı	:Şanel
Cinsi	:Suni dokuma
Renği	:Mavi
Desen Özelliği	:_

Dikim Tekniği :Makine dikişi tekniği ile dikilmiştir.

Astarlama Tekniği :Astar kullanılmamıştır.

Kenar Temizleme Tekniği :Önlüğün bel kısmı makine dikişi ile alt ucu , yanları ve kuşak uçları tığ yardımıyla yapılan pul oyası ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemede Kullanılan Malzeme :Metal ve sentetik pul-boncuk,aplikelik kumaş,tığ,naylon masura,iğne,dikiş ipliği,balmumu

Uygulanan Teknik :Pul-boncuk dikimi,pul oyası,aplike tekniği

Renk :Kırmızı,sarı,,gümüş,beyaz

Konu :Geometrik bezeme

Kompozisyon Özelliği :Sarı ve kırmızı renkli düz kumaş üçgen kesilerek, önlük kumaşının alt ucundan başlayan önce kırmızı sonra sarı renkli kumaş ile yatay olarak birbirine paralel altı sıra aralarında belli bir mesafe bırakılarak elde teğel tek. ile kumaşa tutturulmuş, daha sonra düz yerlerinden tığ yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ile,girintili çıkıntılı yerlerinden ise pul boncuk dikimi ile kumaşa applike edilmiştir.Birbirine paralel sıraların arasına sarı renkli çiçek şeklindeki pullar serpiştirilmiştir.Önlüğün yanları ve alt ucu yarım daire şeklinde kesilip tığ yardımıyla yapılan pul oyası ile süslenmiş,yarım dairelerin içine ise dairelerin şekline göre bir sıra halinde pul boncuk dikilerek kompozisyon tamamlanmıştır. Kuşak uçları da tığ yardımıyla yapılan pul oyası ile süslenmiştir.

Bele Bağlanma Şekli :Önlük önde köyneğin üzerine gelecek şekilde,bel hizasında kuşaklar arkadan dolaştırılıp önde sağ veya sol yanda bağlanır.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU -3**GENEL GÖRÜNÜŞ**

Fotoğraf No: 47
(Önden)

Fotoğraf No: 48
(Arkadan)

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU-3

Fotoğraf No:49

(Dire)

Fotoğraf No:50

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 9**Giysinin Model Özelliği** : Sıfır yakalı,takma kollu,kol boyu el üzerinde,kollarında yırtmaçlar olan, üç etek tarzında , boydan bir giysidir.Simetrik bir modeldir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Şanel
Kumaşın Yöresel Adı	:Şanel
Cinsi	:Suni Dokuma
Rengi	:Bordo
Desen Özelliği	:_

Dikim Tekniği :Yan dikişler,omuzlar, kollar ve silahlar makine dikişi ile birleştirilmiştir.

Astarlama Tekniği :Astar kullanılmamıştır.İç temizliğinde baskı makine dikişi uygulanmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği :Etek ucu ,yırtmaçlar,kol ucu , kol yırtmaçları ve ön açıklığı iğne ile yapılan pul-boncuk oyasıyla temizlenmiştir.Yakada ise makine dikişi tekniği uygulanmıştır.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemeye Kullanılan Malzeme	:Metal ve sentetik pul-boncuk,dikiş ipliği iğne,balmumu,02 makine simi,ebruli sim
Uygulanan Teknik	:Pul-boncuk dikimi,pul-boncuk oyası makine dikişi tekniği,kum iğnesi tekniği
Renk	:Sarı,gümüş,ebruli
Konu	:Geometrik bezeme,Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği : Ön açıklığı iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ile süslenmiş, yapılan süslemeye paralel bir sıra pul-boncuk tutturulmuştur. Oluşturulan bu kompozisyona paralel olarak bağlantılı sıralı çiçek ve yaprak motiflerinden desen kum iğnesi ve makine dikişi tekniğiyle işlenerek çalışılmıştır. Aynı kompozisyon etek uçları, kol ucu ve yırtmaçlarında da tekrarlanmıştır. Arka eteğinde ise çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan desen kumaşın enine birbirine paralel iki sıra halinde uygulanmıştır.

Giysinin Giyim Şekli :Dire,sırasıyla şalvarın üzerine giyilen göynekten sonra ,halk arasında silah denilen yan eteklerin köşelerindeki kuşaklar yardımıyla arkaya çevrilip birbirlerinin üzerindeki işlemleri kapatmayacak şekilde üst üste getirilip (bkn.fotoğraf no: 48) kuşakların ön tarafta sağ veya sol yanda bağlanmasıyla giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU-3

Fotoğraf No: 51
(Göynek)

Fotoğraf No: 52
(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 10

Giysinin Model Özelliği : Yuvarlak yakalı, giyilmesini kolaylaştırmak amacı ile önden fermuarlı, takma kolu, kol boyu dirsekte biten boyu ise ayak bileğine kadar uzanan, koltuk altından etek ucuna kadar üç adet üçgen kumaşın ön ve arka bedene eklendiği, etek uçları üçgen şeklinde kesilmiş olan bir giysidir. Simetrik bir modeldir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Çin ipeği
Kumaşın Yöresel Adı	:Göyneklik
Cinsi	:Suni dokuma
Rengi	:Beyaz
Desen Özelliği	: -

Dikim Tekniği :Yan dikişler,omuzlar,ve kollar makine dikişi ile birleştirilmiştir.

Astarlama Tekniği :Astar kullanılmamıştır.İç temizliğinde baskı makine dikişi tekniği uygulanmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği :Kol uçları makine dikişi tekniği ile etek uçları iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ile yaka ise fermuar çalışılarak temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemede Kullanılan Malzeme	:Metal ve sentetik pul-boncuk dikiş ipliği,iğne,balmumu
Uygulanan Teknik	:Pul-boncuk dikimi,pul-boncuk oyası
Renk	:Sarı,turkuaz,gümüş
Konu	:Geometrik bezeme

Kompozisyon Özelliği :Etek uçları üçgen şeklinde kesilmiş kesilen üçgenler iğne ile yapılan pul-boncuk oyası ile süslenmiştir.Üçgenlerin içerisine de şekline göre bir sıra pul-boncuk dikilmiş ayrıca her bir üçgenin içerisine birbirinden bağımsız üç adet pul tutturulmuştur. Yan dikişlerden ise sağ ve sol kola doğru üç sıra pul-boncuk iğne yardımıyla dikilerek kompozisyon tamamlanmıştır

Giysinin Giyilme Şekli :Ten üzerine şalvarın üstünde kalacak şekilde giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 3

Fotoğraf No: 53

(Şalvar)

Fotoğraf No:54

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 11**Giysinin Model Özelliği** : Bol kesimli,ağ parçası yan dikişleri dikildikten sonra eklenen, paçalarına ve bele lastik geçirilerek giyilebilen bir giysidir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Şanel
Kumaşın Yöresel Adı	:Şanel
Cinsi	:Suni dokuma
Rengi	:Bordo
Desen Özelliği	: -
Dikim Tekniği	:Yan dikişleri, beli,ağ parçası ve paçaları makine dikişi ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	:Astar kullanılmamıştır.İç temizliği baskı makine dikişi tekniği uygulanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Şalvarın bel ve paçaları makine dikiş ile kıvrılarak kenar temizliği yapılmıştır.
Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler	:
Süslemede Kullanılan Malzeme	:Metal ve sentetik pul-boncuk, 02 makine simi,ebruli makine simi,iğne,dikiş ipliği,balmumu
Uygulanan Teknik	:Pul-boncuk dikimi,makine dikişi,kum iğnesi tekniği
Renk	:Sarı,ebruli
Konu	:Bitkisel bezeme
Kompozisyon Özelliği	:Çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan desen bağlantılı-sıralı kompozisyon şeklinde bir sıra halinde sağ ve sol paçada işlenerek kompozisyon tamamlanmıştır.
Giysinin Giyim Şekli	:Ten üzerine göyneğin altında kalacak şekilde giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 3

Fotoğraf No:55
(Önlük)

Fotoğraf No:56
(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 12

Giysinin Model Özelliği : Dikdörtgen şeklinde kesilen kumaş, üst köşelerine dikilen kuşaklar yardımıyla bele bağlanır.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Şanel
Kumaşın Yöresel Adı	:Şanel
Cinsi	:Suni dokuma
Rengi	:Bordo
Desen Özelliği	:_

Dikim Tekniği :Makine dikişi tekniği ile dikilmiştir.

Astarlama Tekniği :Astar kullanılmamıştır.

Kenar Temizleme Tekniği :Önlüğün bel kısmı makine dikişi ile alt ucu , yanları ve kuşak uçları iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemede Kullanılan Malzeme	:Metal ve sentetik pul-boncuk,iğne dikiş ipliği,balmumu,02 numara makine simi,ebruli makine simi
Uygulanan Teknik	:Pul-boncuk dikimi,pul oyası,kum iğnesi tekniği,makine dikişi tekniği
Renk	:Sarı,ebruli,gümüş
Konu	:Bitkisel bezeme,Geometrik bezeme

Kompozisyon Özelliği :Önlüğün alt ucu ve yanları iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ile süslenmiş uygulanan oyaya paralel bir sıra halinde pul-boncuklar iğne ile tutturulmuştur. Önlüğün alt ucundan belli bir mesafe bırakılarak çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan bağlantılı sıralı desen belli aralıklarla kumaşın enine birbirine paralel dört sıra halinde işlenmiş her sıranın altına da bir sıra yana yana olacak şekilde pul –boncuk dikilmiş ve kompozisyon tamamlanmıştır. Kuşak uçları da iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ile süslenmiştir.

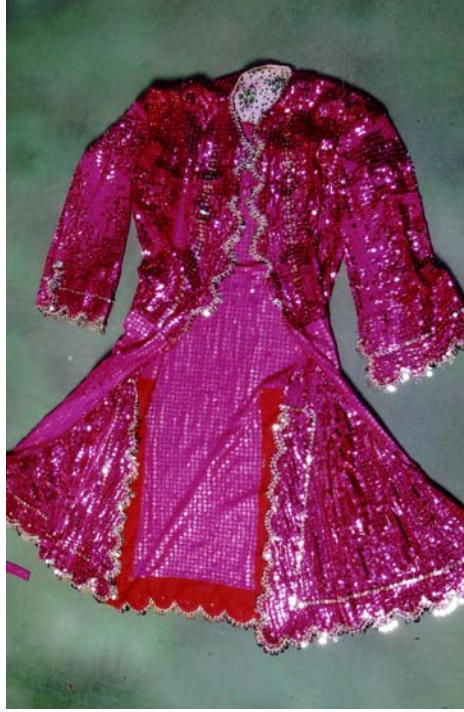
Bele Bağlanma Şekli :Önlük önde göyneğin üzerine gelecek şekilde,bel hizasında kuşaklar arkadan dolaştırılıp önde sağ veya sol yanda bağlanır.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU -4**GENEL GÖRÜNÜŞ**

Fotoğraf No:57
(Önden)

Fotoğraf No:58
(Arkadan)

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU-4

Fotoğraf No:59

(Dire)

Fotoğraf No:60

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 13

Giysinin Model Özelliği : Sıfır yakalı,takma kollu,kol boyu el üzerinde,kollarında yırtmaçlar olan, ön açıklığı, kol ucu, kol yırtmacı, etek ucu ve yırtmaçları yarım daire şeklinde kesilen üç etek tarzında, boydan bir giysidir. Simetrik bir modeldir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :**Kumaşın Adı** : Pullu kumaş**Kumaşın Yöresel Adı** : Pullu kumaş**Cinsi** : Suni dokuma**Rengi** : Pembe**Desen Özelliği** : Kendinden pullu kumaş**Dikim Tekniği** : Yan dikişler, omuzlar, kollar ve silahlar makine dikişi ile birleştirilmiştir.**Astarlama Tekniği** : Sırtta robada, ön açıklığı, kol ucu, etek ucu ve yırtmaçlarda kumaşın daha rahat işlenip süslenebilmesi için pazen kumaştan yapılan astar sadece kumaşın işlenecek kısımlarının altında makine dikişi ile tutturularak kullanılmıştır. Geriye kalan iç temizliğinde baskı makine dikişi uygulanmıştır.**Kenar Temizleme Tekniği** : Etek ucu , yırtmaçlar, kol ucu ve kol yırtmaçları tığ yardımıyla yapılan pul oyası ile yaka makine dikişi ile temizlenmiştir.**Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :****Süslemede Kullanılan Malzeme** : Metal ve sentetik pul-boncuk, dikiş ipliği iğne, balmumu, tığ, naylon masura**Uygulanan Teknik** : Pul-boncuk dikimi, pul-boncuk oyası**Renk** : Gümüş rengi, beyaz**Konu** : Geometrik bezeme**Kompozisyon Özelliği** : Ön açıklığı, kol ucu, kol yırtmacı, etek ucu ve etek yırtmaçları yarım daire şeklinde kesilmiş, daireler tığ yardımıyla yapılan pul oyası ile süslenmiştir. Yarım dairelerin iç tarafına şekline göre bir sıra pul-boncuk tutturulmuş, en son aşama olarak ise dairelerin üzerini kapatacak şekilde dairelere paralel bir sıra pul-boncuk dikilerek kompozisyon tamamlanmıştır.**Giysinin Giyilme Şekli** : Dire, sırasıyla şalvarın üzerine giyilen göynekten sonra , halk arasında silah denilen yan eteklerin köşelerindeki kuşaklar yardımıyla arkaya çevrilip birbirlerinin üzerindeki işlemeleri kapatmayacak şekilde üst üste getirilip (bkn.fotoğraf no: 58) kuşakların ön tarafta sağ veya sol yanda bağlanmasıyla giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 4

Fotoğraf No:61

(Göynek)

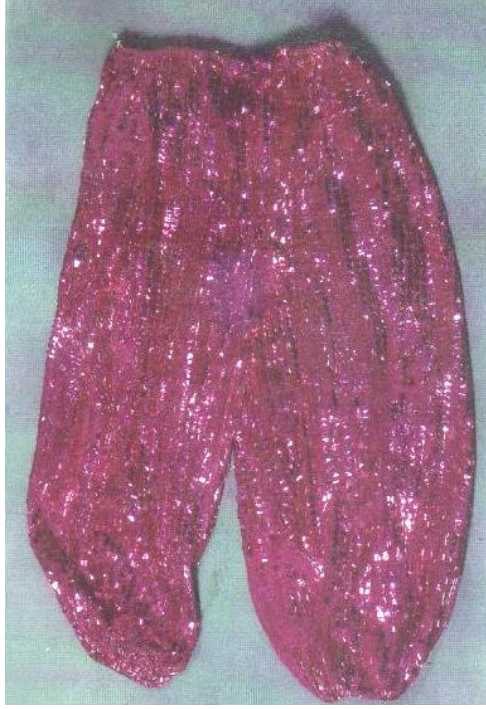
Fotoğraf No:62

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 14

Giysinin Model Özelliği : Yuvarlak yakalı,giyilmesini kolaylaştırmak amacı ile önden fermuarlı,takma kolu,kol boyu dirsekte biten boyu ise ayak bileğine kadar uzanan, koltuk altından etek ucuna kadar üç adet üçgen kumaşın ön ve arka bedene eklendiği, etek uçları üçgen şeklinde kesilmiş olan bir giysidir. Simetrik bir modeldir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :**Kumaşın Adı** :Çin ipeği**Kumaşın Yöresel Adı** :Göyneklik**Cinsi** :Suni dokuma**Rengi** :Beyaz**Desen Özelliği** :Kendinden verev çizgili kumaş**Dikim Tekniği** :Yan dikişler,omuzlar,ve kollar makine dikişi ile birleştirilmiştir.**Astarlama Tekniği** : Astar kullanılmamıştır.İç temizliğinde baskı makine dikişi tekniği uygulanmıştır.**Kenar Temizleme Tekniği** : Kol uçları makine dikişi tekniği ile etek uçları iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ile yaka ise fermuar çalışılarak temizlenmiştir.**Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :****Süslemede Kullanılan Malzeme** :Metal ve sentetik pul-boncuk ,dikiş ipliği iğne,balmumu,tığ,naylon masura,sutaşı**Uygulanan Teknik** :Pul-boncuk dikimi,pul-boncuk oyası, sutaşı dikimi**Renk** :Sarı,pembe,gümüş,yeşil,siyah**Konu** :Geometrik bezeme**Kompozisyon Özelliği** :Etek uçları üçgen şeklinde kesilmiş kesilen üçgenler iğne ile yapılan pul- boncuk oyası ile süslenmiştir.Yapılan bu süslemenin üzerine bir sıra sutaşı makinede dikilmiş, yan dikişlerden ise sağ ve sol kola doğru kalça hizasına kadar üç sıra pul boncuk tığ yardımıyla uygulanarak kompozisyon tamamlanmıştır.**Giysinin Giyilme Şekli** :Ten üzerine şalvarın üstünde kalacak şekilde giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 4

Fotoğraf No: 63

(Şalvar)

Örnek No :15

Giysinin Model Özelliği : Bol kesimli,ağ parçası yan dikişleri dikildikten sonra eklenen,paçalarına ve bele lastik geçirilerek giyilebilen bir giysidir.

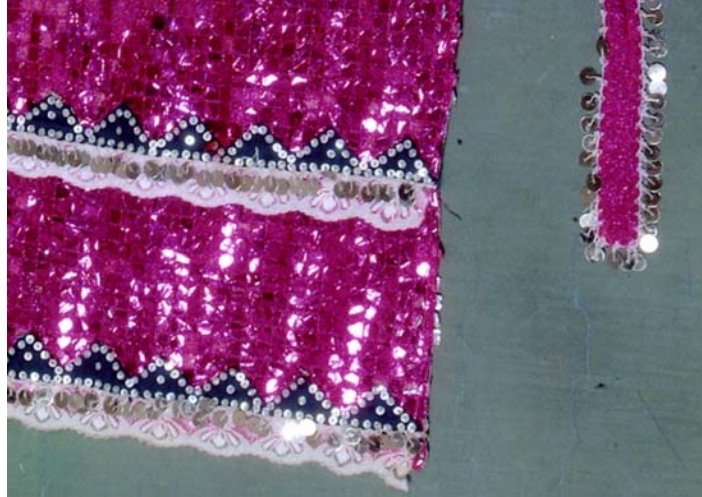
Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Pullu kumaş
Kumaşın Yöresel Adı	:Pullu kumaş
Cinsi	:Suni dokuma
Rengi	:Pembe
Desen Özelliği	:Kendinden pullu kumaş

Dikim Tekniği	:Yan dikişleri,beli,ağ parçası ve paçaları makine dikişi ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	:Astar kullanılmamıştır.İç temizliğinde baskı makine dikişi tekniği uygulanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Şalvarın bel ve paçaları makine dikişi ile kıvrılarak kenar temizliği yapılmıştır.
Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler	:
Süslemede Kullanılan Malzeme	: _
Uygulanan Teknik	: _
Renk	: _
Konu	: _
Kompozisyon Özelliği	: _
Giysinin Giyilme Şekli	:Ten üzerine göyneğin altında kalacak Şekilde giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU-4

Fotoğraf No: 64
(Önlük)

Fotoğraf No:65
(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No :16

Giysinin Model Özelliği :Dikdörtgen şeklinde kesilen kumaş,üst köşelerine dikilen kuşaklar yardımıyla bele bağlanır.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	: Pullu kumaş
Kumaşın Yöresel Adı	: Pullu kumaş
Cinsi	: Sentetik + pamuklu dokuma
Rengi	: Pembe
Desen Özelliği	: Kendinden pullu kumaş
Dikim Tekniği	: Makine dikişi tekniği ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	: Astar kullanılmamıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Önlüğün bel kısmı ve yarıları makine dikişi tekniği ile bastırılarak, alt ucu fisto dikilerek, kuşak uçları ise tığ yardımıyla yapılan pul oyası ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemede Kullanılan Malzeme	: Metal ve sentetik pul-boncuk iğne, dikiş ipliği, balmumu, fisto, aplikelik kumaş, tığ, naylon masura
Uygulanan Teknik	: Pul-boncuk dikimi, pul oyası applike tekniği, fisto dikimi
Renk	: Yeşil, gümüş, beyaz
Konu	: Geometrik bezeme
Kompozisyon Özelliği	: Yeşil renkli düz kumaştan kesilen, üçgen parçalar kumaşın alt ucundan başlanarak, önlüğün enine birbirine paralel altı sıra halinde önce elde dikilerek kumaşa applike edilmiş, daha sonra üçgenlerin düz kısımlarına fisto dikimi ve tığ ile yapılan pul oyası, üst kısmına ise iğne ile dikilen pul-boncuklar yardımıyla süslenerek kompozisyon tamamlanmıştır. Kuşak uçları da tığ yardımıyla yapılan pul oyası ile süslenmiştir.
Bele Bağlanma Şekli	: Önlük önde göyneğin üzerine gelecek şekilde, bel hizasında kuşaklar arkadan dolaştırılıp önde sağ veya sol yanda bağlanır.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU -5**GENEL GÖRÜNÜŞ**

Fotoğraf No: 66
(Önden)

Fotoğraf No: 67
(Arkadan)

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 5

Fotoğraf No: 68

(Dire)

Fotoğraf No:69

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No :17**Giysinin Model Özelliği** :Sıfır yakalı,takma kollu,kol boyu el üzerinde,kollarında yırtmaçlar olan,üç etek tarzında, boydan bir elbisedir.Simetrik bir modeldir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Damalı kumaş
Kumaşın Yöresel Adı	:Damalı kumaş
Cinsi	:Hayvansal dokuma
Rengi	:Sarı-kırmızı
Desen Özelliği	:Kendinden kareli kumaş.

Dikim Tekniği :Yan dikişler,omuzlar, kollar ve silahlar makine dikişi ile birleştirilmiştir.

Astarlama Tekniği :Sırtta robada pazen kumaştan yapılan astar kullanılmıştır.Geriye kalan iç temiz temizliğinde baskı makine dikişi uygulanmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği :Yaka ve ön açıklığı tığ oyasıyla,etek uçları ile yırtmaçlar şeritle,kol uçları ise makine dikişi tekniği ile temizlenmiştir

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemede Kullanılan Malzeme :Metal ve sentetik pul-boncuk, şerit yapımı için kumaş,harç,dikiş ipliği,iğne,balmumu,tığ,naylon masura

Uygulanan Teknik :Pul-boncuk dikimi,pul oyası şerit dikimi,harç dikimi

Renk :Lacivert,gümüş,yeşil,sarı

Konu : Geometrik bezeme

Kompozisyon Özelliği : Ön açıklığı ve yakada tığ oyası uygulanmış,ön açıklığına yaka hizasından, bel hizasına kadar hazır harç dikilmiş ,hazır harçlara paralel bir sıra pul boncuk uygulanarak, ön açıklığı süslenmiştir.

Etek ucu ve yan yırtmaçlar üzerine 5 cm eninde düz kumaştan hazırlanan, yerel adı şerit olan bant dikilmiştir. Dikilen şeridin ortasına,bir sıra geometrik bezeme şeklinde pul-boncuk iğne yardımıyla dikilmiş, etek ucuna ise; iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ile süslenmiştir.

Giysinin Giyilme Şekli :Dire, sırasıyla şalvarın üzerine giyilen göynekten sonra, halk arasında silah denilen yan eteklerin köşelerindeki kuşaklar yardımıyla arkaya çevrilip birbirlerinin üzerindeki işlemleri kapatmayacak şekilde üst üste getirilip (bkn.fotoğraf no: 67) kuşakların ön tarafta sağ veya sol yanda bağlanmasıyla giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 5

Fotoğraf No: 70
(Göynek)

Fotoğraf No: 71
(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 18

Giysinin Model Özelliği : Yuvarlak yakalı,giyilmesini kolaylaştırmak amacı ile önden fermuarlı,takma kolu,kol boyu dirsekte biten boyu ise bileğine kadar uzanan, koltuk altından etek ucuna kadar üç adet üçgen kumaşın ön ve arka bedene eklendiği, etek uçları üçgen şeklinde kesilmiş olan bir giysidir. Simetrik bir modeldir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Çin ipeği
Kumaşın Yöresel Adı	:Göyneklik
Cinsi	:Suni dokuma
Rengi	:Beyaz
Desen Özelliği	: -

Dikim Tekniği :Yan dikişler,omuzlar,ve kollar makine dikişi ile birleştirilmiştir.

Astarlama Tekniği :Astar kullanılmamıştır.İç temizliğinde baskı makine dikişi tekniği uygulanmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği :Kol uçları makine dikişi tekniği ile etek uçları iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ile yaka ise fermuar çalışılarak temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemede Kullanılan Malzeme	:Metal ve sentetik pul-boncuk dikiş ipliği,iğne,balmumu
Uygulanan Teknik	:Pul-boncuk dikimi,pul-boncuk oyası
Renk	:Sarı,turkuaz,gümüş
Konu	:Geometrik bezeme

Kompozisyon Özelliği :Etek uçları üçgen şeklinde kesilmiş kesilen üçgenler iğne ile yapılan pul-boncuk oyası ile süslenmiştir.Üçgenlerin içerisine de şekline göre bir sıra pul-boncuk dikilmiş ayrıca her bir üçgenin içerisine birbirinden bağımsız üç adet pul tutturulmuştur. Yan dikişlerden ise sağ ve sol kola doğru üç sıra pul-boncuk iğne yardımıyla dikilerek kompozisyon tamamlanmıştır

Giysinin Giyilme Şekli :Ten üzerine şalvarın üstünde kalacak şekilde giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU-5

Fotoğraf No: 72

(Şalvar)

Örnek No : 19

Giysinin Model Özelliği : Bol kesimli, ağ parçası yan dikişleri dikildikten sonra eklenen, paçalarına ve bele lastik geçirilerek giyilebilen bir giysidir.

Giysinin Kumaş Özelliği ile İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:İnce kadife
Kumaşın Yöresel Adı	:Güllü kumaş
Cinsi	:Bitkisel dokuma
Rengi	:Bordo
Desen Özelliği	:Kendinden çiçek gül desenli kumaş

Dikim Tekniği	: Yan dikişleri, beli, ağ parçası ve paçaları makine dikişi ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	: Astar kullanılmamıştır. İ temizliğinde baskı makine dikişi tekniği uygulanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Şalvarın bel ve paçaları makine dikiş ile kıvrılarak kenar temizliği yapılmıştır.
Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler	:
Süslemede Kullanılan Malzeme	: _
Uygulanan Teknik	: _
Renk	: -
Konu	: _
Kompozisyon Özelliği	: _
Giysinin Giyilme Şekli	: Ten üzerine göyneğin altında kalacak Şekilde giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 5

Fotoğraf No:73
(Önlük)

Fotoğraf No:74
(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 20

Giysinin Model Özelliği : Dikdörtgen şeklinde kelsen kumaş,üst köşelerine dikilen kuşaklar yardımıyla bele bağlanır.

Giysinin kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Meydaniye
Kumaşın Yöresel Adı	:Yeşilli kumaş
Cinsi	:Hayvansal dokuma
Rengi	:Kırmızı, beyaz, sarı, yeşil
Desen Özelliği	:Kumaş kendinden enine çizgilidir.

Dikim Tekniği :Makine dikişi tekniği ile dikilmiştir.

Astarlama Tekniği :Astar kullanılmamıştır.

Kenar Temizleme Tekniği :Önlüğün bel kısmı ve yanları makine dikişi ile bastırılarak, alt ucu ise önce sutaşı dikilip daha sonra tığ yardımıyla yapılan pul oyası ile kuşak uçları da yine tığ yardımıyla yapılan pul oyası ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemede Kullanılan Malzeme :Metal ve sentetik pul-boncuk,hazır harç aplikelik kumaş,tığ,naylon masura,iğne,dikiş ipliği,balmumu

Uygulanan Teknik :Pul-boncuk dikimi,pul oyası,aplike Tekniği,hazır harç dikimi

Renk :Yeşil, gümüş, beyaz

Konu :Geometrik bezeme

Kompozisyon Özelliği :Yeşil renkli kumaştan kesilen

üçgen parçalar kumaşın alt ucundan başlanarak birbirine paralel dört sıra halinde aralarında belli bir mesafe bırakılarak önce elde dikilerek kumaşa çalışılmıştır.Üçgen applike parçalarının alt kısmına hazır harç, diğer dikey kenarlarına pul- boncuk tutturularak bezenmiştir. Harcın kenarları ise tığ yardımıyla yapılan pul oyası ile süslenerek kompozisyon tamamlanmıştır. Kuşak uçları da tığ yardımıyla yapılan pul oyası ile çalışılmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli :Önlük önde göyneğin üzerine gelecek şekilde, bel hizasında kuşaklar arkadan dolaştırılıp önde sağ veya sol yanda bağlanır.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU -6**GENEL GÖRÜNÜŞ**

Fotoğraf No: 75
(Önden)

Fotoğraf No:76
(Arkadan)

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 6

Fotoğraf No:77

(Dire)

Fotoğraf No:78

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 21**Giysinin Model Özelliği** : Sıfır yakalı,takma kollu,kol boyu el üzerinde,kollarında yırtmaçlar olan,üç etek tarzında,boydan bir elbisedir.Simetrik bir modeldir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Şanel
Kumaşın Yöresel Adı	:Şanel
Cinsi	:Suni dokuma
Rengi	:Lacivert
Desen Özelliği	:-

Dikim Tekniği :Yan dikişler,omuzlar, kollar ve silahlar makine dikişi ile birleştirilmiştir.

Astarlama Tekniği :Astar kullanılmamıştır.İç temizliğinde baskı makine dikişi uygulanmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği :Etek uçları,yırtmaçlar,ön açıklığı ,kol ucu ,kol yırtmacı iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ile temizlenmiştir.Yaka da ise makine dikişi tekniği uygulanmıştır.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemede Kullanılan Malzeme	:Metal ve sentetik pul-boncuk,dikiş ipliği,iğne,balmumu,naylon masura,02 numara makine simi,01 numara makine simi
Uygulanan Teknik	:Pul-boncuk dikimi,pul-boncuk oyası sim ile makine dikişi tekniği,sim ile kum iğnesi
Renk	:Sarı,gümüş
Konu	:Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği :Ön açıklığı ile yaka çevresi metal ve sentetik pul- boncuklarla iğne yardımıyla yapılan oya ve pul-boncuk dikimi ile süslenmiş oluşturulan bu kompozisyona paralel bağlantılı sıralı çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan desen makine dikişi ve kum iğnesi tekniğiyle uygulanmıştır.Etek uçlarında ,yırtmaçlarda ve kol ucunda aynı desen simetrik olarak çalışılarak kompozisyon tamamlanmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli :Dire,sırasıyla şalvarın üzerine giyilen göynekten sonra ,halk arasında silah denilen yan eteklerin köşelerindeki kuşaklar yardımıyla arkaya çevrilip birbirlerinin üzerindeki işlemeleri kapatmayacak şekilde üst üste getirilip (bkn.fotoğraf no: 76) kuşakların ön tarafta sağ veya sol yanda bağlanmasıyla giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 6

Fotoğraf No: 79

(Göynek)

Fotoğraf No:80

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 22

Giysinin Model Özelliği :Yuvarlak yakalı,giyilmesini kolaylaştırmak amacı ile önden fermuarlı,takma kolu,kol boyu dirsekte biten boyu ise ayak bileğine kadar uzanan,koltuk altından etek ucuna kadar üç adet üçgen kumaşın ön ve arka bedene eklendiği bir giysidir.Boyunu kısaltmak için bel hizasına kuşak dikilmiş olan simetrik bir modeldir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	: Çin ipeği
Kumaşın Yöresel Adı	: Göyneklik
Cinsi	: Suni dokuma
Rengi	: Beyaz
Desen Özelliği	:-

Dikim Tekniği :Yan dikişler,omuzlar,ve kollar makine dikişi ile birleştirilmiştir.

Astarlama Tekniği :Astar kullanılmamıştır.İç temizliğinde baskı makine dikişi tekniği uygulanmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği :Kol uçları ve yaka makine dikişi tekniği ile etek uçları iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyasıyla, yaka ise fermuar çalışılarak temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemede Kullanılan Malzeme	:Metal ve sentetik pul-boncuk,dikiş ipliği,iğne,balmumu,ebruli makine simi
Uygulanan Teknik	:Pul-boncuk dikimi,pul-boncuk oyası makinede sim ile şekline göre sarma
Renk	:Ebruli renk,gümüş,sarı
Konu	:Geometrik bezeme,Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği : Etek ucu iğne ile yapılan pul boncuk oyası ve geometrik bezeme şeklinde dikilen pul boncukla ile süslenmiştir.Yapılan bu süslemenin üzerine bir sıra bağlantılı sıralı hepsi aynı yöne bakan çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan desen makinede şekline göre sarma tekniğiyle çalışılmıştır.Yan dikişlerden ise sağ ve sol kola doğru kalça hizasına kadar üç sıra pul-boncuk dikilerek süslenmiştir Göyneğin boyunu kısaltmak için kullanılan kuşağın uçları ise iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ve dikimi ile bezenmiştir.

Giysinin Giyilme Şekli :Ten üzerine şalvarın üstünde kalacak şekilde giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU-6

Fotoğraf No:81

(Şalvar)

Fotoğraf No:82

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 23**Giysinin Model Özelliği** :Bol kesimli,ağ parçası yan dikişleri dikildikten sonra eklenen,paçalarına ve bele lastik geçirilerek giyilebilen bir giysidir.

Giysinin kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Şanel
Kumaşın Yöresel Adı	:Şanel
Cinsi	:Suni dokuma
Rengi	:Lacivert
Desen Özelliği	:-
Dikim Tekniği	:Yan dikişleri, beli, ağ parçası ve paçaları makine dikişi ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	:Astar kullanılmamıştır. İç temizliğinde baskı makine dikişi tekniği uygulanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	:Şalvarın bel ve paçaları makine dikiş ile kıvrılarak kenar temizliği yapılmıştır.
Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler	:
Süslemede Kullanılan Malzeme	:02 numara makine simi, 01 numara makine simi
Uygulanan Teknik	:Makinede şekline göre sarma tekniği
Renk	:Sarı, gümüş
Konu	:Bitkisel bezeme
Kompozisyon Özelliği	:Çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan desen bağlantılı-sıralı kompozisyon şeklinde bir sıra halinde sağ ve sol paçada uygulanmıştır.
Giysinin Giyilme Şekli	:Ten üzerine göyneğin altında kalacak şekilde giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 6

Fotoğraf No:83

(Önlük)

Fotoğraf No:84

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 24**Giysinin Model Özelliği** : Dikdörtgen şeklinde kelsen kumaş, üst köşelerine dikilen kuşaklar yardımıyla bele bağlanır.

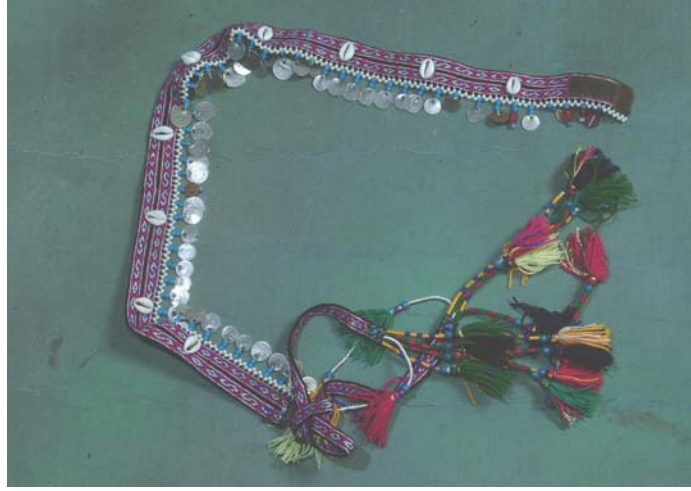
Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Şanel
Kumaşın Yöresel Adı	:Şanel
Cinsi	:Suni dokuma
Rengi	: Lacivert
Desen Özelliği	: _
Dikim Tekniği	:Makine dikişi tekniği ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	:Astar kullanılmamıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	:Önlüğün bel kısmı makine dikişi ile yanları , alt ucu ve kuşak uçları iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemeye Kullanılan Malzeme	:Metal ve sentetik pul-boncuk,02 numara makine simi,01 numara makine simi,iğne,dikiş ipliği,balmumu
Uygulanan Teknik	:Pul-boncuk dikimi, Pul-boncuk oyası kum iğnesi,makinede şekline göre sarma tekniği
Renk	:Sarı,gümüş
Konu	:Bitkisel bezeme,Geometrik bezeme
Kompozisyon Özelliği	:Önlüğün alt ucu ve yanları iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ile süslendikten sonra bir sıra pul-boncuk önlüğün alt ucu ve yanlarında uygulanan oyaya paralel dikilmiştir.Önlüğün alt ucundan başlanarak çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan bağlantılı-sıralı desen, kumaşın enine birbirine paralel dört sıra halinde şekline göre sarma ve kum iğnesi teknikleriyle çalışılarak kompozisyon tamamlanmıştır. Kuşak uçları da iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ve dikimi ile süslenmiştir.
Giysinin Giyilme Şekli	:Önlük önde göyneğin üzerine gelecek şekilde, bel hizasında kuşaklar arkadan dolaştırılıp önde sağ veya sol yanda bağlanır.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU-6

Fotoğraf No:85

(Kuşak)

Örnek No	:25
Yapılış Tekniği	:Çarpana dokuma
Cinsi	:Pamuklu+yün
Rengi	:Kırmızı,sarı, lacivert, beyaz,mavi,yeşil sarı, turuncu
Desen Özelliği	:Kuşak dokunurken “S” ve mekik motifleri oluşturulmuştur.
Dikim Tekniği	:Çarpana dokuma ikiye kıvrılarak yanlarından dikiş ipliği ile tutturulmuştur.
Süslemede Özellikleri İle İlgili Bilgiler	:
Süslemede kullanılan Malzeme	:Metal ve sentetik pul-boncuk tazı dişi boncuğu,püskül yapımı için renkli yün ve pamuklu iplikler iğne,iplik
Uygulanan Teknik	:Pul-boncuk oyası,Püskül yapımı
Renk	:Beyaz,mavi,gümüş,sarı,turuncu, kırmızı,yeşil
Konu	:Geometrik bezeme
Kullanım Şekli	:Kuşak,uçlarına dikilen cırt-cırt ile bel hizasında sabitlenerek püskülleri arkada kalacak şekilde kullanılır.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU-6

Fotoğraf No:86

(Kefiye-Üçgen şeklinde katlanmış-)

- Örnek No** : 26
- Giysi Parçasının Model Özelliği** : Kare şeklinde kesilen kumaş üçgen şeklinde katlanarak kullanılır.
- Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler** :
- Kumaşın Adı** :Çizgili kumaş
- Kumaşın Yöresel Adı** :Kefiyelik kumaş
- Cinsi** :Suni dokuma
- Rengi** :Kırmızı,yeşil,sarı,beyaz,mavi
- Desen Özelliği** :Kumaş kendinden boyuna renkli çizgilere sahiptir.
- Kenar Temizleme Tekniği** :Örtünün dört köşesi iğne yardımıyla yapılan pul boncuk oyası ile temizlenmiştir.
- Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler** :
- Süslemede Kullanılan Malzeme** :Sentetik ve lazerli pul-boncuk,iğne dikiş ipliği,balmumu
- Uygulanan Teknik** :Pul-boncuk oyası
- Konu** : Geometrik bezeme
- Kompozisyon Özelliği** : -
- Kullanım Şekli** : Kefiye, üçgen şeklinde katlanarak başa takılan terliğin üzerindeki pullar gözükecek şekilde bağlanır.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU-6

Fotoğraf No:87

(Terlik)

- Örnek No** :27
- Giysi Parçasının Model Özelliği** :Takke modelindedir.
- Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler** :
- Kumaşın Adı** :Telli kumaş
- Kumaşın Yöresel Adı** :Telli kumaş
- Cinsi** :Suni dokuma
- Rengi** :Kırmızı,beyaz
- Desen Özelliği** :Kendinden yaprak desenli kumaş
- Kenar Temizleme Tekniği** :Pul dikimi ve elde makine dikişi kenarları bastırılarak kenar temizliği yapılmıştır.
- Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler** :
- Süslemede Kullanılan Malzeme** :Metal pul,dikiş ipliği,iğne,balmumu
- Kullanılan Teknik** :Pul dikimi
- Renk** :Sarı
- Konu** :-
- Kompozisyon Özelliği** :Terliğin,başa takıldığında alın kısmına gelecek yerine üç sıra altın para şeklindeki pul dikilerek kompozisyon oluşturulmuştur.
- Başa Bağlanma Şekli** : Kefiyenin, altında kalacak şekilde başa takılır.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU -7**GENEL GÖRÜNÜŞ**

Fotoğraf No:88

(Önden)

Fotoğraf No:89

(Arkadan)

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 7

Fotoğraf No: 90

(Dire)

Fotoğraf No:91

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 28

Giysinin Model Özelliği : Sıfır yakalı, ön açıklığı, kol ucu, kol yırtmacı, etek ucu ve yırtmaçları yarım daire şeklinde kesilmiş olan, üç etek tarzında, boydan bir elbisedir. Simetrik bir modeldir.

Giysinin kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Kutnu
Kumaşın Yöresel Adı	:Sarı kumaş
Cinsi	:Hayvansal dokuma
Rengi	:Sarı-beyaz
Desen Özelliği	:Kumaş kendinden boyuna çizgilidir.

Dikim Tekniği :Yan dikişler, omuzlar, kollar ve silahlar makine dikişi ile birleştirilmiştir.

Astarlama Tekniği :Ön açıklığı,kol ucu,kol yırtmaçları,etek ucu ,etek yırtmaçlarında süsleme yapılacak yerlere basma kumaştan yapılan astar kullanılmıştır.Geriye kalan iç temizliğinde baskı makine dikişi kullanılmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği :Etek uçları,yırtmaçlar kol ucu ve kol yırtmaçları tığ yardımıyla yapılan pul oyası ile yaka makine dikişi ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemede Kullanılan Malzeme	:Metal ve sentetik pul-boncuk,tığ naylon masura,dikiş ipliği
Uygulanan Teknik	:Pul-boncuk dikimi,pul oyası
Renk	:Siyah, beyaz, gümüş
Konu	:Geometrik bezeme

Kompozisyon Özelliği :Ön açıklığı, kol ucu,kol yırtmacı,etek ucu ve etek yırtmaçları yarım daire şeklinde kesilmiş ve yarım daireler tığ yardımıyla yapılan pul oyası ile süslenmiştir.Dairelerin şekline göre iç tarafına bir sıra çiçek şeklindeki pullar iğne yardımıyla dikilerek kompozisyon tamamlanmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli :Dire,sırasıyla şalvarın üzerine giyilen göynekten sonra, halk arasında silah denilen yan eteklerin köşelerindeki kuşaklar yardımıyla arkaya çevrilip birbirlerinin üzerindeki işlemeleri kapatmayacak şekilde üst üste getirilip (bkn.fotoğraf no: 89) kuşakların ön tarafta sağ veya sol yanda bağlanmasıyla giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 7

Fotoğraf No: 92

(Göynek)

Fotoğraf No:93

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 29

Giysinin Model Özelliği : Yuvarlak yakalı,giyilmesini kolaylaştırmak amacı ile ön açıklığında çıt çıt kullanılan ,takma kollu,kol boyu dirsekte biten,boyu ise ayak bileğine kadar uzanan ,koltuk altından etek ucuna kadar üç adet üçgen kumaşın ön ve arka bedene eklendiği bir giysidir. Simetrik bir modeldir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler	:
Kumaşın Adı	: Çin ipeği
Kumaşın Yöresel Adı	:Göyneklik
Cinsi	:Suni dokuma
Rengi	:Beyaz
Desen Özelliği	:-
Dikim Tekniği	:Yan dikişler, omuzlar,ve kollar makine dikişi ile birleştirilmiştir.
Astarlama Tekniği	:Astar kullanılmamıştır.İç temizliğinde baskı makine dikişi tekniği uygulanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Kol uçları makine dikiş ile temizlenmiş, etek uçları iğne ile yapılan pul-boncuk oyası ile temizlenmiştir. Ön açıklığında ve yakada ise makine dikişi tekniği uygulanmıştır.
Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler	:
Süslemede Kullanılan Malzeme	:Metal ve sentetik pul-boncuk dikiş İpliği,iğne,balmumu,ebruli makine simi
Uygulanan Teknik	:Pul-boncuk dikimi,pul-boncuk oyası makinede sim ile şekline göre sarma
Renk	:Ebruli renk, gümüş
Konu	:Geometrik bezeme,Bitkisel bezeme
Kompozisyon Özelliği	:Etek ucuna iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ve üçgen şekli verilerek dikilen pul-boncuklar yan yana bir sıra çalışılmıştır. Çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan bağlantılı sıralı desen şekline göre sim ile sarma tekniği kullanılarak pul – boncuklardan oluşan üçgenlere belli bir mesafe bırakılıp uygulanarak etek ucundaki kompozisyon tamamlanmıştır. Yan dikişlerden ise sağ ve sol kola doğru kalça hizasına kadar üç sıra dikilen pul – boncukların arasına üç sıra birbirine paralel ve verev bir hat,üzerine pul-boncuk dikilmiş,bu verev hatların üzerine de çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan bağlantılı sıralı desen makinede sim ile şekline göre sarma tekniğiyle çalışılmıştır.Ön açıklığında ise çıt çıtların üzerine çiçek şeklinde pul dikilerek süslenmiştir.
Giysinin Giyilme Şekli	:Ten üzerine şalvarın üstünde kalacak şekilde giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU-7

Fotoğraf No: 94

(Şalvar)

Örnek No : 30

Giysinin Model Özelliği : Bol kesimli,ağ parçası yan dikişleri dikildikten sonra eklenen,paçalarına ve bele lastik geçirilerek giyilebilen bir giysidir.

Giysinin kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Kutnu
Kumaşın Yöresel Adı	:Sarı kumaş
Cinsi	:Hayvansal dokuma
Rengi	:Sarı,beyaz
Desen Özelliği	:Kumaş kendinden boyuna çizgilere sahiptir.

Dikim Tekniği :Yan dikişleri,beli,ağ parçası ve paçaları makine dikişi ile dikilmiştir.

Astarlama Tekniği :Astar kullanılmamıştır.İç temizliğinde baskı makine dikişi tekniği uygulanmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği : Şalvarın bel ve paçaları makine dikiş ile kıvrılarak kenar temizliği yapılmıştır.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler	:
Süslemede Kullanılan Malzeme	: -
Uygulanan Teknik	: _
Renk	: _
Konu	: _
Kompozisyon Özelliği	: _
Giysinin Giyilme Şekli	:Ten üzerine göyneğin altında kalacak şekilde giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 7

Fotoğraf No:95

(Önlük)

Fotoğraf No:96

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 31**Giysinin Model Özelliği** : Dikdörtgen şeklinde kesilen kumaş, üst köşelerine dikilen kuşaklar yardımıyla bele bağlanır.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Kutnu
Kumaşın Yöresel Adı	:Sarı kumaş
Cinsi	:İpekli dokuma
Rengi	:Sarı ,beyaz
Desen Özelliği	:Kumaş kendinden boyuna çizgilere sahiptir.

Dikim Tekniği :Makine dikişi tekniği ile dikilmiştir.

Astarlama Tekniği :Astar kullanılmamıştır.

Kenar Temizleme Tekniği :Önlüğün bel kısmı makine dikişi ile alt ucu ve kuşak uçları tığ yardımıyla yapılan pul oyası ile yanları ise boncuk oyası ile temizlenmiştir.

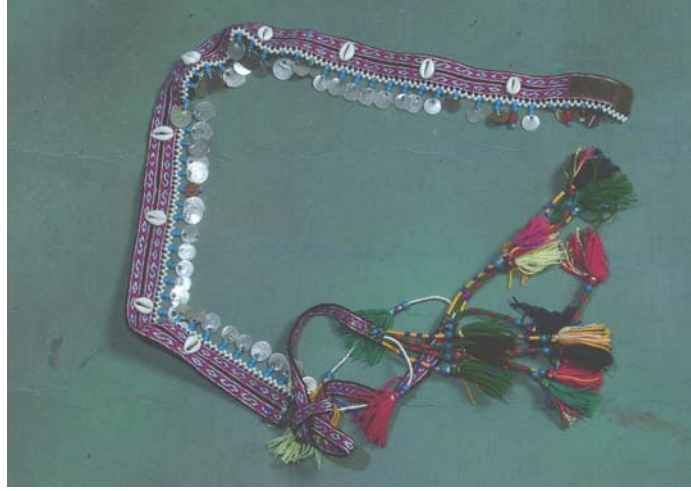
Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemede Kullanılan Malzeme	:Metal ve sentetik pul-boncuk,iğne dikiş ipliği,balmumu,sutaşı,tığ,naylon masura
Uygulanan Teknik	:Pul-boncuk dikimi,pul –boncuk Oyası,sutaşı dikimi
Renk	:Siyah, gümüş, beyaz
Konu	:Geometrik bezeme

Kompozisyon Özelliği :Önlüğün alt ucuna sutaşı ,önlüğün modeline göre yarım daire şeklinde dikilmiş, sutaşının dikim şekline göre altına tığ yardımıyla yapılan pul oyası, üst kısmına çiçek şeklindeki pullar, yan yana bir sıra dikilerek bir kompozisyon oluşturulmuştur.Aynı kompozisyon önlüğün enine birbirine paralel yedi sıra halinde uygulanmıştır. Önlüğün yanlarında ise çiçek şeklinde ki pullar bir sıra yan yana dikilerek kompozisyon tamamlanmıştır.Kuşak uçları da tığ yardımıyla yapılan pul oyası uygulanarak bezenmiştir.

Giysinin Giyilme Şekli :Önlük önde göyneğin üzerine gelecek şekilde, bel hizasında kuşaklar arkadan dolaştırılıp önde sağ veya sol yanda bağlanır.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU-7

Fotoğraf No:97

(Kuşak)

Örnek No	:32
Yapılış Tekniği	:Çarpana dokuma
Cinsi	:Pamuklu+yün
Rengi	:Kırmızı,sarı, lacivert, beyaz,mavi,yeşil sarı, turuncu
Desen Özelliği	:Kuşak dokunurken “S” ve mekik motifleri oluşturulmuştur.
Dikim Tekniği	:Çarpana dokuma ikiye kıvrılarak yanlarından dikiş ipliği ile tutturulmuştur.
Süslemede Özellikleri İle İlgili Bilgiler	:
Süslemede kullanılan Malzeme	:Metal ve sentetik pul-boncuk tazı dişi boncuğu,püskül yapımı için renkli yün ve pamuklu iplikler iğne,iplik
Uygulanan Teknik	:Pul-boncuk oyası,Püskül yapımı
Renk	:Beyaz,mavi,gümüş,sarı,turuncu, kırmızı,yeşil
Konu	:Geometrik bezeme
Kullanım Şekli	:Kuşak,uçlarına dikilen cırt-cırt ile bel hizasında sabitlenerek püskülleri arkada kalacak şekilde kullanılır.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU-7

Fotoğraf No:98

(Kefiye-Üçgen şeklinde katlanmış-)

- Örnek No** :33
- Giysi Parçasının Model Özelliği** :Kare şeklinde kesilen kumaş üçgen şeklinde katlanarak kullanılır.
- Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler** :
- Kumaşın Adı** :Çizgili kumaş
- Kumaşın Yöresel Adı** :Kefiyelik kumaş
- Cinsi** :Suni dokuma
- Rengi** :Kırmızı,yeşil,sarı,beyaz,mavi
- Desen Özelliği** :Kumaş kendinden boyuna renkli çizgilere sahiptir.
- Kenar Temizleme Tekniği** :Örtünün dört köşesi iğne yardımıyla yapılan pul boncuk oyası ile temizlenmiştir.
- Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler** :
- Süslemede Kullanılan Malzeme** :Sentetik ve lazerli pul-boncuk,iğne dikiş ipliği,balmumu
- Uygulanan Teknik** :Pul-boncuk oyası
- Konu** : Geometrik bezeme
- Kompozisyon Özelliği** : -
- Kullanım Şekli** : Kefiye, üçgen şeklinde katlanarak başa takılan terliğin üzerindeki pullar gözükecek şekilde bağlanır.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU-7

Fotoğraf No:99

(Terlik)

- Örnek No** :34
- Giysi Parçasının Model Özelliği** :Takke modelindedir.
- Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler** :
- Kumaşın Adı** :Telli kumaş
- Kumaşın Yöresel Adı** :Telli kumaş
- Cinsi** :Suni dokuma
- Rengi** :Kırmızı,beyaz
- Desen Özelliği** :Kendinden yaprak desenli kumaş
- Kenar Temizleme Tekniği** :Pul dikimi ve elde makine dikişi kenarları bastırılarak kenar temizliği yapılmıştır.
- Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler** :
- Süslemede Kullanılan Malzeme** :Metal pul,dikiş ipliği,iğne,balmumu
- Kullanılan Teknik** :Pul dikimi
- Renk** :Sarı
- Konu** :-
- Kompozisyon Özelliği** :Terliğin,başa takıldığında alın kısmına gelecek yerine üç sıra altın para şeklindeki pul dikilerek kompozisyon oluşturulmuştur.
- Başa Bağlanma Şekli** : Kefiyenin, altında kalacak şekilde başa takılır.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU -8**GENEL GÖRÜNÜŞ**

Fotoğraf No:100
(Önden)

Fotoğraf No: 101
(Arkadan)

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 8

Fotoğraf No: 102

(Dire)

Fotoğraf No:103

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 35

Giysinin Model Özelliği : Sıfır yakalı,takma kollu,kol boyu el üzerinde,kollarında yırtmaçlar olan, üç etek tarzında , boydan bir giysidir.Simetrik bir modeldir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Kutnu
Kumaşın Yöresel Adı	:Pembeli kumaş
Cinsi	:Hayvansal dokuma
Rengi	:Pembe,beyaz
Desen Özelliği	: Kumaş kendinden boyuna çizgilidir.
Dikim Tekniği	:Yan dikişler,omuzlar, kollar ve silahlar makine dikişi ile birleştirilmiştir.

Astarlama Tekniği :Ön açıklığında bel hizasına kadar ve sırtta roboda pazen kumaştan yapılan astar kullanılmıştır.Geriye kalan iç temizliğinde baskı makine dikişi tekniği uygulamıştır.

Kenar Temizleme Tekniği :Yaka baskı dikişi ile ön açıklığı, yırtmaçlar,kol ucu ve etek uçları,iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemeye Kullanılan Malzeme	:Metal ve sentetik pul-boncuk iğne,dikiş ipliği,balmumu,aplikelik kumaş,03 makine simi
Uygulanan Teknik	:Pul-boncuk dikimi,pul –boncuk oyası applike tekniği
Renk	:Sarı,yeşil,gümüş
Konu	:Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği :Ön açıklığı,metal ve sentetik pul boncuklarla iğne yardımıyla yapılan oya ile süslenmiş,yapılan bu süslemeye paralel bağlantılı sıralı çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan desen applike tekniği ile sim ile sarılarak çalışılmış, applike çalışmalarının üzeri ise pul-boncuk dikimiyle süslenerek kompozisyon tamamlanmıştır. Aynı kompozisyon direnin, kol ucunda ,yırtmaçlarda ve etek uçlarında da uygulanmıştır.

Giysinin Giyim Şekli :Dire, sırasıyla şalvarın üzerine giyilen göynekten sonra ,halk arasında silah denilen yan eteklerin köşelerindeki kuşaklar yardımıyla arkaya çevrilip birbirlerinin üzerindeki işlemleri kapatmayacak şekilde üst üste getirilip (bkn. fotoğraf no:101) kuşakların ön tarafta sağ veya sol yanda bağlanmasıyla giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 8

Fotoğraf No: 104

(Göynek)

Fotoğraf No:105

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No :36

Giysinin Model Özelliği :Yuvarlak yakalı,giyilmesini kolaylaştırmak amacı ile ön açıklığında çit çit kullanılan ,takma kollu,kol boyu dirsekte biten,boyu ise ayak bileğine kadar uzanan ,koltuk altından etek ucuna kadar üç adet üçgen kumaşın ön ve arka bedene eklendiği bir giysidir. Simetrik bir modeldir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	: Çin ipeği
Kumaşın Yöresel Adı	:Göyneklik
Cinsi	:Suni dokuma
Rengi	:Beyaz
Desen Özelliği	:-

Dikim Tekniği :Yan dikişler, omuzlar,ve kollar makine dikişi ile birleştirilmiştir.

Astarlama Tekniği :Astar kullanılmamıştır.İç temizliğinde baskı makine dikişi tekniği uygulanmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği : Kol uçları makine dikiş ile temizlenmiş, etek uçları iğne ile yapılan pul-boncuk oyası ile temizlenmiştir. Ön açıklığında ve yakada ise makine dikişi tekniği uygulanmıştır.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemede Kullanılan Malzeme	:Metal ve sentetik pul-boncuk dikiş İpliği,iğne,balmumu,ebruli makine simi
Uygulanan Teknik	:Pul-boncuk dikimi,pul-boncuk oyası makinede sim ile şekline göre sarma
Renk	:Ebruli renk, gümüş
Konu	:Geometrik bezeme,Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği :Etek ucuna iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ve üçgen şekli verilerek dikilen pul-boncuklar yan yana bir sıra çalışılmıştır. Çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan bağlantılı sıralı desen şekline göre sim ile sarma tekniği kullanılarak pul – boncuklardan oluşan üçgenlere belli bir mesafe bırakılıp uygulanarak etek ucundaki kompozisyon tamamlanmıştır.

Yan dikişlerden ise sağ ve sol kola doğru kalça hizasına kadar üç sıra dikilen pul – boncukların arasına üç sıra birbirine paralel ve verev bir hat,üzerine pul-boncuk dikilmiş,bu verev hatların üzerine de çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan bağlantılı sıralı desen makinede sim ile şekline göre sarma tekniğiyle çalışılmıştır.Ön açıklığında ise çıt çıtların üzerine çiçek şeklinde pul dikilerek süslenmiştir.

Giysinin Giyilme Şekli :Ten üzerine şalvarın üstünde kalacak şekilde giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU-8

Fotoğraf No: 106

(Şalvar)

Örnek No : 37

Giysinin Model Özelliği : Bol kesimli,ağ parçası yan dikişleri dikildikten sonra eklenen,paçalarına ve bele lastik geçirilerek giyilebilen bir giysidir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	: Jarse
Kumaşın Yöresel Adı	: Sünger kumaş
Cinsi	: İpek+sentetik dokuma
Rengi	: Ebruli
Desen Özelliği	: Kendinden renk geçişli ve üzerinde üçgen şeklinde baskılar olan bir kumaştır.

Dikim Tekniği : Yan dikişleri,beli,ağ parçası ve paçaları makine dikişi ile dikilmiştir.

Astarlama Tekniği	: Astar kullanılmamıştır.İç temizliğinde baskı makine dikiş tekniği uygulanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Şalvarın bel ve paçaları makine dikiş ile kıvrılarak kenar temizliği yapılmıştır.
Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler	:
Süslemede Kullanılan Malzeme	: -
Uygulanan Teknik	: -
Renk	: -
Konu	: -
Kompozisyon Özelliği	: -
Giysinin Giyilme Şekli	: Ten üzerine göyneğin altında kalacak şekilde giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 8

Fotoğraf No: 107

(Önlük)

Fotoğraf No:108

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 38

Giysinin Model Özelliği : Dikdörtgen şeklinde kesilen kumaş, üst köşelerine dikilen kuşaklar yardımıyla bele bağlanır.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Kutnu
Kumaşın Yöresel Adı	:Pembeli kumaş
Cinsi	:Hayvansal dokuma
Rengi	:Pembe ,beyaz
Desen Özelliği	:Kumaş kendinden boyuna çizgilere sahiptir.

Dikim Tekniği :Makine dikişi tekniği ile dikilmiştir.

Astarlama Tekniği :Astar kullanılmamıştır.

Kenar Temizleme Tekniği :Önlüğün bel kısmı makine dikişi ile yanları ve alt ucu iğne ile yapılan pul-boncuk oyası ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemede Kullanılan Malzeme :Metal ve sentetik pul-boncuk iğne,dikiş ipliği,balmumu,03 numara makine simi

Uygulanan Teknik :Pul-boncuk dikimi,pul –boncuk oyası,aplike tekniği

Renk :Sarı, yeşil, gümüş

Konu :Geometrik bezeme,Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği :Önlüğün alt ucu ve yanları iğne ile yapılan pul-boncuk oyası ile süslendikten sonra bir sıra pul boncuk önlüğün alt ucu ve yanlarındaki oyaya paralel dikilmiştir.Önlüğün alt ucuna dikilen pul-boncuklara belli bir mesafe bırakılarak yan yana sıralı çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan desen applike tekniğiyle sim ile sarılmış, aplikelerin üzerine pul boncuk dikilerek kompozisyon tamamlanmıştır.Aynı kompozisyon önlüğün enine birbirine paralel dört sıra halinde uygulanmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli :Önlük önde göyneğin üzerine gelecek şekilde,bel hizasında kuşaklar arkadan dolaştırılıp önde sağ veya sol yanda bağlanır.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU -9**GENEL GÖRÜNÜŞ**

Fotoğraf No:109
(Önden)

Fotoğraf No:110
(Arkadan)

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 9

Fotoğraf No:111

(Dire)

Fotoğraf No:112

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 39

Giysinin Model Özelliği : Sıfır yakalı,takma kollu,kol boyu el üzerinde,kollarında yırtmaçlar olan,ön açıklığı,kol ucu,kol yırtmacı,etek ucu ve yırtmaçları yarım daire şeklinde kesilen üç etek tarzında, boydan bir giysidir.Simetrik bir modeldir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	: Şanel
Kumaşın Yöresel Adı	: Şanel
Cinsi	: Suni dokuma
Rengi	: Petrol mavisi
Desen Özelliği	: -

Dikim Tekniği : Yan dikişler, omuzlar, kollar ve silahlar makine dikişi ile birleştirilmiştir.

Astarlama Tekniği : Robada, ön açıklığı, kol ucu, etek ucu ve yırtmaçlar da kumaşın daha rahat işlenip süslenebilmesi için pazen kumaştan yapılan astar sadece kumaşın işlenecek kısımlarının altında kullanılmıştır. Geriye kalan iç temizliğinde baskı makine dikişi uygulanmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği : Etek uçları , yırtmaçlar ve kol ucu, kol yırtmaçları tığ ile yapılan pul-boncuk oyası ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemeye Kullanılan Malzeme	:- Metal ve sentetik pul-boncuk tığ, naylon masura, dikiş ipliği, balmumu
Uygulanan Teknik	: - Pul-boncuk dikimi, pul –boncuk oyası
Renk	: Gümüş, beyaz, sedef
Konu	: Geometrik Bezeme

Kompozisyon Özelliği : Ön açıklığı, kol ucu, kol yırtmacı, etek ucu ve etek yırtmaçları yarım daire şeklinde kesilmiş, dairelerin iç tarafına şekline göre bir sıra pul-boncuk dikilmiş, dairelerin kesiştikleri yerlere ise sedef renkli, damla şeklindeki boncuklar yelpaze şekli verilip tutturularak kompozisyon tamamlanmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli : Dire, sırasıyla şalvarın üzerine giyilen göynekten sonra ,halk arasında silah denilen yan eteklerin köşelerindeki kuşaklar yardımıyla arkaya çevrilip birbirlerinin üzerindeki işlemleri kapatmayacak şekilde üst üste getirilip (bkn. Fotoğraf no: 110)kuşakların ön tarafta sağ veya sol yanda bağlanmasıyla giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 9

Fotoğraf No: 113

(Göynek)

Fotoğraf No:114

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 40

Giysinin Model Özelliği : Yuvarlak yakalı,giyilmesini kolaylaştırmak amacı ile ön açıklığında çıt çıt kullanılan ,takma kollu,kol boyu dirsekte biten,boyu ise ayak bileğine kadar uzanan ,koltuk altından etek ucuna kadar üç adet üçgen kumaşın ön ve arka bedene eklendiği bir giysidir. Simetrik bir modeldir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	: Çin ipeği
Kumaşın Yöresel Adı	: Göyneklik
Cinsi	: Suni dokuma
Rengi	: Beyaz
Desen Özelliği	:-

Dikim Tekniği :Yan dikişler, omuzlar,ve kollar makine dikişi ile birleştirilmiştir.

Astarlama Tekniği : Astar kullanılmamıştır.İç temizliğinde baskı makine dikişi tekniği uygulanmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği : Kol uçları makine dikiş ile temizlenmiş, etek uçları iğne ile yapılan pul-boncuk oyası ile temizlenmiştir. Ön açıklığında ve yakada ise makine dikişi tekniği uygulanmıştır.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemede Kullanılan Malzeme	: - Metal ve sentetik pul-boncuk dikiş ipliği,iğne,balmumu,ebruli makine simi
Uygulanan Teknik	: - Pul-boncuk dikimi,pul-boncuk oyası,makinede sim ile şekline göre sarma
Renk	: Ebruli renk, gümüş
Konu	: Geometrik bezeme,Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği : Etek ucuna iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ve üçgen şekli verilerek dikilen pul-boncuklar yan yana bir sıra çalışılmıştır. Çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan bağlantılı sıralı desen şekline göre sim ile sarma tekniği kullanılarak pul – boncuklardan oluşan üçgenlere belli bir mesafe bırakılıp uygulanarak etek ucundaki kompozisyon tamamlanmıştır.

Yan dikişlerden ise sağ ve sol kola doğru kalça hizasına kadar üç sıra dikilen pul – boncukların arasına üç sıra birbirine paralel ve verev bir hat,üzerine pul-boncuk dikilmiş,bu verev hatların üzerine de çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan bağlantılı sıralı desen makinede sim ile şekline göre sarma tekniğiyle çalışılmıştır.Ön açıklığında ise çıt çıtların üzerine çiçek şeklinde pul dikilerek süslenmiştir.

Giysinin Giyilme Şekli :Ten üzerine şalvarın üstünde kalacak şekilde giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU-9

Fotoğraf No:115

(Şalvar)

Örnek No : 41

Giysinin Model Özelliği : Bol kesimli,ağ parçası yan dikişleri dikildikten sonra eklenen, paçalarına ve bele lastik geçirilerek giyilebilen bir giysidir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı : Şanel

Kumaşın Yöresel Adı : Şanel

Cinsi : Suni dokuma

Rengi : Petrol mavisi

Desen Özelliği : -

Dikim Tekniği :Yan dikişleri, beli, ağ parçası ve paçaları makine dikişi ile dikilmiştir.

Astarlama Tekniği :Astar kullanılmamıştır.İç temizliğinde baskı makine dikişi tekniği uygulanmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği	: Şalvarın bel ve paçaları makine dikiş ile
kıvrılarak kenar temizliği yapılmıştır.	
Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler	:
Süslemede Kullanılan Malzeme	: -
Uygulanan Teknik	: -
Renk	: -
Konu	: -
Kompozisyon Özelliği	: -
Giysinin Giyilme Şekli	: Ten üzerine göyneğin altında kalacak
şekilde giyilir.	

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 9

Fotoğraf No: 116

(Önlük)

Fotoğraf No:117

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 42

Giysinin Model Özelliği : Dikdörtgen şeklinde kesilen kumaşın ,alt ucu ve yanları daire şeklinde kesilmiş, kuşaklar üst köşelerine sonradan eklenmiştir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı : Şanel

Kumaşın Yöresel Adı : Şanel

Cinsi	: Suni dokuma
Rengi	: Petrol mavisi
Desen Özelliği	: -
Dikim Tekniği	: Makine dikişi tekniği ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	: Astar kullanılmamıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Önlüğün bel kısmı makine dikişi ile yanları ve alt ucu iğne ile boncuk oyası ile kuşak uçları ise tığ ile yapılan pul oyası ile temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler	:
Süslemede Kullanılan Malzeme	: Metal ve sentetik pul-boncuk iğne,dikiş ipliği,balmumu,fisto,harç,tığ,naylon masura
Uygulanan Teknik	: Pul-boncuk dikimi,pul –boncuk oyası fisto dikimi,harç dikimi
Renk	: Gümüş,bakır, sedef rengi, sarı, yeşil, mor
Konu	: Geometrik bezeme
Kompozisyon Özelliği	: Önlüğün alt ucu ve yanları yarım daire şeklinde kesildikten sonra iğne ile yapılan boncuk oyası ile süslenmiş, dairelerin iç tarafına şekline göre, bir sıra pul-boncuk tutturulmuştur. Önlüğün alt ucundan belli bir mesafe bırakılarak altta, fisto onun üzerinde hazır harç olacak şekilde dikilmiş harcın üzerine, sedef ve sarı renkli boncuklar yelpaze şekli verilerek bir sırada 6 adet olacak şekilde uygulanmıştır. Ayrıca fistonun ile hazır harcın üzeri, pul-boncuk dikimi ve oyası ile süslenerek kompozisyon tamamlanmıştır. Bu kompozisyon önlüğün enine ve birbirin paralel olacak şekilde 6 sıra halinde uygulanmıştır.Önlüğün yanlarında da fistonun altında kalan yerlere bir birine karşılıklı bakacak şekilde damla biçimindeki boncuklar yelpaze şeklinde dikilerek çalışılmış, kuşak uçları da pul-boncuk oyası ve harç dikimi teknikleri ile süslenmiştir.
Giyinin Giyilme şekli	:Önlük önde göyneğin üzerine gelecek şekilde,bel hizasında kuşaklar arkadan dolaştırılıp önde sağ veya sol yanda bağlanır.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU -10**GENEL GÖRÜNÜŞ**

Fotoğraf No:118
(Önden)

Fotoğraf No:119
(Arkadan)

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 10

Fotoğraf No: 120

(Dire)

Fotoğraf No:121

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 43

Giysinin Model Özelliği : Sıfır yakalı,takma kollu,kol boyu el üzerinde,kollarında yırtmaçlar olan, ön açıklığı, kol ucu, kol yırtmacı,etek ucu ve yırtmaçları yarım daire şeklinde kesilen üç etek tarzında, boydan bir giysidir. Simetrik bir modeldir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı : Şanel

Kumaşın Yöresel Adı : Şanel

Cinsi	: Suni dokuma
Rengi	: Yavruağzı
Desen Özelliği	: -
Dikim Tekniği	: Yan dikişler, omuzlar, kollar ve silahlar makine dikişi ile birleştirilmiştir.
Astarlama Tekniği	: Roboda, ön açıklığı,kol ucu,etek ucu ve yırtmaçlar da kumaşın daha rahat işlenip süslenebilmesi için akfil kumaşından yapılan astar sadece,kumaşın işlenecek kısımlarının altında kullanılmıştır.Geriye kalan iç temizliğinde baskı makine dikişi uygulanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Etek uçları ,yırtmaçlar ve kol ucu ve kol yırtmaçları iğne ile yapılan pul-boncuk oyası ile yaka ise makine dikişi ile temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler	:
Süslemede Kullanılan Malzeme	: - Metal ve sentetik pul-boncuk dikiş ipliği,balmumu,hazır harç
Uygulanan Teknik	: - Pul-boncuk dikimi, pul-boncuk oyası harç dikimi
Renk	: Gümüş, sarı, beyaz
Konu	: Geometrik Bezeme,Bitkisel bezeme
Kompozisyon Özelliği	: Ön açıklığı, kol ucu, kol yırtmacı etek ucu ve etek yırtmaçları yarım daire şeklinde kesilmiş ve daireler iğne ile yapılan pul-boncuk oyası ile bezenmiştir, dairelerin iç tarafına şekline göre, papatya biçiminde olan hazır harç bir sıra dikilmiştir.Çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan desen bir birinden bağımsız ve aralarında belli bir mesafe bırakılarak pul-boncuk dikimi ile çalışılmıştır.Aynı kompozisyon direnin, ön açıklığı,kol ucu,etek ucu ve yırtmaçlarında da uygulanarak kompozisyon tamamlanmıştır.
Giysinin Giyilme Şekli	:Dire,sırasıyla şalvarın üzerine giyilen göynekten sonra ,halk arasında silah denilen yan eteklerin köşelerindeki kuşaklar yardımıyla arkaya çevrilip birbirlerinin üzerindeki işlemeleri kapatmayacak şekilde üst üste getirilip (bkn. Fotoğraf no: 119)kuşakların ön tarafta sağ veya sol yanda bağlanmasıyla giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 10

Fotoğraf No: 122

(Göynek)

Fotoğraf No:123

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 44

Giysinin Model Özelliği : Yuvarlak yakalı,giyilmesini kolaylaştırmak amacı ile ön açıklığında çıt çıt kullanılan ,takma kollu,kol boyu dirsekte biten,boyu ise ayak bileğine kadar uzanan ,koltuk altından etek ucuna kadar üç adet üçgen kumaşın ön ve arka bedene eklendiği bir giysidir. Simetrik bir modeldir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı : Çin ipeği

Kumaşın Yöresel Adı	: Göyneklik
Cinsi	: Suni dokuma
Rengi	: Beyaz
Desen Özelliği	:-
Dikim Tekniği	:Yan dikişler, omuzlar,ve kollar makine dikişi ile birleştirilmiştir.
Astarlama Tekniği	: Astar kullanılmamıştır.İç temizliğinde baskı makine dikişi tekniği uygulanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Kol uçları makine dikiş ile temizlenmiş, etek uçları iğne ile yapılan pul-boncuk oyası ile temizlenmiştir. Ön açıklığında ve yakada ise makine dikişi tekniği uygulanmıştır.
Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler	:
Süslemede Kullanılan Malzeme	: - Metal ve sentetik pul-boncuk dikiş ipliği,iğne,balmumu,ebruli makine simi
Uygulanan Teknik	: - Pul-boncuk dikimi,pul-boncuk oyası,makinede sim ile şekline göre sarma
Renk	: Ebruli renk, gümüş
Konu	: Geometrik bezeme,Bitkisel bezeme
Kompozisyon Özelliği	: Etek ucuna iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ve üçgen şekli verilerek dikilen pul-boncuklar yan yana bir sıra çalışılmıştır. Çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan bağlantılı sıralı desen şekline göre sim ile sarma tekniği kullanılarak pul – boncuklardan oluşan üçgenlere belli bir mesafe bırakılıp uygulanarak etek ucundaki kompozisyon tamamlanmıştır. Yan dikişlerden ise sağ ve sol kola doğru kalça hizasına kadar üç sıra dikilen pul –boncukların arasına üç sıra birbirine paralel ve verev bir hat, üzerine pul-boncuk dikilmiş, bu verev hatların üzerine de çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan bağlantılı sıralı desen makinede sim ile şekline göre sarma tekniğiyle çalışılmıştır. Ön açıklığında ise çıt çıtların üzerine çiçek şeklinde pul dikilerek süslenmiştir.
Giysinin Giyilme Şekli	:Ten üzerine şalvarın üstünde kalacak şekilde giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU-10

Fotoğraf No: 124
(Şalvar)

Örnek No : 45

Giysinin Model Özelliği : Bol kesimli,ağ parçası yan dikişleri dikildikten sonra eklenen,paçalarına ve bele lastik geçirilerek giyilebilen bir giysidir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı : Şanel

Kumaşın Yöresel Adı : Şanel

Cinsi : Suni dokuma

Rengi : Yavruağzı

Desen Özelliği : -

Dikim Tekniği : Yan dikişleri, beli,ağ parçası ve paçaları makine dikişi ile dikilmiştir.

Astarlama Tekniği : Astar kullanılmamıştır.İç temizliğinde baskı makine dikişi tekniği uygulanmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği	:	Şalvarın bel ve paçaları makine dikiş ile kıvrılarak kenar temizliği yapılmıştır.
Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler	:	
Süslemede Kullanılan Malzeme	:	-
Uygulanan Teknik	:	-
Renk	:	-
Konu	:	-
Kompozisyon Özelliği	:	-
Giysinin Giyilme Şekli	:	Ten üzerine göyneğin altında kalacak şekilde giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 10

Fotoğraf No: 125

(Önlük)

Fotoğraf No:126

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 46**Giysinin Model Özelliği** :Dikdörtgen şeklinde kesilen kumaşın ,alt ucu ve yanları daire şeklinde kesilmiş, kuşaklar üst köşelerine sonradan eklenmiştir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	: Şanel
Kumaşın Yöresel Adı	: Şanel
Cinsi	: Suni dokuma
Rengi	: Yavruağzı
Desen Özelliği	: -

Dikim Tekniği : Makine dikişi tekniği ile dikilmiştir.

Astarlama Tekniği : Astar kullanılmamıştır.

Kenar Temizleme Tekniği : Önlüğün bel kısmı makine dikişi ile yanları,alt ucu ve kuşak uçları iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemede Kullanılan Malzeme	: Metal ve sentetik pul-boncuk iğne,dikiş ipliği,balmumu,fisto,harç
Uygulanan Teknik	: Pul-boncuk dikimi,pul –boncuk oyası fisto dikimi,harç dikimi
Renk	: Beyaz, yeşil, sarı, gümüş
Konu	: Geometrik bezeme,Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği : Önlüğün yan kısımları ve alt ucu yarım daire şeklinde kesilmiş ve iğne ile yapılan pul- boncuk oyası ile süslenmiş, dairelerin şekline göre, iç kısımlarına papatya biçimindeki hazır harç bir sıra dikilmiştir.Önlüğün alt ucuna belli bir mesafe bırakıldıktan sonra, fisto dikilmiş, fistonun üzeri pul- boncuk dikimi ve oyası teknikleri ile bezenmiştir.Bu kompozisyon önlüğün enine ve birbirine paralel beş sıra halinde uygulanmıştır.Oluşturulan bu kompozisyonların arasına üç adet çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan desen yan yana ve birbirinden bağımsız olarak pul-boncuk dikimi teknikleriyle çalışılmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli : Önlük önde göyneğin üzerine gelecek şekilde,bel hizasında kuşaklar arkadan dolaştırılıp önde sağ veya sol yanda bağlanır.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU -11**GENEL GÖRÜNÜŞ**

Fotoğraf No:127
(Önden)

Fotoğraf No:128
(Arkadan)

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 11

Fotoğraf No: 129

(Dire)

Fotoğraf No:130

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No :47

Giysinin Model Özelliği :Sıfır yakalı,takma kolları,kol boyu el üzerinde,kollarında yırtmaçlar olan, üç etek tarzında, boydan bir giysidir.Simetrik bir modeldir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Jarse
Kumaşın Yöresel Adı	:Sünger
Cinsi	:Suni dokuma
Rengi	:Ebruli
Desen Özelliği	:Kumaş kendinden geometrik şekilli baskılara sahiptir.

Dikim Tekniği :Yan dikişler, omuzlar, kollar ve silahlar makine dikişi ile birleştirilmiştir.

Astarlama Tekniği :Ön açıklığı,yaka ,kol ucu ,etek ucu ve yırtmaçlarda işleme yapılacak yerlere daha rahat işlenebilmesi için kağıt tela yapıştırılmıştır.Geriye kalan iç temizliğinde baskı makine dikişi tekniği uygulanmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği :Ön açıklığı ,yaka,kol ucu,etek ucu ve yırtmaçlar tığ ile yapılan pul oyası ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemede Kullanılan Malzeme	:Metal ve sentetik pul-boncuk Kurdele,naylon masura,tığ,iğne,dikiş ipliği
Uygulanan Teknik	:Pul-boncuk dikimi,pul –boncuk oyası kurdele dikimi,kurdele nakışı
Renk	:Siyah, mavi, pembe, sarı, gümüş, yeşil
Konu	:Geometrik Bezeme

Kompozisyon Özelliği :Ön açıklığının her iki yanına yakadan başlayıp bel hizasına kadar inen birbiri ile bağlantılı baklava motifleri kurdele dikimi tekniği ile çalışılmış, yapılan bu çalışmanın içerisine yine kurdele ile yapılan gül motifleri dikilmiştir.Aynı kompozisyon direnin,kol ucu ,etek ucu ve yırtmaçlarında da uygulanarak çalışma tamamlanmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli :Dire,sırasıyla şalvarın üzerine giyilen göynekten sonra ,halk arasında silah denilen yan eteklerin köşelerindeki kuşaklar yardımıyla arkaya çevrilip birbirlerinin üzerindeki işlemeleri kapatmayacak şekilde üst üste getirilip (bkn. Fotoğraf no: 128)kuşakların ön tarafta sağ veya sol yanda bağlanmasıyla giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 11

Fotoğraf No: 131

(Göynek)

Fotoğraf No:132

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 48

Giysinin Model Özelliği : Yuvarlak yakalı, giyilmesini kolaylaştırmak amacı ile ön açıklığında çıt çıt kullanılan ,takma kollu, kol boyu dirsekte biten, boyu ise ayak bileğine kadar uzanan ,koltuk altından etek ucuna kadar üç adet üçgen kumaşın ön ve arka bedene eklendiği bir giysidir. Simetrik bir modeldir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı : Çin ipeği

Kumaşın Yöresel Adı	: Göyneklik
Cinsi	: Suni dokuma
Rengi	: Beyaz
Desen Özelliği	:-
Dikim Tekniği	:Yan dikişler, omuzlar,ve kollar makine dikişi ile birleştirilmiştir.
Astarlama Tekniği	: Astar kullanılmamıştır.İç temizliğinde baskı makine dikişi tekniği uygulanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Kol uçları makine dikiş ile temizlenmiş, etek uçları iğne ile yapılan pul-boncuk oyası ile temizlenmiştir. Ön açıklığında ve yakada ise makine dikişi tekniği uygulanmıştır.
Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler	:
Süslemede Kullanılan Malzeme	: - Metal ve sentetik pul-boncuk dikiş ipliği,iğne,balmumu,ebruli makine simi
Uygulanan Teknik	: - Pul-boncuk dikimi,pul-boncuk oyası,makinede sim ile şekline göre sarma
Renk	: Ebruli renk, gümüş
Konu	: Geometrik bezeme,Bitkisel bezeme
Kompozisyon Özelliği	: Etek ucuna iğne yardımıyla yapılan pul-boncuk oyası ve üçgen şekli verilerek dikilen pul-boncuklar yan yana bir sıra çalışılmıştır. Çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan bağlantılı sıralı desen şekline göre sim ile sarma tekniği kullanılarak pul – boncuklardan oluşan üçgenlere belli bir mesafe bırakılıp uygulanarak etek ucundaki kompozisyon tamamlanmıştır.Yan dikişlerden ise sağ ve sol kola doğru kalça hizasına kadar üç sıra dikilen pul –boncukların arasına üç sıra birbirine paralel ve verev bir hat,üzerine pul-boncuk dikilmiş,bu verev hatların üzerine de çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan bağlantılı sıralı desen makinede sim ile şekline göre sarma tekniğiyle çalışılmıştır.Ön açıklığında ise çıt çıtların üzerine çiçek şeklinde pul dikilerek süslenmiştir.
Giysinin Giyilme Şekli	:Ten üzerine şalvarın üstünde kalacak şekilde giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU-11

Fotoğraf No: 133

(Şalvar)

Örnek No :49

Giysinin Model Özelliği :Bol kesimli,ağ parçası yan dikişleri dikildikten sonra eklenen,paçalarına ve bele lastik geçirilerek giyilebilen bir giysidir.

Giysinin Kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	:Jarse
Kumaşın Yöresel Adı	:Sünger kumaş
Cinsi	:Suni dokuma
Rengi	:Ebruli
Desen Özelliği	:Kumaş kendinden geometrik şekilli baskılara sahiptir.

Dikim Tekniği :Yan dikişleri,beli,ağ parçası ve paçaları makine dikişi ile dikilmiştir.

Astarlama Tekniği :Astar kullanılmamıştır.İç temizliğinde baskı makine dikişi tekniği uygulanmıştır.

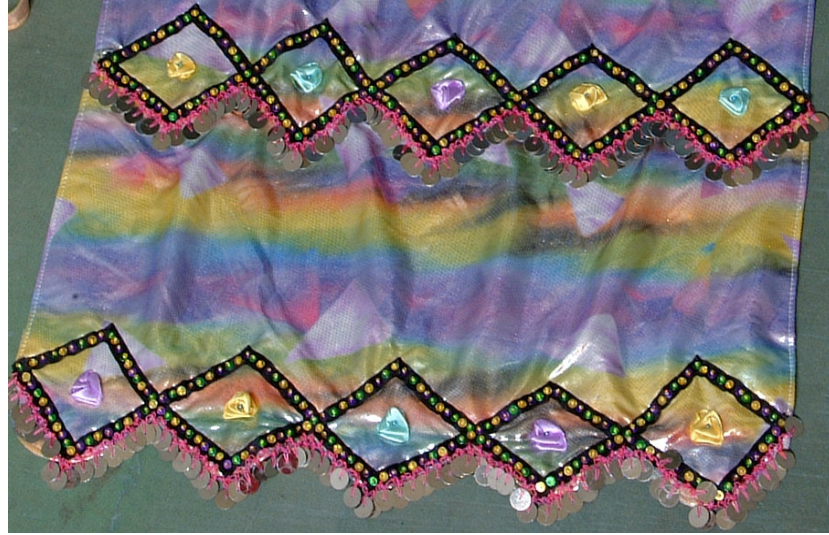
Kenar Temizleme Tekniği :Şalvarın bel ve paçaları makine dikiş ile kıvrılarak kenar temizliği yapılmıştır.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler	:
Süslemede Kullanılan Malzeme	:-
Uygulanan Teknik	:-
Renk	:-
Konu	:-
Kompozisyon Özelliği	:-
Giysinin Giyilme Şekli	:Ten üzerine göyneğin altında kalacak şekilde giyilir.

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 11

Fotoğraf No:134

(Önlük)

Fotoğraf No:135

(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No : 50**Giysinin Model Özelliği** : Dikdörtgen şeklinde kesilen kumaşın ,alt ucu üçgen şeklinde kesilmiş, kuşaklar üst köşelerine sonradan eklenmiştir.

Giysinin kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler :

Kumaşın Adı	: Jarse
Kumaşın Yöresel Adı	: Sünger
Cinsi	: Suni dokuma
Rengi	: Ebruli
Desen Özelliği	: Kumaş kendinden geometrik şekilli baskılara sahiptir.

Dikim Tekniği : Makine dikişi tekniği ile dikilmiştir.

Astarlama Tekniği : Önlüğün arkasına, işleme yapılacak kısımların daha rahat işlenebilmesi için kağıt tela kullanılmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği : Önlüğün bel kısmı ve yanları makine dikişi ile alt ucu, üçgen şeklinde kesildikten sonra tığ ile yapılan pul oyası ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler :

Süslemede Kullanılan Malzeme :Metal ve sentetik pul-boncuk,iğne dikiş ipliği,balmumu,kurdele,tığ,naylon masura

Uygulanan Teknik :Pul-boncuk dikimi,pul oyası kurdele dikimi,kurdele nakışı

Renk :Siyah, mavi, pembe, sarı, yeşil, gümüş

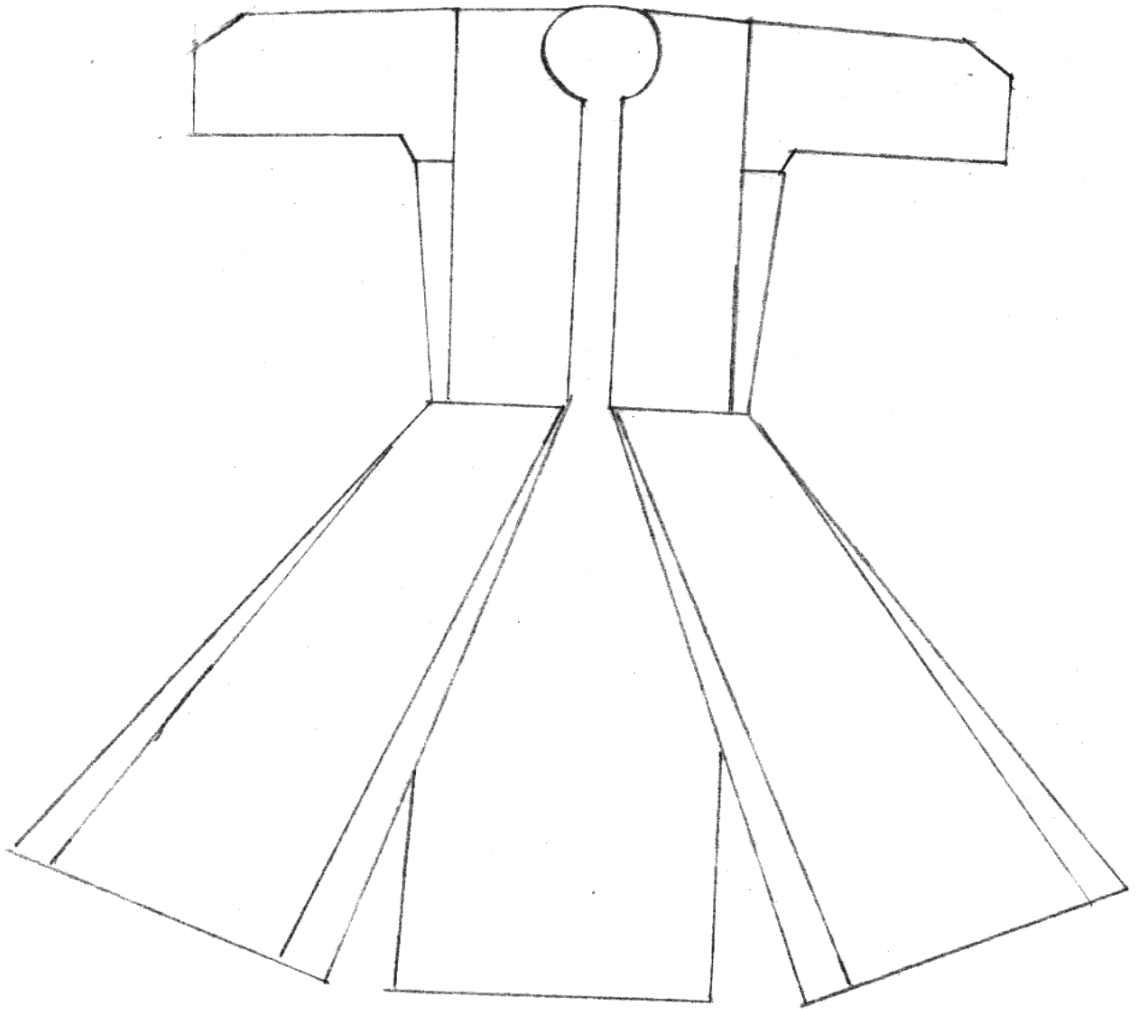
Konu :Geometrik bezeme

Kompozisyon Özelliği :Önlüğün alt ucundan başlanarak kumaşın enine birbiri ile bağlantılı beş adet baklava motifi, kurdele dikimi tekniği ile çalışılmış, motiflerin içerisine kurdeleden yapılan gül objeleri dikilmiştir. Ayrıca baklava motiflerinin pul- boncuk dikimi ile süslenmiş, motiflerin alt kısımlarına tığ ile yapılan pul oyası uygulanarak kompozisyon tamamlanmıştır. Aynı kompozisyon önlüğün enine ve birbirine paralel dört sıra halinde çalışılmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli :Önlük önde göyneğin üzerine gelecek şekilde,bel hizasında kuşaklar arkadan dolaştırılıp önde sağ veya sol yanda bağlanır.

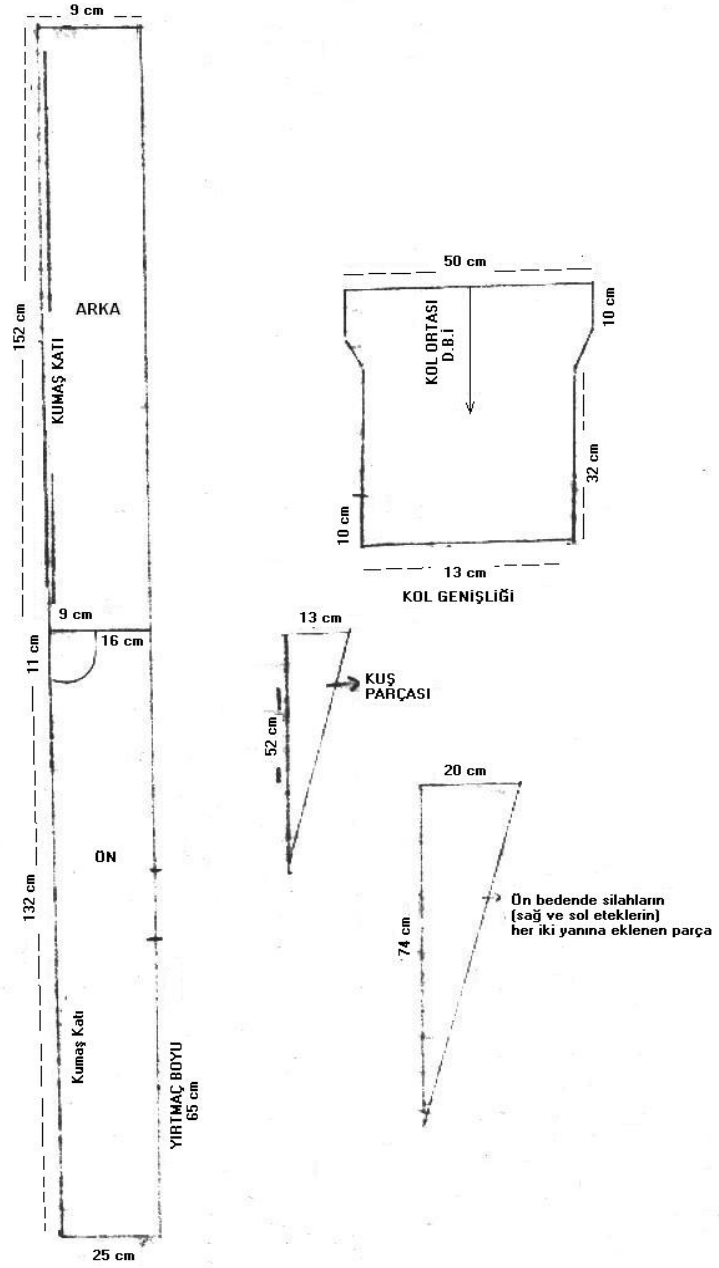
**4.3. Çanakkale İli Bayramiç İlçesinde Günümüzde Kullanılan Geleneksel
Türkmen Kıyafetlerinin Teknik ve Kalıp Çizimleri**

**TEKNİK ÇİZİM
(DİRE)**

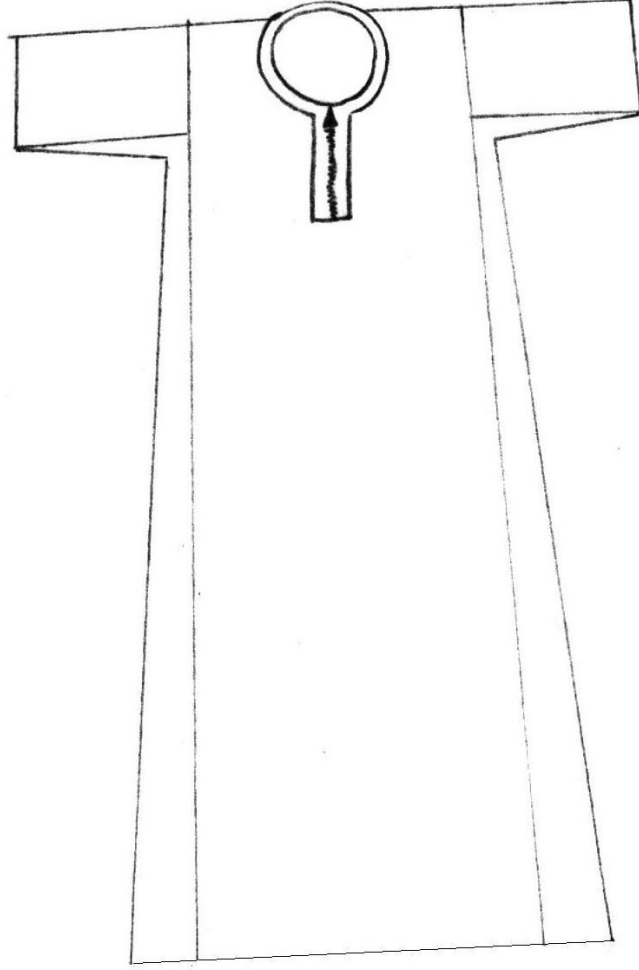

KALIP ÇİZİMİ (DİRE)

ÖLÇEK 1/20

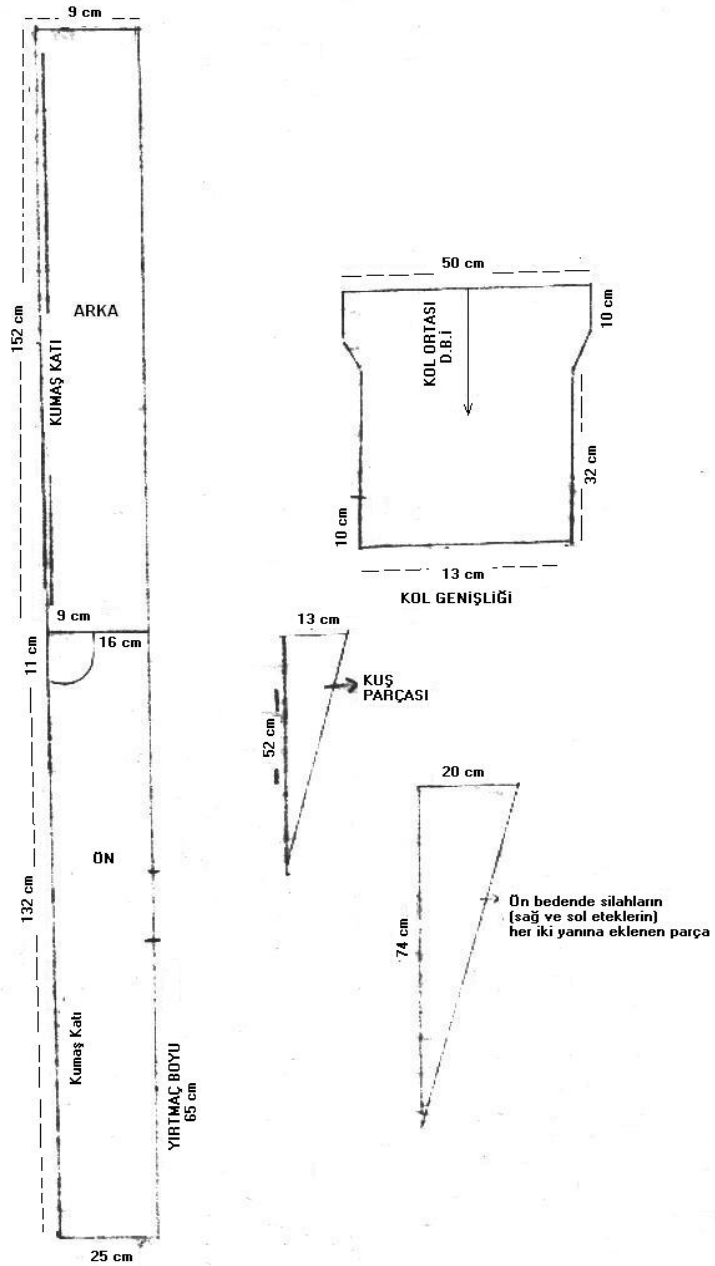

TEKNİK ÇİZİM
(GÖYNEK)

KALIP ÇİZİMİ (GÖYNEK)

ÖLÇEK 1/20

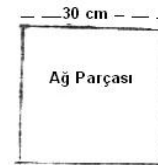
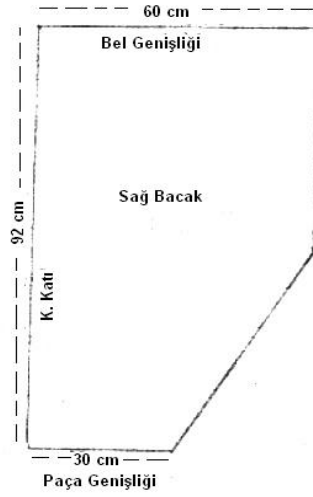

**TEKNİK ÇİZİM
(ŞALVAR)**

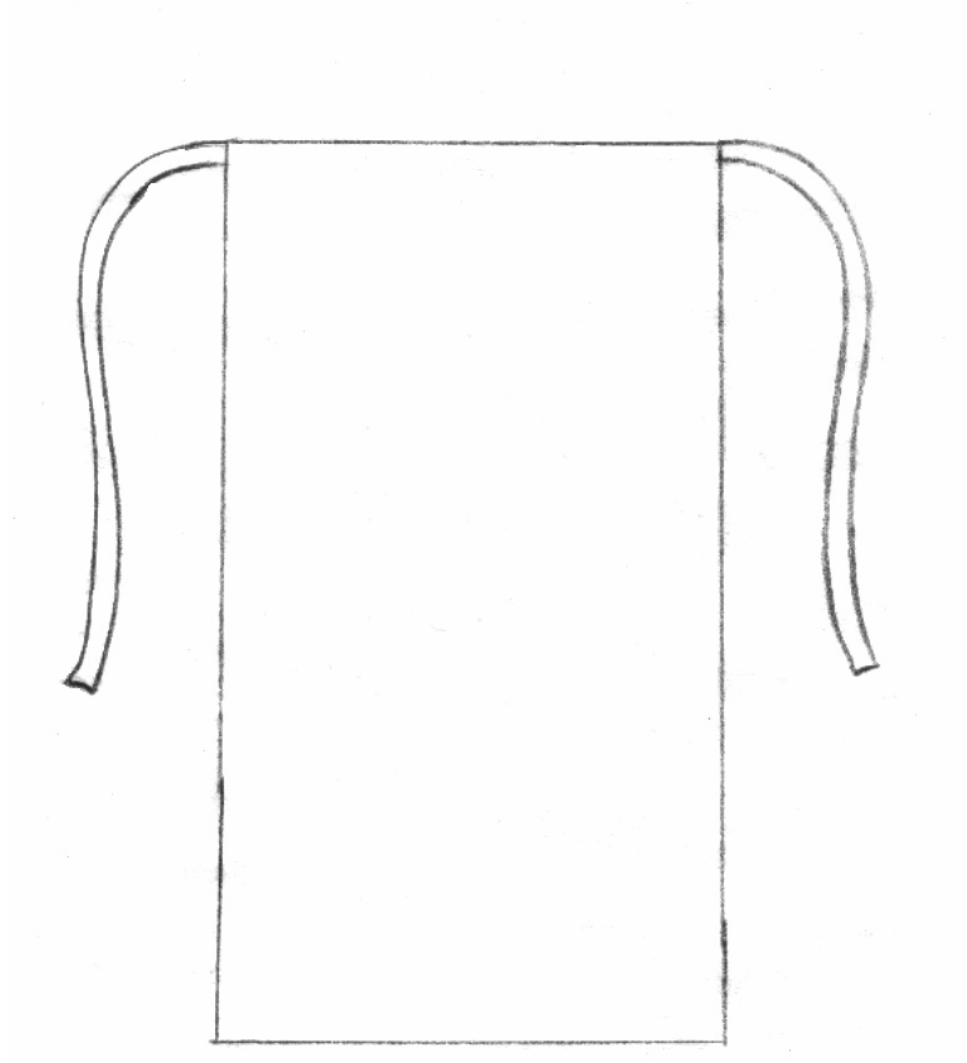

KALIP ÇİZİMİ
(ŞALVAR)

ÖLÇEK 1/20

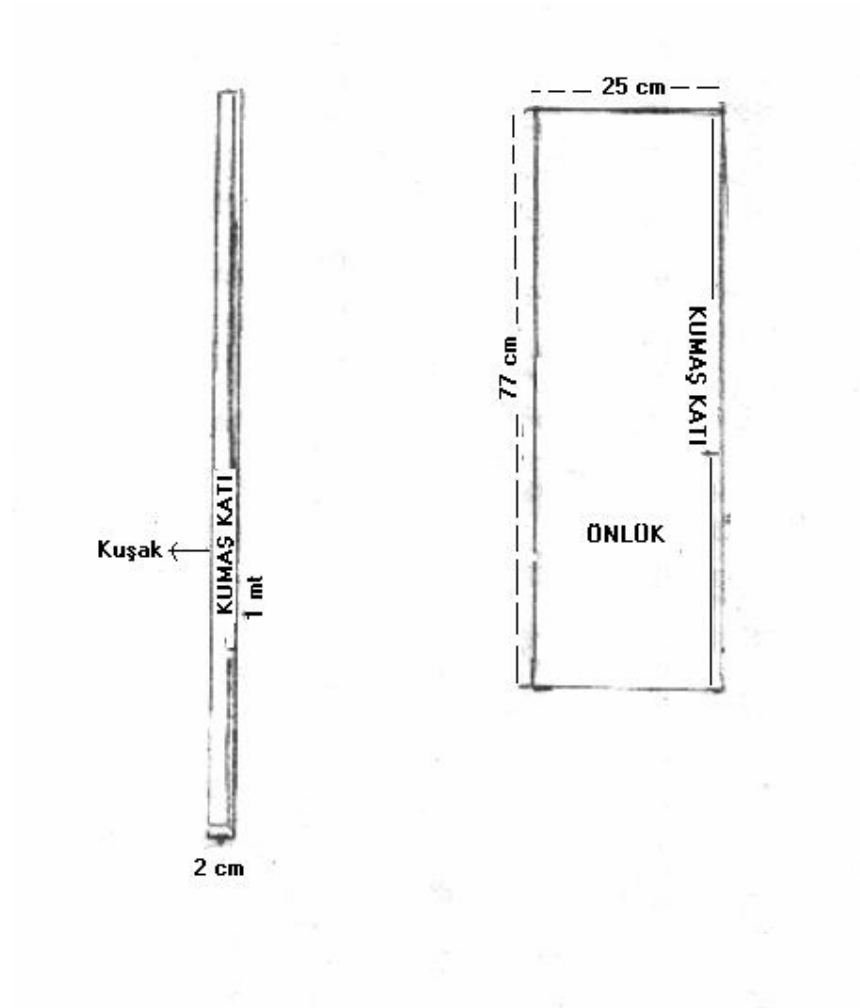

**TEKNİK ÇİZİM
(ÖNLÜK)**

KALIP ÇİZİMİ
(ÖNLÜK)

ÖLÇEK 1/20

—EKLER:

—EK-1. Kaynak Kişi Künyeleri

—EK-2. Anket Formu

—EK-3. Bilgi Formu Örneği

—EK-1

KAYNAK KİŞİ KÜNYELERİ**1. Nolu Kıyafet**

Adı Soyadı :Yazgülü AK
 Doğum Yeri ve Yılı : Bayramiç 1947
 Öğrenim Durumu : İlkokul
 Mesleği :Ev Hanımı

2. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Bahar AK
 Doğum Yeri ve Yılı : Bayramiç 1979
 Öğrenim Durumu : İlkokul
 Mesleği :Ev Hanımı

3. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Bahar AK
 Doğum Yeri ve Yılı : Bayramiç 1979
 Öğrenim Durumu : İlkokul
 Mesleği :Ev Hanımı

4. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Bahar AK
 Doğum Yeri ve Yılı : Bayramiç 1979
 Öğrenim Durumu : İlkokul
 Mesleği :Ev Hanımı

5. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı :Yazgülü AK
 Doğum Yeri ve Yılı : Bayramiç 1947
 Öğrenim Durumu : İlkokul
 Mesleği :Ev Hanımı

6. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Gül CANDAN
 Doğum Yeri ve Yılı : Bayramiç 1968
 Öğrenim Durumu : İlkokul
 Mesleği :Ev Hanımı

7. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Gülay KULA
 Doğum Yeri ve Yılı : Midyat 1966
 Öğrenim Durumu : İlkokul
 Mesleği :Ev Hanımı

8. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Neslihan KURT
Doğum Yeri ve Yılı : Bayramiç 1965
Öğrenim Durumu : İlkokul
Mesleği :Ev Hanımı

9. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Neslihan KURT
Doğum Yeri ve Yılı : Bayramiç 1965
Öğrenim Durumu : İlkokul
Mesleği :Ev Hanımı

10. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Neslihan KURT
Doğum Yeri ve Yılı : Bayramiç 1965
Öğrenim Durumu : İlkokul
Mesleği :Ev Hanımı

11. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Neslihan KURT
Doğum Yeri ve Yılı : Bayramiç 1965
Öğrenim Durumu : İlkokul
Mesleği :Ev Hanımı

—EK-2

ANKET FORMU

Sayın Katılımcı,

Bu anket, Gazi Üniversitesi'nde Yüksek Lisans tezi olarak yürüttüğümüz araştırmamıza bilgi toplamak amacıyla, Çanakkale ili Bayramiç ilçesi Geleneksel Türkmen kıyafetlerini kullanan bireylerin kişisel özelliklerini tespit etmek, Geleneksel Türkmen kıyafetlerin renk, desen, kompozisyon ve teknik özelliklerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Anket iki bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde kişisel bilgilerle ilgili sorular bulunmaktadır

Anketin ikinci kısmında ise Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin renk, desen kompozisyon ve teknik özellikleri ile ilgili sorular bulunmaktadır.

NOT: Her soru için sadece bir seçenek işaretlenecektir. Lütfen boş bırakmayınız.

Ankete ayırdığınız zaman ve gösterdiğiniz ilgiden dolayı teşekkür ederim.

Mürüvvet (GÜNGÖR) ERCAN

BÖLÜM 1

1-Kaç yaşındasınız?

- A)15-25 yaş
- B)26-30 yaş
- C)31-35 yaş
- D)36-40 yaş
- E)41 yaş ve yukarısı

2-Medeni durumunuz nedir?

- A)Evli
- B)Bekar

3-Öğrenim durumunuz nedir?

- A)Okur-Yazar değil
- B)İlkokul mezunu
- C)Ortaokul mezunu
- D)Lise mezunu
- E)Yüksekokul mezunu

4-Mesleğiniz nedir?

- A)Ev hanımı
- B)Öğrenci
- C)Memur
- D)Ticaretle uğraşiyor

BÖLÜM 2

5-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinizde kullandığınız ana parçalar nelerdir?

- A)Dire
- B)Göynek
- C)Şalvar
- D)Önlük
- E)Hepsi

6-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinizde kullandığınız aksesuarlar nelerdir?

- A)Terlik
- B)Kefiye
- C>Kuşak
- D)Hepsi

7- Geleneksel Türkmen kıyafetlerinizin parçaları üzerinde kullandığınız süsleme tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Dikiş teknikleri (Makine dikişi,pili,nervür vb.)
- B)Nakış teknikleri (Çin iğnesi,kum iğnesi,aplike tekniği,türk işi vb.)
- C)Hazır malzemelerle uygulanan teknikler (Fisto,dantel,harç dikimi,pul-boncuk dikimi teknikleri,kurdele dikimi vb.)

8-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinizde kenar temizleme tekniği olarak kullandığınız teknikler nelerdir?

- A)Dikiş teknikleri (Makine dikişi,pili,nervür vb.)
- B)Nakış teknikleri (Çin iğnesi,kum iğnesi,aplike tekniği,türk işi vb.)
- C)Hazır malzemelerle uygulanan teknikler (Fisto,dantel,harç dikimi,pul-boncuk dikimi teknikleri,kurdele dikimi vb.)

9-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin kumaşlarında en çok kullandığımız renkler nelerdir?

- A)Kırmızı ve tonları
- B)Sarı ve tonları
- C)Mavi ve tonları
- D)Yeşil ve tonları
- E)Başka

10-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinizin süslemelerini yaparken renk seçiminde nelere dikkat edersiniz?

- A)Kullanılacak yere
- B)Desen özelliğine
- C)Kumaşın rengine
- D)Kendi zevkime
- E)Başka...

11-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin parçalarından olan direnin yapımında hangi cins kumaşlarından yararlanıyorsunuz?

- A)Bitkisel dokuma maddelerinden yapılan kumaşlar (Çeşitli ketenler ve keten tüller, opal,patiska, mermerşahi, tülbent, poplin,pazen,yerli dokumalar)
- B)Hayvansal dokuma maddelerinden yapılan kumaşlar (Yünlü kumaşlar, İpekli kumaşlar-Kutnu,Meydaniye,organtin,şifon,saten düşes,atlas,krep,krep döşin,krep saten,jorjet-)
- C)Suni dokuma maddelerinden yapılan kumaşlar (Yünlü kumaşlar, İpekli kumaşlar-Beatris,tafta, organze,şifon, sire saten,şanel-)

12-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin parçalarından olan göynek yapımında hangi cins kumaşlarından yararlanıyorsunuz?

- A)Bitkisel dokuma maddelerinden yapılan kumaşlar (Çeşitli ketenler ve keten tüller, opal,patiska, mermerşahi, tülbent, poplin,pazen,yerli dokumalar)
- B)Hayvansal dokuma maddelerinden yapılan kumaşlar (Yünlü kumaşlar, İpekli kumaşlar-Kutnu,Meydaniye,organtin,şifon,saten düşes,atlas,krep,krep döşin,krep saten,jorjet-)
- C)Suni dokuma maddelerinden yapılan kumaşlar (Yünlü kumaşlar, İpekli kumaşlar-Beatris,tafta, organze,şifon, sire saten,şanel-)

13-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin parçalarından olan şalvar yapımında hangi cins kumaşlarından yararlanıyorsunuz?

- A)Bitkisel dokuma maddelerinden yapılan kumaşlar (Çeşitli ketenler ve keten tüller, opal,patiska, mermerşahi, tülbent, poplin,pazen,yerli dokumalar)
- B)Hayvansal dokuma maddelerinden yapılan kumaşlar (Yünlü kumaşlar, İpekli kumaşlar-Kutnu,Meydaniye,organtin,şifon,saten düşes,atlas,krep,krep döşin,krep saten,jorjet-)
- C)Suni dokuma maddelerinden yapılan kumaşlar (Yünlü kumaşlar, İpekli kumaşlar-Beatris,tafta, organze,şifon, sire saten,şanel-)

14-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin parçalarından olan önlük yapımında hangi cins kumaşlarından yararlanıyorsunuz?

- A)Bitkisel dokuma maddelerinden yapılan kumaşlar (Çeşitli ketenler ve keten tüller, opal,patiska, mermerşahi, tülbent, poplin,pazen,yerli dokumalar)
- B)Hayvansal dokuma maddelerinden yapılan kumaşlar (Yünlü kumaşlar, İpekli kumaşlar-Kutnu,Meydaniye,organtin,şifon,saten düşes,atlas,krep,krep döşin,krep saten,jorjet-)
- C)Suni dokuma maddelerinden yapılan kumaşlar (Yünlü kumaşlar, İpekli kumaşlar-Beatris,tafta, organze,şifon, sire saten,şanel-)

15-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin parçalarından olan terlik yapımında hangi cins kumaşlarından yararlanıyorsunuz?

- A)Bitkisel dokuma maddelerinden yapılan kumaşlar (Çeşitli ketenler ve keten tüller, opal,patiska, mermerşahi, tülbent, poplin,pazen,yerli dokumalar)
- B)Hayvansal dokuma maddelerinden yapılan kumaşlar (Yünlü kumaşlar, İpekli kumaşlar-Kutnu,Meydaniye,organtin,şifon,saten düşes,atlas,krep,krep döşin,krep saten,jorjet-)
- C)Suni dokuma maddelerinden yapılan kumaşlar (Yünlü kumaşlar, İpekli kumaşlar-Beatris,tafta, organze,şifon, sire saten,şanel-)

16-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin parçalarından olan kefiye yapımında hangi cins kumaşlarından yararlanıyorsunuz?

- A)Bitkisel dokuma maddelerinden yapılan kumaşlar (Çeşitli ketenler ve keten tüller, opal,patiska, mermerşahi, tülbent, poplin,pazen,yerli dokumalar)
- B)Hayvansal dokuma maddelerinden yapılan kumaşlar (Yünlü kumaşlar, İpekli kumaşlar-Kutnu,Meydaniye,organtin,şifon,saten düşes,atlas,krep,krep döşin,krep saten,jorjet-)
- C)Suni dokuma maddelerinden yapılan kumaşlar (Yünlü kumaşlar, İpekli kumaşlar-Beatris,tafta, organze,şifon, sire saten,şanel-)

17-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinizde hangi cins iplikleri kullanıyorsunuz?

- A)Hayvansal(Çamaşır ipeği, ibrişim, kordone, filoş vb.)
- B)Bitkisel(Muline, merserize, koton kukalar, renkli makine nakış makaraları)
- C)Sentetik(rafya, bobin[naylon masura])
- D)Madensel iplikler(makine simleri)
- E)Madensel iplikler ve sentetik iplikler

18-Geleneksel Türkmen kıyafetleriniz için iplik seçimi yaparken nelere dikkat ediyorsunuz?

- A)Kumaşa uygun olmasına
- B)Kendi zevkime
- C)Sağlamlığına
- D)Hepsi

19-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinizin süslenmesinde hangi tür desenleri kullanıyorsunuz?

- A)Bitkisel
- B)Geometrik
- C)İnsan ve hayvan figürlü
- D)Bitkisel ve geometrik

20-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinizi süslemek için hangi tür desen kaynaklarından faydalanıyorsunuz?

- A)Eski işlemlerden
- B)Desen kitaplarından
- C)Kendim çiziyorum

21-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinizde kullandığınız kompozisyon çeşidi nedir?

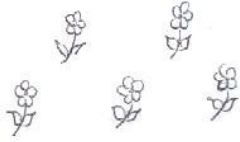
A)Düz sıralama

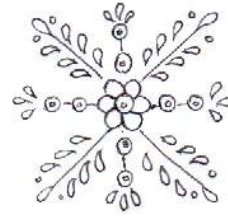
B)Bağlantılı sıralama

C)Atlamalı sıralama

D)Bir merkeze yönlendirilmiş

E)Simetrik

22-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinin kalıplarını nasıl hazırlıyorsunuz?

- A)Eski kıyafetlerimi kalıp olarak kullanıyorum
- B)Gazete, parşömen vb. kağıtlardan hazırladığım kalıpları kullanıyorum
- C)Pratik kesim yapıyorum

23-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinizi keserken nelere dikkat ediyorsunuz?

- A)Kumaşın boyuna kalıbı koyup kesim yapıyorum
- B)Kumaşın enine kalıbı koyup kesim yapıyorum
- C)Kumaşın desenli olup olmamasına bağlı olarak her iki yöntemide kullanırım.

24-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinizin dikimini nasıl yapıyorsunuz?

- A)Terzilere sipariş vererek diktiriyorum
- B)Kendim dikiyorum
- C)Yardımlaşarak dikim yapıyoruz(Süslemesini yaptığım kıyafet sahibi benim kıyafetimi dikiyor)

25-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinizin son ütüsünü nasıl yapıyorsunuz?

- A)Kuru ütü ile yumuşak bir zemin üzerinde tersinden
- B)Yüzünden ütülüyorum
- C)Nemli-sabunlu bezle tersinden ütülüyorum
- D)Buharlı ütü ile

26-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinizi nasıl muhafaza ediyorsunuz?

- A)Kat yerlerine kağıt koyup tülbentle sararak bohça içerisinde
- B)Bohça içinde
- C)Tülbentle sararak naylon torbalarda

27-Geleneksel Türkmen kıyafetlerinizi korumak ve yaşatmak için neler yapıyorsunuz?

- A)Düğün, hayır ve eğlencelerde kullanmaya devam ediyorum
- B)Aile büyüklerimden kalan eski kıyafetleri özenle saklamaya devam ediyorum
- C>Eskiye kıyafetlerimi yeniliyorum
- D)Gençleri kıyafetleri kullanmaya teşvik ediyorum

—EK—3

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU -1
GENEL GÖRÜNÜŞ

(Önden)

Fotoğraf No:

(Arkadan)

Fotoğraf No:

TÜRKMEN KIYAFETİ BİLGİ FORMU- 1

FOTOĞRAF NO:

Fotoğraf No:
(İşleme Ayrıntısı)

Örnek No :
Giysinin Model Özelliği :

Giysinin kumaş Özelliği İle İlgili Bilgiler	:
Kumaşın Adı	:
Kumaşın Yöresel Adı	:
Cinsi	:
Rengi	:
Desen Özelliği	:
Dikim Tekniği	:
Astarlama Tekniği	:
Kenar Temizleme Tekniği	:
Süsleme Özellikleri İle İlgili Bilgiler	:
Süslemede Kullanılan Malzeme	:
Uygulanan Teknik	:
Renk	:
Konu	:
Kompozisyon Özelliği	:
Giysinin Giyilme Şekli	:

TEKNİK ÇİZİM

TEKNİK ÇİZİM NO:

KALIP ÇİZİMİ

ÖLÇEK1/20

KALIP ÇİZİM NO:

KAYNAKÇA

AKBİL, Fatma PAMİR. (1970). **İŞLEME**. İstanbul.

AKSEL, Malik. (1971). **Sanat ve Folklor**. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi

Ana Britanica; Cilt:27, S: 23

ARSEVEN, Ali Doğan.(2001).**Alan Araştırma Yöntemi (İlkeler, Teknikler, Örnekler)** Ankara: Gündüz Yayıncılık

ARSEVEN, Ali Doğan.(2004).**Anket Hazırlama (Alan Araştırmaları İçin)** Ankara: Gündüz Yayıncılık

BARIŞTA, H. Örcün.(1988). **Türk El Sanatları**. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara: Sevinç Matbaası.

BARIŞTA, H. Örcün (1995). **Türk İşleme Sanatı Tarihi**. Ankara.

BARIŞTA, H. Örcün (1997). **Türk İşlemelerinden Teknikler**. Ankara.

BARIŞTA, H. Örcün (2001). “**Cumhuriyet Dönemi Türk Halk İşlemeciliği Desen ve Terminolojisinden Örnekler**”. Ankara: T.C Kültür Bakanlığı Yay.

BAŞARAN, Cevdet (2002) .**Geçmişten Günümüze Bayramıç, Tarihi- Coğrafyası Ve Arkeolojisi**” Ankara: T.C Kültür Bakanlığı Milli Kütüphane Basımevi.

BAYRAMIÇ 2005 Tanıtım Rehberi

BEYZAT, (Çağlayan) Esen(1990). **Tokat Bölgesi Geleneksel Kıyafetleri**. Kültür Bakanlığı Halk Kültürünün Araştırma Dairesi Yay. A.Ü Ankara Basımevi.

DELİBAŞ, Selma (1995). **Geleneksel Türk Sanatları**. İstanbul: T.C Kültür Bakanlığı Cenk Ofset.

DİYARBEKİRLİ, Nejat (1969). **Türk Sanatı Tarihi Araştırma ve İncelemeleri**. İstanbul.

EMİROĞLU, Efdal (1961). **Sanat Hakkındaki Düşünceler**. Ankara.

ERONÇ, Perihan Y.(1984). **Giyim Süsleme Teknikleri**. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

FIRAT, Sıtkı (1996). **Selçuklu Sanatı**. Ankara: T.C Kültür Bakanlığı

GÜNAY, Umay (1986). **Türk Kadın Kıyafetleri**. İstanbul.

KAYA, Reyhan (1981). **Türkiye'miz, Dival Nakış İşleri**. İstanbul: S:30, Şubat

KOÇ, Fatma (1990). **Kütahya Geleneksel Kadın Giysileri Üzerine Bir Araştırma**
Ankara: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi

KOÇU, R. Ekrem(1967). **Türk Giyim Kuşam ve Süslenme Sözlüğü**. Ankara: Başnur Matbaası.

KORKUSUZ, Süheyla (Yüksel) (1980). **Nakış**. İstanbul: Temel Ders Kitabı, Milli Eğitim Basımevi

KÖKLÜ, Hülya (2002). **El İşlemeleri**. İstanbul: Yapa Yayınları.

MUALLAOĞLU, Rızkullah- NASIRLI Cahit (1984). **3. Ulusal El Sanatları Sempozyumu** 152. Derleyen, İsmail ÖZTÜRK, İzmir.

OKAN, Nevzer (1979). **Nakış**. Ankara.

ÖZBEL, Kenan () **Kılavuz Kitaplar: XX, El Sanatları X, Kuşaklar ve Kolonlar**
CHP Halk Evleri Bürosu,

ÖZBEL, Kenan (1947). **Kılavuz Kitaplar: XIII, El Sanatları V, Anadolu Kadın Kılık**
Kılıkları. CHP Halk Evleri Bürosu.

ÖZBEL, Kenan (1949). **Kılavuz Kitaplar: XXV, El Sanatları XV, Kasnak İşleri**
CHP Halk Evleri Bürosu.

ÖZCAN, Fatma (Tuğtaş) (1994). **Türk Nakışları Öğretim Yaprakları**. Ankara.

ÖZEL, Mehmet (1992). **Folklorik Türk Kadın Kıyafetleri**

ÖZTÜRK, İsmail (1998). **Geleneksel Türk El Sanatlarına Giriş**. Ankara.

ÖVÜNÇ, Refia (1986). **Türk İşleme Desenleri**. İstanbul.

SAYIN, Bilge (1975). **Nakış**. Ankara: Mektupla Yüksek Öğretim Kız Teknik
Yüksek Öğretmen Okulu.

SÖZEN, METİN ve GÜNER, Şemsi (1998). **Geleneksel Türk El Sanatları**,
İstanbul: Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık.

SÜRÜR, Ayten (1993) **Ege Yöresi Kadın Giyiminde Geleneksel Toplumsal ve Yerel İnançlara Dayalı, Öğeler ve Günümüzde Yaşayan Örnekleri, II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri.**
Ankara: Başbakanlık Basımevi.

ŞAHİN, H. Serpil (1998) . **Elazığ İli Merkezinde Çeyizlerde Bulunan ve Hammaddesi Lif Olan El Sanatları**
(Yayınlanmamış Uzmanlık Tezleri) Gazi Üniversitesi.

[www. Çanakkale.Belediye.com.tr](http://www.Çanakkale.Belediye.com.tr)

YAĞAN, Şahin Yüksel (1978). **Türk El Dokumacılığı.** İstanbul: Apa Ofset Basımevi.

YILMAZKURT, Gönül(2002). **Makine Nakışı.** Ankara.